

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης
στη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό της Ανωτάτης
Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

με θέμα:

**ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ
ΑΣΥΛΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**

Της Αλίκης Κατσά

Αρ. Μητρώου: 42/2013

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΚΑΛΟΥΡΗ ΟΥΡΑΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Φωτογραφία του Πέτρου Τσακμάκη από την ομαδική έκθεση των μελών της Φωτογραφικής Εταιρείας Μυτιλήνης

Φωτογραφία από το Σταθμό του τρένου στη Βικτώρια μερικούς μήνες πριν

Φωτογραφία από διαμαρτυρία Σύριων και Ιρακινών στη Μυτιλήνη τον Ιούνιο του 2015

“Κανείς δεν επιλέγει να γίνει πρόσφυγας...”

Angelina Jolie, ηθοποιός-Πρέσβειρα Καλής Θέλησης της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε να εξελίσσεται η μεγαλύτερη προσφυγική κρίση. Χιλιάδες άνθρωποι αναγκάζονται καθημερινά να εγκαταλείψουν τις εστίες τους εξαιτίας του πολέμου, κυρίως στην περιοχή της Συρίας τα τελευταία χρόνια. Τεράστιος είναι και ο αριθμός εκείνων που σκοτώθηκαν εν μέσω εχθροπραξιών ή αυτών που πνίγηκαν στην προσπάθεια τους να διαφύγουν (κυρίως στο Αιγαίο Πέλαγος). Ειδικά τα τελευταία δύο χρόνια στην Ελλάδα ο αριθμός των προσφύγων και μεταναστών που επιχειρούν να διασχίσουν τη χώρα και να μεταφερθούν σε περιοχές της Ευρώπης, έχει ξεπεράσει κάθε προηγούμενο. Μάλιστα σύμφωνα με στοιχεία (τα οποία παρατίθενται στη συνέχεια) ο αριθμός των ανθρώπων που εισέρχονται στη χώρα διαμέσου θαλάσσης από τα παράλια της Τουρκίας φαίνεται να έχει εκτοξευθεί από το 2014 στο 2015.

Η εν λόγω διπλωματική εργασία πραγματοποιείται με αφορμή την τροπή που έχει πάρει η προσφυγική κρίση σήμερα και ακριβώς επειδή οι Έλληνες γινόμαστε πλέον καθημερινά μάρτυρες αυτού του φαινομένου. Σκοπός της εργασίας αυτής είναι αρχικά η ανάδειξη του φαινομένου, αλλά πολύ περισσότερο η καταγραφή της κοινωνικής πολιτικής που ακολουθεί η Ελλάδα όσον αφορά το ζήτημα των προσφύγων. Η ανάγκη της παρουσίασης της κοινωνικής πολιτικής της χώρας μας σε σχέση με τη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα είναι απαραίτητη για δύο κυρίως λόγους: αφενός για να γνωρίζουμε όλοι με ποιο τρόπο επιχειρεί η πολιτεία να αντιμετωπίσει το συγκεκριμένο ζήτημα και να προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στους ανθρώπους αυτούς που το έχουν τόσο ανάγκη και αφετέρου για να κατανοήσει ο αναγνώστης αν τελικά είναι υψηλό το επίπεδο της κοινωνικής πολιτικής της χώρας, αν παρουσιάζει ελλείψεις ή όχι και αν χρειάζεται εν τέλει να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωση ή όχι των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σαφέστατα η έρευνα πάνω σε ένα τόσο ιδιαίτερο θέμα και ειδικά τη στιγμή που συμβαίνει και βρίσκεται σε έξαρση δεν είναι κάτι εύκολο, καθώς η επικοινωνία με αρμόδιους φορείς σε περιόδους κρίσεις καθίσταται κάποιες φορές αδύνατη. Παρά ταύτα η εκπόνηση της μελέτης ολοκληρώνεται χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στο προσωπικό όλων των φορέων και οργανισμών που ασχολούνται με το ζήτημα των προσφύγων, που ήταν πάντοτε διαθέσιμοι να παράσχουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες ώστε να

ολοκληρωθεί αυτή η εργασία. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επόπτρια καθηγήτρια, στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης στη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, κα. Καλούρη Ουρανία που μου έδωσε την ευκαιρία να μελετήσω και να αναδείξω ένα τόσο σημαντικό θέμα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία που εκπονείται στο πλαίσιο του προγράμματος ειδίκευσης στη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό, της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης έχει ως αντικείμενο τη μελέτη και την καταγραφή της κοινωνικής πολιτικής ακολουθεί η Ελλάδα αναφορικά με τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος έγινε λόγω του μεγάλου κύματος προσφύγων που δέχεται αυτή τη στιγμή η Ελλάδα και με σκοπό σε πρώτο επίπεδο να γνωστοποιηθεί η δράση της πολιτείας αλλά και των φορέων και οργανώσεων, για την αντιμετώπιση των αναγκών του υπό μελέτη πληθυσμού και σε ένα δεύτερο επίπεδο να αξιολογηθεί τελικά η κοινωνική πολιτική της χώρας και αν είναι απαραίτητο να προταθούν κάποιες λύσεις και μέτρα για τη βελτίωση της.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας πραγματοποιείται η ανάλυση του φαινομένου της προσφυγικής κρίσης που λαμβάνει χώρα τη δεδομένη στιγμή, καθώς επίσης και τα αίτια που οδήγησαν μεγάλο ποσοστό ανθρώπων, κυρίως από την περιοχή της Συρίας, σε αναγκαστική φυγή από τη χώρα τους. Στη συνέχεια του κεφαλαίου δίνονται κάποιοι βασικοί ορισμοί ώστε να είναι κατανοητό τι σημαίνουν έννοιες όπως πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Και βέβαια κρίνεται απαραίτητη η παράθεση κάποιων στατιστικών στοιχείων, ώστε να γίνει αντιληπτό το μέγεθος του φαινομένου.

Το δεύτερο κεφάλαιο ξεκινά με την επεξήγηση του όρου κοινωνική πολιτική, συστατικό στοιχείο για την εύρυθμη λειτουργία μιας κοινωνίας αλλά και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ατόμων που την απαρτίζουν. Το κεφάλαιο συνεχίζει με την παράθεση όλων των φορέων της πολιτείας που ασκούν κοινωνική πολιτική, αλλά και τι είδους δράσεις πραγματοποιούνται ή ποιες είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες στην ομάδα στόχου, δηλαδή στους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται λεπτομερής αναφορά στο έργο του κάθε φορέα.

Στο τρίτο κεφάλαιο, το οποίο όπως θα δούμε καταλαμβάνει και το μεγαλύτερο μέρος της παρούσας εργασίας, καταγράφονται όλοι οι οργανισμοί που κινητοποιούνται αυτή τη στιγμή για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης και που παρέχουν υπηρεσίες με σκοπό τη βοήθεια, διευκόλυνση και ανακούφιση του υπό μελέτη πληθυσμού. Στην πλειοψηφία τους οι φορείς αυτοί είναι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, είτε είναι παραρτήματα διεθνών οργανώσεων είτε εγχώριες. Βέβαια σε

αυτό το σημείο να πούμε ότι υπάρχει άμεση συνεργασία των οργανώσεων αυτών με το κράτος, καθώς η χρηματοδότηση τους και άρα η ανάπτυξη των δράσεων τους στηρίζεται ως επί το πλείστον στην πολιτεία αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το τέταρτο κεφάλαιο ουσιαστικά έχει στόχο να ασκήσει κριτική στην κοινωνική πολιτική που ακολουθεί η Ελλάδα. Δηλαδή με βάση τα όσα έχουν καταγραφεί σε προηγούμενα κεφάλαια να αξιολογηθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δράσεις και να προταθούν κάποιες λύσεις και μέτρα, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Με λίγα λόγια λοιπόν, μέσα από την καταγραφή των φορέων που διαθέτει η πολιτεία αλλά και μέσω της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και κυρίως μέσα από τα μέτρα που λαμβάνονται αλλά και τις δράσεις που πραγματοποιούνται επιχειρείται η ανάδειξη της κοινωνικής πολιτικής που ακολουθείται. Αυτό είναι το ένα σκέλος της παρούσας έρευνας, αλλά πολύ περισσότερο το ζητούμενο είναι να κατανοήσουμε αν και που υστερεί η κοινωνική πολιτική της Ελλάδας στο θέμα των προσφύγων και αν υπάρχουν λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν και οι οποίες θα ανακουφίσουν αυτούς τους ανθρώπους.

Η αναζήτηση των πληροφοριών για την εκπόνηση της εν λόγω εργασίας στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στο διαδίκτυο. Έχοντας περάσει για τα καλά πια στην ψηφιακή εποχή, όπου τα δεδομένα πια είναι ανοιχτά σε όλους με το πάτημα ενός κουμπιού, παρατηρούμε ότι κανείς δε μένει πίσω σε αυτή τη μετάβαση. Αυτό σημαίνει ότι και οι ίδιοι οι φορείς έχουν πλήρως εναρμονιστεί με αυτό, δημιουργώντας επίσημες ιστοσελίδες όπου ο καθένας μπορεί να επισκεφθεί και να αντλήσει τις πληροφορίες που αναζητεί. Σημαντικός βέβαια πάντοτε είναι και ανθρώπινος παράγοντας, καθώς η προσωπική επικοινωνία με το εξειδικευμένο προσωπικό των φορέων αυτών στάθηκε αρωγός στην προσπάθεια συγγραφής αυτής της μελέτης, παρέχοντας σημαντικές πληροφορίες και επεξηγήσεις για διάφορα θέματα που αναλύονται στα κεφάλαια που ακολουθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΤΙΑ 2014-2015: ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.1. Περιγραφή του προσφυγικού ζητήματος και τα αίτια που οδήγησαν στην ένταση του φαινομένου

Το ζήτημα των προσφύγων που εισέρχονται σε μια χώρα, αποτελεί για όλους τους λαούς ένα θέμα μείζονος κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής σημασίας. Κατά τα έτη 2014-2015 παρατηρούμε να λαμβάνει χώρα ένα από τα μεγαλύτερα προσφυγικά ρεύματα όλων των εποχών. Άνθρωποι που ξεριζώνονται από τις χώρες όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, διώκονται βιαίως τις περισσότερες φορές και αναγκάζονται να αναζητήσουν προστασία και ένα καλύτερο μέλλον για τους ίδιους και τις οικογένειες τους σε άλλα κράτη. Η Ελλάδα παραδοσιακά αποτελεί μια χώρα που τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα έχει δεχτεί τεράστιους αριθμούς προσφύγων και μεταναστών, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που και οι ίδιοι οι Έλληνες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα, κυρίως με την ιδιότητα του οικονομικού μετανάστη με σκοπό την εύρεση εργασίας σε κάποια άλλη χώρα.

Στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή εισέρχονται κυρίως από τα παράλια της Τουρκίας (με μεταφορικά μέσα τις περισσότερες φορές στα οποία δεν τηρούνται καν οι βασικοί κανόνες ασφαλείας), σε μεγαλύτερο ποσοστό πρόσφυγες από τη Συρία, εξαιτίας του εμφυλίου πολέμου που έχει ξεσπάσει στη χώρα από το 2011. Οι αιτίες¹ που οδήγησαν πολλές χιλιάδες ανθρώπους να εγκαταλείψουν τη χώρα τους εδώ και μερικά χρόνια, είναι με λίγα λόγια η άρνηση του δικτατορικού καθεστώτος Άσαντ να κατέβει από την εξουσία η οποία είχε ως αποτέλεσμα την έναρξη του εμφυλίου πολέμου από τη μεριά του. Κατά τη διάρκεια αυτών των χρόνων διάφορες θρησκευτικές ομάδες και εθνότητες συγκρούστηκαν μεταξύ τους, ενώ παράλληλα η επανομαζόμενη τζιχαντιστική ομάδα ISIS, μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της αποδιοργάνωσης της χώρας και του πολέμου συμμετείχε στις εχθροπραξίες

¹ The Huffington Post. (2015). *Εξηγώντας την προσφυγική κρίση σε 6 λεπτά και 16 δευτερόλεπτα*. http://www.huffingtonpost.gr/2015/09/21/prosfygikh-krish-syria_n_8170808.html

προσπαθώντας να δημιουργήσει ένα απολυταρχικό Ισλαμικό χαλιφάτο. Η κατάσταση αυτή που επικρατεί και κυρίως τα εγκλήματα πολέμου, που έχουν διαπράξει όλα τα συγκρουόμενα μέρη, τα οποία αποτελούν καθημερινότητα πλέον ανάγκασαν τον πληθυσμό της χώρας είτε να εκτοπιστεί στο εσωτερικό της Συρίας, είτε να διαφύγει αναζητώντας προστασία σε άλλες χώρες. Στον ανηλεή αυτό πόλεμο που έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια ανθρώπινων ψυχών, έχουν εμπλακεί και άλλες χώρες όπως Η.Π.Α., Ρωσία.

Στο σημείο αυτό έχει σημασία να θυμηθούμε μια από τις γνωστότερες και αναμφίβολα από τις τραγικότερες περιόδους στην ιστορία του ελληνικού έθνους, που είναι η εποχή² όπου η χώρα δέχτηκε μεγάλα κύματα προσφύγων εξαιτίας της μικρασιατικής καταστροφής. Όπως υπολογίζεται από το 1912 έως το 1925, περίπου 1.300.000 Έλληνες έφτασαν σαν πρόσφυγες, στην ήδη ταλαιπωρημένη Ελλάδα από τους πολέμους (Βαλκανικοί Πόλεμοι, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και Μικρασιατική Εκστρατεία). Ο αριθμός των ανθρώπων που αναγκάστηκαν να ξεριζωθούν από τις εστίες τους την εποχή εκείνη, ξεπερνά κάθε προηγούμενο, ενώ σε χιλιάδες υπολογίζονται οι νεκροί στα παράλια της Μικράς Ασίας. Η εγκατάσταση των προσφύγων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, ήταν ένα πολύ σημαντικό ζήτημα για τη χώρα, καθώς δεν υπήρχαν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις, ενώ το κράτος δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να στηρίξει τον υπέρογκο αριθμό προσφύγων που είχε καταφθάσει. Τα προβλήματα για τους νεοεισερχόμενους ήταν αρκετά και πολλών ειδών και απαιτούσαν άμεση διευθέτηση από το κράτος με κυριότερα τα θέματα στέγασης, τροφής, οικονομικά αλλά και περίθαλψης. Η αποκατάσταση των προσφύγων αλλά και η ενσωμάτωση τους στην ελληνική κοινωνία δεν ήταν κάτι που επετεύχθη από τη μια μέρα στην άλλη, ούτε και ήταν κάτι εύκολο. Η συμβολή τους όμως στην οικονομική και πνευματική ζωή του τόπου ήταν και είναι αξιομνημόνευτη, καθώς οι άνθρωποι αυτοί με τη μόρφωση και την κατάρτιση που είχαν αλλά και την εργατικότητα και το επιχειρηματικό πνεύμα που τους χαρακτήριζε κατάφεραν να φέρουν τον αέρα της αλλαγής στη νέα τους πατρίδα. Η εν λόγω αναφορά στους πρόσφυγες της μικρασιατικής καταστροφής, έγινε με στόχο να δείξουμε ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα η οποία έχει ένα παρελθόν όσον αφορά τους πρόσφυγες. Αν και

² Κορεντίνη Δ. (2012). *Ιστορία του Τύπου. Η εγκατάσταση των Μικρασιατών προσφύγων μέσα από τον Τύπο 1922-1930*. <http://www.kemipokessariani.gr/index.php/14-sample-data-articles/145-h-egkatastash-tvn-mikrasiatvn-prosfygyn-mesa-apo-ton-typo-1922-1930> και You Tube.gr. (2012). ΕΛΛΑΔΑ 1922-National Geographic-O ΜΕΓΑΛΟΣ ΞΕΠΙΖΩΜΟΣ. https://www.youtube.com/watch?v=h_UZk_rpU7I

παρουσιάζουν ουσιαστικές διαφορές τα δύο αυτά γεγονότα μεταξύ τους, η Ελλάδα αν μη τι άλλο έχει ξαναζήσει την εμπειρία της προσφυγιάς.

1.2. Ορισμοί των εννοιών ‘‘πρόσφυγας’’, ‘‘αιτών άσυλο’’ και ‘‘μετανάστης’’

Στις παραπάνω παραγράφους, ουσιαστικά τέθηκαν δύο έννοιες, αυτή του πρόσφυγα και αυτή του μετανάστη. Στην παρούσα εργασία θα προσπαθήσουμε να διαχωρίσουμε αυτές τις έννοιες και να ασχοληθούμε κατά κύριο λόγο με την ιδιαίτερα ευάλωτη κοινωνική ομάδα των προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Πριν απ’ όλα βέβαια πρέπει να καταστεί ξεκάθαρο και σαφές τι σημαίνει να χαρακτηρίζεται κάποιος πρόσφυγας, τι σημαίνει ‘‘αιτούμαι άσυλο’’ και ποιες είναι οι βασικές διαφορές από τους μετανάστες.

Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951, όπως αυτή υπογράφηκε στην Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, καθορίζει τον ορισμό του πρόσφυγα. Παραθέτει τα δικαιώματα του πρόσφυγα περιλαμβάνοντας και ελευθερίες όπως αυτές της ίσης μεταχείρισης, της θρησκείας, της μετακίνησης, της ελευθερίας, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής πρόνοιας και περίθαλψης, της κατοχής ταξιδιωτικών εγγράφων, της δυνατότητας εργασίας και τονίζει τις υποχρεώσεις του ή της πρόσφυγα προς τη χώρα υποδοχής (συγκεκριμένα αναφέρεται μέσα στη σύμβαση η υποχρέωση των προσφύγων να σέβονται τους κανονισμούς της χώρας υποδοχής και να συμμορφώνονται ως προς τα λαμβανόμενα μέτρα για τη διατήρηση της δημοσίας τάξης). Ένα πολύ βασικό σημείο της Σύμβασης είναι αυτό το οποίο αναφέρεται στην μη επιστροφή των ατόμων σε χώρες στις οποίες υπάρχουν βάσιμοι φόβοι ότι θα εκδιωχθούν.³ Επίσης γίνεται λεπτομερής αναφορά και στις κατηγορίες των ατόμων ή ομάδων στις οποίες δε μπορούν να εφαρμοστούν οι διατάξεις της Σύμβασης.

Πιο συγκεκριμένα όμως, όπως προκύπτει από τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951⁴, ο όρος πρόσφυγας εξηγείται έτσι:

³ Στον ιστότοπο που ακολουθεί παρατίθενται οι πιο συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις που αφορούν τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951, το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 καθώς και άλλα θέματα γύρω από το καθεστώς του πρόσφυγα <https://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/General/Geneva1951faq.pdf>

⁴ Στον παρακάτω ιστότοπο περιλαμβάνεται ολόκληρη η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 <https://www.unric.org/html/greek/pdf/refugeeconvention-GRE.pdf>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Καθορισμός του όρου “πρόσφυγας”

Άρθρο 1.

–Α. Σύμφωνα με την έννοια της παρούσας σύμβασης ο όρος “πρόσφυγας” εφαρμόζεται για:

1. Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει θεωρηθεί πρόσφυγας κατ’ εφαρμογή των Συμφωνιών της 12ης Μαΐου 1926 και 30ης Ιουνίου 1928, ή των Συμβάσεων της 28ης Οκτωβρίου 1933 και 10ης Φεβρουαρίου 1938, του Πρωτοκόλλου της 14ης Σεπτεμβρίου 1939 ή κατ’ εφαρμογή του Καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Προσφύγων. Αποφάσεις για τη μη αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα οι οποίες έχουν ληφθεί από τη Διεθνή Οργάνωση Προσφύγων, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας αυτής, δεν εμποδίζουν την αναγνώριση της ιδιότητας αυτής σε πρόσωπα που πληρούν τους όρους του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.
2. Κάθε πρόσωπο το οποίο εξαιτίας γεγονότων που συνέβησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου 1951 και λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων βρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν μπορεί ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να απολαύει της προστασίας της χώρας αυτής, ή εάν μη έχοντας κάποια υπηκοότητα και βρίσκεται εξαιτίας αυτών των γεγονότων εκτός της χώρας που διέμενε προηγουμένως, δε μπορεί ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτή. Σε περίπτωση που κάποιο άτομο είναι υπήκοος πολλών χωρών, ο όρος “έχει την υπηκοότητα” αναφέρεται σε μία εξ’ αυτών των χωρών που το άτομο είναι υπήκοος. Δεν θεωρείται ότι έχει στερηθεί την παρεχόμενη προστασία από τη χώρα που έχει την υπηκοότητα, πρόσωπο το οποίο χωρίς λόγο, βασιζόμενο σε δικαιολογημένο φόβο, δεν έκανε χρήση της παρεχόμενης προστασίας από τις άλλες χώρες που έχει αποκτήσει την υπηκοότητα.

–Β.

1. Σύμφωνα με την έννοια της παρούσας σύμβασης, οι λέξεις “γεγονότα που συνέβησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου 1951” στο άρθρο 1Α σημαίνουν είτε α)

“γεγονότα που συνέβησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου 1951 στην Ευρώπη” είτε β) “γεγονότα που συνέβησαν πριν την 1^η Ιανουαρίου 1951 στην Ευρώπη ή αλλού” καθένα δε από τα Συμβαλλόμενα Μέρη θελήσει να προβεί, κατά την υπογραφή, επικύρωση ή προσχώρηση, σε δήλωση που να καθορίζει ποια από τις δύο παραπάνω έννοιες θεωρεί εφαρμοστέα όσον αφορά τις υποχρεώσεις αυτού ως προς την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος που αποδέχεται την εκδοχή (α) μπορεί ανά πάσα στιγμή να επεκτείνει τις υποχρεώσεις του αποδεχόμενο την εκδοχή (β) με ανακοίνωση του απευθυνόμενη στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

-Γ. Η παρούσα Σύμβαση παύει να εφαρμόζεται για πρόσωπα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραπάνω παραγράφου Α, στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Εάν έκαναν εκ νέου οικειοθελής χρήση της χώρας της οποίας έχουν την υπηκοότητα ή,
2. Εάν μετά την απώλεια της υπηκοότητας αυτών, οικειοθελώς επανέκτησαν αυτή ή,
3. Εάν απέκτησαν νέα υπηκοότητα και απολαμβάνουν την προστασία που τους παρέχεται από τη χώρα που έλαβαν τη νέα υπηκοότητα
4. Εάν επέστρεψαν οικειοθελώς για εγκατάσταση στη χώρα που είχαν εγκαταλείψει ή εκτός των συνόρων της οποίας παρέμεναν φοβούμενοι διωγμό ή,
5. Εάν δε μπορούν πλέον να εξακολουθούν, εφόσον έχουν αποποιηθεί την υπηκοότητα της χώρας που τους παρείχε προστασία, δεδομένου ότι έχουν παύσει να υφίστανται οι προϋποθέσεις εξαιτίας των οποίων αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες.- Σημειωτέον πάντως ότι οι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση κάποιου πρόσφυγα που εμπίπτει στην παράγραφο Α του άρθρου αυτού και μπορεί να επικαλεσθεί επιτακτικούς λόγους αναφερομένους σε προγενέστερες διώξεις, για να αρνηθεί να απολαύσει την παρεχόμενη προστασία από τη χώρα της οποίας έχει την υπηκοότητα.
6. Εάν σε περίπτωση προσώπων που δεν έχουν αποκτήσει κάποια υπηκοότητα δύνανται να επιστρέψουν στη χώρα όπου συνήθιζαν να διαμένουν, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις εξαιτίας των οποίων

αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες, έχουν παύσει να υφίστανται. Σημειωτέον πάντως ότι οι διατάξεις του παρόντος εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση κάποιου πρόσφυγα που εμπίπτει στην παράγραφο Α του άρθρου αυτού και μπορεί να επικαλεσθεί επιτακτικούς λόγους αναφερομένους σε προγενέστερες διώξεις για να αρνηθεί να επιστρέψει στη χώρα όπου συνήθιζε να διαμένει.

-Α. Η Σύμβαση αυτή δεν εφαρμόζεται για πρόσωπα τα οποία απολαμβάνουν σήμερα την προστασία ή τη συνδρομή που παρέχεται όχι από τον Ύπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών.- Όταν η παραπάνω προστασία ή συνδρομή παύσει να παρέχεται για οποιονδήποτε λόγο χωρίς συγχρόνως να έχει οριστικώς ρυθμιστεί η τύχη των προσώπων αυτών, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις που έχουν ληφθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, τα πρόσωπα αυτά θα απολαμβάνουν αυτομάτως τα ευεργετήματα που απορρέουν από τη Σύμβαση αυτή.

-Ε. Η Σύμβαση αυτή δεν εφαρμόζεται για πρόσωπο το οποίο αναγνωρίζεται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου έχει εγκατασταθεί ως έχοντα τα συναφή δικαιώματα και υποχρεώσεις ως προς την απόκτηση της υπηκοότητας της χώρας αυτής.

-ΣΤ. Οι διατάξεις της Σύμβασης αυτής δεν εφαρμόζονται για πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύει κάποιος ότι : α) έχουν διαπράξει εγκλήματα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας με την έννοια των διεθνών συμφωνιών που κάποιες συνάφθηκαν έχοντας ως στόχο την αντιμετώπιση των αδικημάτων αυτών. β) έχουν διαπράξει σοβαρό αδίκημα του κοινού ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής πριν γίνουν αυτά δεκτά ως πρόσφυγες από τη χώρα αυτή, γ) είναι ένοχα ενεργειών αντιθέτων προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951 αποτελεί σημαντικό οδηγό σε ότι αφορά το καθεστώς των προσφύγων. Το 1967 κυρώθηκε το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης⁵ μέσω του οποίου ουσιαστικά καταργείται ο περιορισμός του καθορισμού κάποιου ως πρόσφυγα εξαιτίας των γεγονότων που συνέβησαν πριν το 1951 και πλέον με το Πρωτόκολλο του 1967 θεωρούνται πρόσφυγες όλοι όσοι συγκεντρώνουν τα στοιχεία εκείνα που περιγράφηκαν προηγουμένως στη Σύμβαση της Γενεύης του 1951.

⁵ Στον παρακάτω ιστότοπο περιλαμβάνεται το κείμενο της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 καθώς επίσης και το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 (σελ. 24) http://issuu.com/unric_publications/docs/refugeeconvention-gre/28?e=9525974/6514511

Σύμφωνα με τα παραπάνω λοιπόν ως πρόσφυγας ορίζεται οποιοδήποτε άτομο συγκεντρώνει ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι τα εξής:

- Βρίσκεται εκτός από τη χώρα καταγωγής του
- Εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου δίωξης του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων δεν επιθυμεί ή δε μπορεί να επιστρέψει στην χώρα από την οποία προήλθε/κίνδυνος καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Η χώρα καταγωγής του δε μπορεί να του παρέχει προστασία ή το ίδιο το άτομο λόγω δικαιολογημένου φόβου δεν επιθυμεί να απολαύει την προστασία της χώρας του

Στη συνέχεια του εν λόγω κεφαλαίου και εφόσον έχει γίνει μια πρώτη προσπάθεια κατανόησης της έννοιας του πρόσφυγα είναι απαραίτητο να εξετάσουμε μια ακόμη εξίσου σημαντική έννοια, η οποία θα μας απασχολήσει το ίδιο καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας, αυτή του αιτούντα άσυλο.

Σύμφωνα με τον ορισμό, ‘‘αιτών άσυλο ή αιτών διεθνή προστασία⁶ είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή γραπτά σε οποιαδήποτε ελληνική αρχή ότι ζητά άσυλο ή ζητά να μην απελαθεί γιατί φοβάται δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, ή γιατί κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής του, ιδίως γιατί κινδυνεύει με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητά του λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης. Αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος μεταφέρεται στην Ελλάδα από κράτος που εφαρμόζει τον Κανονισμό «Δουβλίνο III⁷»’’.

Η Διεθνής Προστασία όπως περιγράφηκε παραπάνω έχει τις εξής μορφές⁸:

- το καθεστώς πρόσφυγα που σημαίνει ότι το άτομο που έχει καθεστώς πρόσφυγα δικαιούται να λάβει άσυλο και αφορά τα άτομα που δηλώνουν ότι ζητούν να μην επιστρέψουν στη χώρα τους εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου

⁶ Πληροφορίες από την επίσημη ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ασύλου σχετικά με το ποιος μπορεί να κάνει αίτηση για άσυλο http://asylo.gov.gr/?page_id=103

⁷ Στον παρακάτω ιστότοπο περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τον Κανονισμό ‘‘Δουβλίνο III’’ <http://www.refugees.gr/nomika-ergaleia/nomika-ergaleia/2014-12-24-10-39-21>

⁸ Ορισμός της Διεθνούς Προστασίας καθώς και οι κατηγορίες στις οποίες διαχωρίζεται <http://www.refugees.gr/nomika-ergaleia/2014-12-29-12-53-30>

δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, κοινωνικής ομάδας ή πολιτικών πεποιθήσεων

- το καθεστώς επικουρικής προστασίας που σημαίνει ότι παρέχεται προστασία σε άτομα που δε μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους εξαιτίας του γεγονότος ότι αν επιστρέψουν στη χώρα τους κινδυνεύουν με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητα τους λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης

Στο σημείο αυτό είναι απαραίτητο να αναφερθούμε και στα δικαιώματα⁹ που έχουν τα άτομα τα οποία είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, δηλαδή έχουν την ιδιότητα του πρόσφυγα ή δικαιούνται επικουρική προστασία. Πιο συγκεκριμένα τα δικαιώματα τους είναι τα παρακάτω:

- Να μην επιστρέφονται στη χώρα στην οποία φοβούνται να επιστρέψουν
- Να λαμβάνουν πληροφόρηση για τα θέματα που τους απασχολούν σε γλώσσα που καταλαβαίνουν
- Να παρέχεται τριετής άδεια παραμονής η οποία να υπάρχει η δυνατότητα να ανανεωθεί για τους πρόσφυγες και άδεια παραμονής για ένα έτος πάλι με δυνατότητα ανανέωσης για τους δικαιούχους επικουρικής προστασίας
- Να κυκλοφορούν ελεύθερα στη χώρα στην οποία βρίσκονται αλλά και να μπορούν να ταξιδέψουν στο εξωτερικό
- Να έχουν δυνατότητα να εργάζονται ως υπάλληλοι ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες, καθώς επίσης και να καταρτίζονται σε οποιοδήποτε επάγγελμα
- Να έχουν τη δυνατότητα να εκπαιδευτούν τόσο τα ανήλικα μέλη, όσο και οι ενήλικες
- Να έχουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- Να έχουν στέγη

⁹ Τα δικαιώματα των προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας καθώς και άλλα θέματα σχετικά με το καθεστώς του πρόσφυγα και της επικουρικής προστασίας αναγράφονται αναλυτικά στο σύνδεσμο αυτό: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=URISERV%3A133176>

- Να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε προγράμματα ένταξης και ενσωμάτωσης στην κοινωνία καθώς επίσης και σε προγράμματα εθελούσιας επιστροφής

Όλα τα ζητήματα που αφορούν τους πρόσφυγες, μετανάστες και αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα, αρκετά από τα οποία έχουν ήδη αναφερθεί, ρυθμίζονται από την υπάρχουσα νομοθεσία¹⁰. Η νομοθεσία στην Ελλάδα αφορά τόσο το άσυλο όσο και τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα των ανθρώπων που ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες. Έχει σημασία να αναφερθεί ότι η νομοθεσία που αφορά τις συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού δε μπορεί να θεωρηθεί μια στατική διαδικασία, καθώς συχνά μεταβάλλεται, εφόσον οφείλει να συμμορφώνεται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Τέλος, μια ακόμη πολύ σημαντική έννοια, η οποία δε μελετάται στην παρούσα εργασία, αλλά είναι πολύ χρήσιμη ώστε να κατανοήσουμε σε βάθος τι σημαίνει πρόσφυγας και αιτών άσυλο, είναι αυτή του μετανάστη. Ακριβώς επειδή μιλάμε για άλλη μια κατηγορία ανθρώπων, οι οποίοι εγκαταλείπουν τη χώρα τους, είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε τις βασικές διαφορές που υπάρχουν συγκριτικά με τους πρόσφυγες. Σύμφωνα με έναν πολύ χρήσιμο οδηγό που υπάρχει στην ιστοσελίδα της Διεθνούς Αμνηστίας, μετανάστης¹¹ θεωρείται ένα άτομο που εγκαταλείπει κάποιο τόπο και πηγαίνει σε έναν άλλο, είτε για μικρό χρονικό διάστημα είτε για μεγαλύτερο, με σκοπό κυρίως την εύρεση εργασίας. Οι μετανάστες, οι οποίοι εισέρχονται σε μια χώρα χωρίς να διαθέτουν νόμιμη άδεια εισόδου και παραμονής ονομάζονται “παράτυποι μετανάστες”. Σε αυτή την κατηγορία πολύ πιθανό να ανήκουν και τα θύματα trafficking¹².

Από τα παραπάνω λοιπόν προκύπτει το εξής: όταν μιλάμε για πρόσφυγες, εννοούμε τα άτομα που έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους, είτε επειδή αυτή βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση και δεν παρέχει την απαραίτητη ασφάλεια ώστε να ζήσουν εκεί, είτε γιατί οι άνθρωποι φοβούνται τη δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας,

¹⁰ Συγκεντρωτικά ολόκληρη η νομοθεσία της Ελλάδας στην ιστοσελίδα της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <https://www.unhcr.gr/prostasia/nomiki-prostasia/o-nomos-stin-ellada.html>

¹¹ Στον παρακάτω σύνδεσμο της Διεθνούς Αμνηστίας περιλαμβάνονται συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με θέματα προσφύγων-μεταναστών-αιτούντων άσυλο <https://www.amnesty.gr/erwtiseis-kai-apantiseis>

¹² Τσακλάγκανου Γ. (2001). Η ΔΙΕΘΝΙΚΗ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑ-TRAFFICKING http://www.kethi.gr/attachments/153_DIETHNIKI_SOMATEMPORIA.pdf

κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων. Τα άτομα που εισέρχονται σε μια χώρα έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν για άσυλο, να μην απελαθούν δηλαδή, εξαιτίας του ότι κινδυνεύουν ή φοβούνται ότι θα κινδυνεύσουν λόγω των όσων αναφέρθηκαν. Από την άλλη οι μετανάστες αποτελούν μια διαφορετική κατηγορία καθώς κατά κύριο λόγο, τα άτομα αυτής της κατηγορίας έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους ηθελήμενα έχοντας ως στόχο την εξεύρεση καλύτερων συνθηκών ζωής και διαβίωσης.

1.3. Στατιστικά στοιχεία για τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα

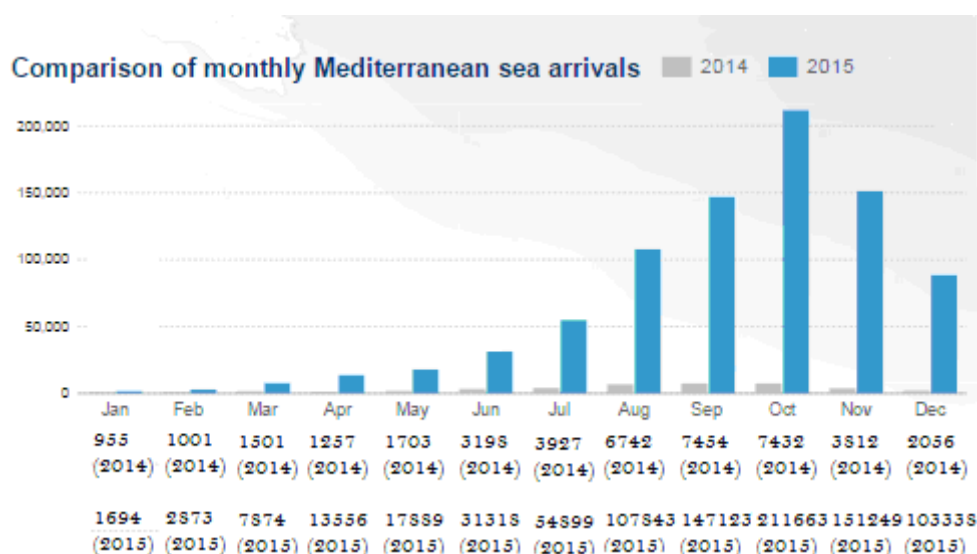
Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή του κεφαλαίου, η Ελλάδα αυτή τη στιγμή αποτελεί χώρα που δέχεται στα εδάφη της μεγάλο αριθμό προσφύγων και μεταναστών. Σε αυτό το σημείο λοιπόν είναι σημαντικό να δούμε το ζήτημα των προσφύγων στην Ελλάδα με αριθμούς, ώστε να μπορέσουμε να κατανοήσουμε το μέγεθος του φαινομένου.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις¹³ της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ο αριθμός των ατόμων που έχουν φθάσει μέσα στο 2015 στη χώρα μας διαμέσου θαλάσσης αγγίζει τις 851,379. Το 91% αυτών των ανθρώπων προέρχεται από χώρες που ‘‘παράγουν’’ πρόσφυγες. Οι χώρες από τις οποίες κυρίως προέρχονται οι άνθρωποι αυτοί είναι η Συρία με ποσοστό 57%, το Αφγανιστάν με ποσοστό 24%, το Ιράκ με ποσοστό 9%, το Πακιστάν 3%, η Σομαλία 1% ενώ ένα ποσοστό 6% είναι από άλλες χώρες. Οι μεγαλύτεροι αριθμοί αφίξεων παρατηρούνται στα νησιά του Αιγαίου όπου για το 2015 ήταν 500,018 στη Μυτιλήνη, 120,804 στη Χίο, 73,732 στη Σάμο, 31,089 στο Αγαθονήσι, 31,929 στη Λέρο, 9,755 στην Κάλυμνο, 58,420 στην Κω, 3,984 στη Σύμη και 876 στην Τήλο. Σύμφωνα πάλι με στοιχεία που παραθέτει ο ίδιος φορέας ο αριθμός των αφίξεων διαμέσου θαλάσσης διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με το 2014, με τον αριθμό να φτάνει μόλις τις 41,038 για το έτος 2014. Μεγαλύτερη κίνηση ανθρώπων παρατηρείται κυρίως το μήνα Οκτώβριο για το 2015, ενώ για το 2014 κυρίως το Σεπτέμβριο. Η αύξηση του αριθμού του εισερχόμενου πληθυσμού είναι κατακόρυφη. Ο πίνακας 1 απεικονίζει τη σύγκριση των δύο ετών

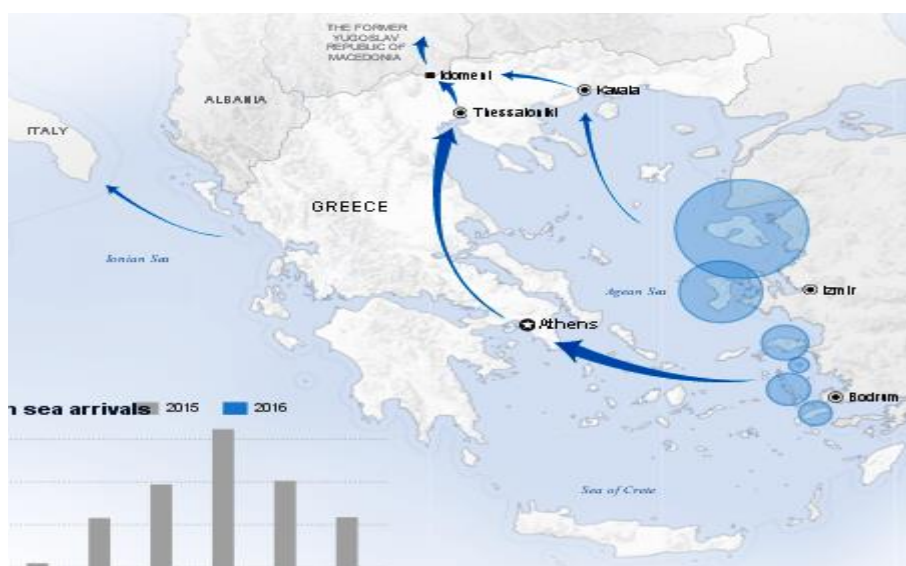
¹³ Διαδραστικός χάρτης που περιλαμβάνει τα στατιστικά στοιχεία για την κίνηση των προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα. (Διαρκής ενημέρωση)
<http://data.unhcr.org/mediterranean/country.php?id=83>

ανά μήνα. Βέβαια σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι ο πληθυσμός αυτός που εισέρχεται στη χώρα συνήθως δεν εγκαθίσταται. Αντιθέτως οι άνθρωποι αυτοί συνεχίζουν το ταξίδι τους με σκοπό να πάνε ως επί το πλείστον σε άλλες χώρες της Ευρώπης όπου και επιθυμούν να ζητήσουν άσυλο (σύμφωνα με μια έρευνα¹⁴ που διεξήχθη το 2015 από ομάδες του τομέα προστασίας των συνόρων της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες). Στον πίνακα 2 μπορούμε να δούμε το ταξίδι που ακολουθούν οι άνθρωποι που εισέρχονται στη χώρα από τη θάλασσα.

Πίνακας 1

Πίνακας 2

¹⁴ Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (2015). SYRIAN REFUGEE ARRIVALS IN GREECE. PRELIMINARY QUESTIONNAIRE FINDINGS APRIL - SEPTEMBER 2015 <http://data.unhcr.org/mediterranean/download.php?id=248>

Παρακάτω ακολουθούν ορισμένοι πίνακες που περιλαμβάνουν τα στατιστικά¹⁵ στοιχεία που έχει δημοσιεύσει η Υπηρεσία Ασύλου της Ελλάδας για τα έτη 2014 και 2015 σχετικά με τις αιτήσεις ασύλου.

2014

Στατιστικά στοιχεία από τη λειτουργία της νέας Υπηρεσίας Ασύλου (για το διάστημα, Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2014)

Πίνακας 1

Αιτήσεις Χορήγησης Ασύλου		
		%
Άντρες	7647	81,1%
Γυναίκες	1785	18,9%
Σύνολο	9432	100,0%
(Ασυνόδευτοι Ανήλικοι)	447	4,7%

Πίνακας 2

Αιτούντες Άσυλο	2014												
Χώρες Προέλευσης: 87	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος	Σύνολο
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	126	150	146	181	154	93	144	83	133	170	184	144	1708
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	117	150	130	125	138	139	182	116	92	133	96	199	1617
ΣΥΡΙΑ	57	41	62	66	42	29	41	32	57	95	74	190	786
ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	25	52	48	37	54	49	69	57	59	57	37	91	635
ΑΛΒΑΝΙΑ	70	105	70	63	72	50	34	15	31	23	17	19	569
ΙΡΑΝ	35	27	31	41	40	34	35	14	15	38	16	34	360
ΓΕΩΡΓΙΑ	36	47	47	44	32	35	33	9	19	24	13	11	350
ΣΟΥΔΑΝ	27	26	21	11	35	44	43	14	13	38	22	39	333
ΝΙΓΗΡΙΑ	44	24	27	28	33	37	27	13	36	18	20	24	331
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	0	21	6	17	10	14	30	26	68	51	21	19	283
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	31	30	23	21	37	31	33	17	9	23	19	6	280
ΕΡΥΘΡΑΙΑ	30	30	19	28	24	21	18	7	9	33	17	23	259
ΑΛΓΕΡΙΑ	10	13	9	17	19	25	25	14	15	19	5	16	187
ΙΡΑΚ	11	15	8	13	10	8	20	17	17	21	20	14	174
ΣΕΝΕΓΑΛΗ	17	18	11	7	16	18	10	6	4	7	1	2	117
Άλλη χώρα (<117)	122	139	138	141	129	101	136	69	97	138	107	126	1443
ΣΥΝΟΛΟ	758	888	796	840	845	728	880	509	674	888	669	957	9432

Πίνακας 3

¹⁵ Για περισσότερα στατιστικά στοιχεία από την Υπηρεσία Ασύλου στο σύνδεσμο που ακολουθεί: http://asylo.gov.gr/?page_id=615

Ολοκληρωμένες Υποθέσεις στον 1 ^ο Βαθμό	
Προσφυγικό Καθεστώς	1223
Επικουρική Προστασία	487
Απορριπτικές	4252
Παραιτήσεις-Διακοπές-Απαράδεκτες	2718
Σύνολο	8680

Όπως βλέπουμε από τους παραπάνω πίνακες οι αιτήσεις ασύλου που κατατέθηκαν το 2014 ξεπέρασαν τις 9.000. Σύμφωνα με τον πίνακα 2 παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των ατόμων που κατέθεσαν αίτηση ήταν υπήκοοι Αφγανιστάν, Πακιστάν και Συρίας. Παρά το μεγάλο αριθμό αιτήσεων που κατατέθηκαν, μόνο οι 1.223 εξ αυτών χαρακτηρίστηκαν με Προσφυγικό Καθεστώς, ενώ οι 487 έλαβαν Επικουρική Προστασία. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης ότι μεγάλος αριθμός των αιτήσεων απορρίφθηκαν, πράγμα που σημαίνει ότι ένας αρκετά μεγάλος αριθμός αυτών που έκαναν αίτηση δε δικαιούνταν διεθνή προστασία.

2015

Στατιστικά στοιχεία από τη λειτουργία της νέας Υπηρεσίας Ασύλου (για το διάστημα,

Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2015)

Αιτήσεις Χορήγησης Ασύλου				
Σύνολο έτους	2015	2014	Μεταβολή (%)	
Άντρες	9866	7646	29,0%	↑
Γυναίκες	3331	1786	86,5%	↑
Σύνολο	13197	9432	39,9%	↑
(Ασυνόδευτοι Ανήλικοι)	426	451	-5,5%	↓

Πίνακας 2

Αιτούντες Άσυλο															
Χώρες Προέλευσης	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος	Σύνολο (2015)	Μηνιαίος Μέσος Όρος 2014	Μεταβολή μηνός (%)
1) ΣΥΡΙΑ	237	238	246	275	351	383	424	353	265	192	253	278	3495	64	334,4%
2) ΠΑΚΙΣΤΑΝ	163	135	95	124	151	138	166	142	191	169	145	204	1823	142	43,7%
3) ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	180	190	176	191	140	137	185	151	139	95	88	49	1721	135	-63,7%
4) ΑΛΒΑΝΙΑ	27	33	46	29	44	55	74	71	147	186	174	117	1003	47	148,9%
5) ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ	81	73	63	50	73	84	30	37	49	63	58	78	739	53	47,2%
6) ΙΡΑΚ	21	16	13	23	26	27	54	68	55	66	141	151	661	15	906,7%
7) ΓΕΩΡΓΙΑ	14	21	16	17	23	18	30	28	56	52	57	54	386	28	92,9%
8) ΝΙΓΗΡΙΑ	30	34	29	26	32	31	43	32	30	24	25	32	368	29	10,3%
9) ΑΙΓΥΠΤΟΣ	8	14	18	12	18	18	17	18	30	56	63	71	343	23	208,7%
10) ΙΡΑΝ	36	19	14	18	27	16	29	17	26	4	13	23	242	30	-23,3%
Άλλη χώρα	267	236	196	213	261	214	183	133	163	139	154	257	2416	220	16,8%
ΣΥΝΟΛΟ	1064	1009	912	978	1146	1121	1235	1050	1151	1046	1171	1314	13197	786	67,2%

Στον Πίνακα 2 παρατηρούμε ότι έχει αλλάξει αρκετά η κατάσταση σε σχέση με τον αντίστοιχο πίνακα του 2014. Εδώ βλέπουμε πλέον ότι οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο είναι Σύριοι και ακολουθούν μετά οι υπήκοοι Αφγανιστάν και Πακιστάν. Επιπλέον ως προς το σύνολο του πληθυσμού που κατέθεσε άσυλο μέχρι και το τέλος του έτους, παρατηρούμε επίσης ότι ο αριθμός είναι σαφέστατα αυξημένος σε σχέση με τον αριθμό των αιτήσεων του προηγούμενου έτους.

Ιδιαίτερη σημασία έχει σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε και κάποια στατιστικά¹⁶ στοιχεία που έχει δημοσιεύσει το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης αναφορικά με τα αιτήματα στέγασης που δέχθηκε η υπηρεσία από αιτούντες άσυλο και ασυνόδευτους ανήλικους κατά τα έτη 2014 και 2015 καθώς επίσης και τον αριθμό των ανθρώπων που εξυπηρετήθηκαν, δηλαδή που τοποθετήθηκαν σε κάποια δομή φιλοξενίας.

Πίνακας 1

Αιτήματα στέγασης αιτούντων άσυλο και ασυνόδευτων ανηλίκων 2014 & 2015		
Αριθμός Τριμήνων	2014	2015
Α' Τρίμηνο (Ιανουάριος -Μάρτιος)	944	907
Β' Τρίμηνο (Απρίλιος-Ιούνιος)	1020	992
Γ' Τρίμηνο (Ιούλιος-Σεπτέμβριος)	972	1005
Δ' Τρίμηνο (Οκτώβριος-Δεκέμβριος)	1333	(δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη)
Σύνολο	4269	2904

¹⁶ Για περισσότερα στατιστικά στοιχεία από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης <http://www.ekka.org.gr/PressOfficeNewsShow.action>

Πίνακας 2

Τοποθέτηση ατόμων σε δομές φιλοξενίας 2014 & 2015		
Αριθμός Τριμήνων	2014	2015
Α' Τρίμηνο (Ιανουάριος -Μάρτιος)	743	752
Β' Τρίμηνο (Απρίλιος-Ιούνιος)	883	943
Γ' Τρίμηνο (Ιούλιος-Σεπτέμβριος)	891	1001
Δ' Τρίμηνο (Οκτώβριος-Δεκέμβριος)	1085	(δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη)
Σύνολο	3602	2696

Όπως παρατηρούμε από τους παραπάνω πίνακες ο αριθμός των αιτήσεων για στέγαση ήταν υψηλότερος το 2014 σε σχέση με το 2015, οι τοποθετήσεις όμως των ατόμων φαίνεται να είναι περισσότερες το 2015 συγκριτικά με το 2014. Στους αριθμούς αυτούς που καταγράφηκαν στους παραπάνω πίνακες να σημειώσουμε ότι ένα μεγάλο μέρος είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, ενώ είναι και πυρηνικές αλλά και μονογονεϊκές οικογένειες. Σύμφωνα με το ενημερωτικό σημείωμα για τα στατιστικά στοιχεία που εκδίδει η υπηρεσία ανά τρίμηνο, ο αριθμός των τοποθετήσεων διαφοροποιείται σημαντικά από το προηγούμενο έτος αφενός γιατί έχουν αυξηθεί οι θέσεις φιλοξενίας, αφετέρου γιατί παρατηρείται ότι οι αιτούντες άσυλο δεν παραμένουν για πολύ καιρό στη χώρα. Ένα στοιχείο ακόμη που αξίζει να αναφερθεί είναι ότι οι άνθρωποι που κατέθεσαν αιτήσεις για στέγαση ειδικά τα τελευταία χρόνια, είναι άτομα που ανήκουν στη λίστα με τις 10 πιο συχνές υπηκοότητες που συναντούμε σε ανθρώπους που έφτασαν στη χώρα διαμέσου θαλάσσης. Πιο συγκεκριμένα, τα μεγαλύτερα ποσοστά όσων έκαναν αίτηση για φιλοξενία ήταν κυρίως άτομα Αφγανικής, Συριακής ή Αιγυπτιακής καταγωγής.

Συγκεντρωτικά λοιπόν, με βάση τα στατιστικά των υπηρεσιών μπορούμε να πούμε τα εξής: ο αριθμός των ατόμων που έφθασαν στη χώρα το 2014 ήταν σαφέστατα μικρότερος συγκριτικά με το 2015. Είναι φανερό ότι υπάρχει η τάση οι άνθρωποι αυτοί να ζητούν άσυλο από την Ελλάδα, όμως μεγάλος αριθμός αυτών εν τέλει δε δικαιούνται διεθνή προστασία και απορρίπτονται οι αιτήσεις. Επίσης όπως φαίνεται, οι αιτούντες διεθνή προστασία προσεγγίζουν τις υπηρεσίες προκειμένου να

τους παρασχεθεί στέγαση. Ενδιαφέρον είναι βέβαια ότι οι αιτήσεις για στέγη ήταν περισσότερες το 2014 που ήταν μικρότερος ο αριθμός των εισερχομένων, παρά το 2015 που έχει πολλαπλασιαστεί. Από την άλλη βέβαια είναι θετικό ότι οι τοποθετήσεις ατόμων σε όλα τα τρίμηνα του 2015 είναι αυξημένες, όχι όμως σε τέτοιο βαθμό που να μπορούμε να πούμε ότι λύνουν το ζήτημα της στέγασης όλου αυτού του πληθυσμού που έχει καταφθάσει ή πρόκειται να καταφθάσει. Και εδώ ακριβώς είναι που ερχόμαστε αντιμέτωποι με το ζήτημα της κοινωνικής πολιτικής στη χώρα μας και κατά πόσο αυτή ανταποκρίνεται στις ανάγκες του υπό μελέτη πληθυσμού. Το συγκεκριμένο ζήτημα θα μας απασχολήσει στο κεφάλαιο που ακολουθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

2.1. Εννοιολογική προσέγγιση του όρου κοινωνική πολιτική

Όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού των χωρών όπως η Συρία, το Αφγανιστάν, το Πακιστάν και άλλες, αναγκάζεται να εγκαταλείψει την εστία του, αναζητώντας ένα πιο ασφαλές περιβάλλον διαβίωσης. Λόγω της γεωγραφικής κυρίως θέσης της Ελλάδας οι περισσότεροι άνθρωποι πηγαίνουν προς την Τουρκία και από εκεί (συνήθως παράτυπα) επιχειρούν να εισέλθουν στην Ελλάδα και να τη διασχίσουν προκειμένου να εγκατασταθούν στις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Οι άνθρωποι αυτοί στο μακρύ ταξίδι προς μια ασφαλή ζωή έρχονται αντιμέτωποι με μια σειρά από ζητήματα και προβλήματα (όπως υγείας, στέγης, ασύλου). Στο παρόν κεφάλαιο θα πραγματοποιηθεί μια προσπάθεια να καταγραφούν οι δράσεις που πραγματοποιεί η Ελλάδα, οι υπηρεσίες που διαθέτει ώστε να βοηθήσει αυτούς τους ανθρώπους στα τρέχοντα ενδεχομένως προβλήματα που αντιμετωπίζουν (όπως η στέγη και η τροφή για παράδειγμα) αλλά και στα πιο σύνθετα (όπως το άσυλο, η μετεγκατάσταση). Στόχος είναι σε αυτό το κεφάλαιο να αναλυθεί η κοινωνική πολιτική που εφαρμόζει αυτή τη στιγμή η Ελλάδα σε ότι αφορά τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Πρώτα απ' όλα βέβαια κρίνεται απαραίτητο να αναλύσουμε την έννοια της κοινωνικής πολιτικής.

Ο όρος κοινωνική πολιτική¹⁷ έχει διττή σημασία. Από τη μια εννοούμε έναν ολόκληρο επιστημονικό κλάδο που βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες (κοινωνιολογία, κοινωνική ψυχολογία, κοινωνική ανθρωπολογία, δημογραφία, νομική, στατιστική κ.α.) προκειμένου να στοιχειοθετήσει το κομμάτι της θεωρίας, της έρευνας αλλά και της υλοποίησης ενός προγράμματος για παράδειγμα. Και από την άλλη μιλάμε για μια επιστήμη έχει

¹⁷ Το παρόν υλικό προέρχεται από σημειώσεις στο προπτυχιακό του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου. Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, Ενότητα 1^η Κοινωνική Πολιτική-Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση

ανάγκη τη συνεργασία με άλλους επιστημονικούς κλάδους προκειμένου να υλοποιηθεί κάποια δράση ή έργο. Η κοινωνική πολιτική παρουσιάζει δυσκολίες ως προς τον καθορισμό ενός κοινά αποδεκτού ορισμού, ακριβώς επειδή έχει σαν επιστήμη τις ιδιαιτερότητες που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Με σκοπό να γίνει κάπως κατανοητή η έννοια της κοινωνικής πολιτικής παρατίθεται ένας από τους γνωστότερους ορισμούς¹⁸ που διατυπώνεται σε κάποιο πολύ γνωστό αγγλόφωνο ακαδημαϊκό βοήθημα για σπουδαστές, το οποίο αναφέρει ότι χρησιμοποιώντας τον όρο κοινωνική πολιτική εννοούμε τις πρακτικές που ακολουθούνται και τις δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο μιας κοινωνίας με σκοπό την ευημερία του κοινωνικού συνόλου.

Απαραίτητα αγαθά για τον άνθρωπο είναι η υγεία, η κοινωνική ασφάλιση, η κατοικία, η απασχόληση, τα οποία ανήκουν ουσιαστικά στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ προβλήματα που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι ανά τον κόσμο είναι η ανεργία, το έγκλημα κ.α. Ως ανθρώπινα δικαιώματα¹⁹ νοούνται οι ελευθερίες που έχουν οι άνθρωποι απλά και μόνο επειδή είναι άνθρωποι και καθορίζονται από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου²⁰, η οποία τελικά ψηφίστηκε στις 10 Δεκεμβρίου του 1948 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως αναφέρονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι τα εξής:

Άρθρο 1. Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

Άρθρο 2. Κάθε άνθρωπος είναι υποκείμενο όλων των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναφέρονται στην παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση, όπως το φύλο, η γλώσσα, η θρησκεία, οι πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, η εθνική ή κοινωνική καταγωγή, η περιουσία, η γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση. Επίσης δεν είναι επιτρεπτό να γίνεται καμία διάκριση λόγω του πολιτικού, νομικού ή

¹⁸ Το παρόν υλικό προέρχεται από σημειώσεις στο προπτυχιακό του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου. Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, Ενότητα 1^η Κοινωνική Πολιτική-Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση

¹⁹ Ο ορισμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων περιγράφεται αναλυτικά στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <http://www.humanrights.com/el/what-are-human-rights.html>

²⁰ Όλα τα άρθρα της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως αυτή ψηφίστηκε στις 10 Δεκεμβρίου του 1948 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών <https://www.amnesty.gr/universal-declaration-of-human-rights>

διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, είτε για χώρα μη ανεξάρτητη, υπό εποπτεία ή υπό οποιονδήποτε άλλο περιορισμό κυριαρχίας.

Άρθρο 3. Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

Άρθρο 4. Κανείς δεν επιτρέπεται να ζει υπό καθεστώς δουλείας ή καταναγκαστικής εργασίας. Η δουλεία και το δουλεμπόριο υπό οποιαδήποτε μορφή απαγορεύονται.

Άρθρο 5. Κανείς δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε σκληρή, απάνθρωπη, ταπεινωτική μεταχείριση ή ποινή.

Άρθρο 6. Κάθε άτομο όπου και αν βρίσκεται έχει δικαίωμα να γίνεται σεβαστό από το νόμο.

Άρθρο 7. Όλοι είναι ίσοι απέναντι στο νόμο και έχουν εξίσου δικαίωμα στην προστασία του νόμου, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση. Όλοι δικαιούνται να προστατευτούν από διακρίσεις που παραβιάζουν την παρούσα Διακήρυξη αλλά και από προκλήσεις τέτοιων διακρίσεων.

Άρθρο 8. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να ασκεί αποτελεσματικά ένδικα μέσα στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια κατά πράξεων που παραβιάζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα που του αναγνωρίζουν το Σύνταγμα και ο νόμος.

Άρθρο 9. Κανείς δεν μπορεί να συλλαμβάνεται, να κρατείται ή να εξορίζεται αυθαίρετα.

Άρθρο 10. Κάθε άτομο δικαιούται ισονομία, σε μια δίκαιη και δημόσια δίκη από δικαστήριο ανεξάρτητο και αμερόληπτο, που θα αποφασίσει για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και για το βάσιμο της κατηγορίας εναντίον του.

Άρθρο 11. 1. Όποιος κατηγορείται για ποινικό αδίκημα πρέπει να θεωρείται αθώος, μέχρι να διαπιστωθεί η ενοχή του σύμφωνα με το νόμο, σε δημόσια δίκη κατά την οποία θα έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες για την υπεράσπισή του εγγυήσεις.
2. Κανείς δεν μπορεί να καταδικαστεί για πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες κατά το χρόνο που τελέστηκαν δε συνιστούσαν αξιόποιο αδίκημα κατά το εθνικό ή το

διεθνές δίκαιο. Ούτε μπορεί να επιβληθεί ποινή βαρύτερη από εκείνη που ίσχυε κατά το χρόνο που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη.

Άρθρο 12. 1. Κανείς δεν επιτρέπεται να υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του, ούτε προσβολές της τιμής και της υπόληψής του. **2.** Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να τον προστατεύουν οι νόμοι από επεμβάσεις και προσβολές αυτού του είδους.

Άρθρο 13. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί ελεύθερα και να εκλέγει τον τόπο διαμονής του στο εσωτερικό ενός κράτους. **2.** Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να εγκαταλείπει οποιαδήποτε χώρα, ακόμη και τη δική του, και να επιστρέφει στη χώρα του.

Άρθρο 14. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα λόγω διωγμών να ζητά άσυλο και να του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες. **2.** Κανείς δεν μπορεί να επικαλεστεί αυτό το δικαίωμα σε περίπτωση δίωξης που δεν εδράζεται σε πολιτικούς λόγους ή για ενέργειες αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 15. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα σε μια ιθαγένεια. **2.** Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιθαγένειά του, ούτε το δικαίωμα να αλλάξει ιθαγένεια.

Άρθρο 16. 1. Ο άνδρας και η γυναίκα, όταν φθάσουν σε ηλικία γάμου, έχουν το δικαίωμα να παντρεύονται και να δημιουργούν οικογένεια, χωρίς κανέναν περιορισμό λόγω φυλής, εθνικότητας ή θρησκείας. **2.** Και οι δύο έχουν ίσα δικαιώματα ως προς το γάμο, κατά τη διάρκειά του και κατά τη λύση του. Γάμος δεν μπορεί να συναφθεί παρά μόνο με ελεύθερη και πλήρη συναίνεση των μελλόνυμφων. **3.** Η οικογένεια είναι το φυσικό και βασικό κύτταρο της κοινωνίας, και έχει δικαίωμα προστασίας από την κοινωνία και το κράτος.

Άρθρο 17. 1. Κάθε άτομο μόνο του ή μαζί με άλλους έχει δικαίωμα στην ιδιοκτησία. **2.** Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί αυθαίρετα την ιδιοκτησία του.

Άρθρο 18. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα στην ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία για αλλαγή θρησκείας ή πίστης, όπως και την ελευθερία, μόνο ή μαζί με άλλους, δημόσια ή ιδιωτικά, να εκδηλώνει τη θρησκεία του ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις του με τη διδασκαλία, την πρακτική, τη λατρεία και με την τέλεση θρησκευτικών τελετών.

Άρθρο 19. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει το να εκφράζει τις απόψεις του χωρίς να υφίσταται δυσμενείς συνέπειες καθώς και το να αναζητά, να παίρνει και να διαδίδει πληροφορίες και ιδέες, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης και οπουδήποτε στον κόσμο.

Άρθρο 20. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να συνέρχεται και να συνεταιρίζεται ελεύθερα για ειρηνικούς σκοπούς. **2.** Κανείς δεν μπορεί να εξαναγκαστεί να συμμετέχει σε κάποιο σωματείο.

Άρθρο 21. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη διακυβέρνηση της χώρας του είτε άμεσα, είτε έμμεσα με αντιπροσώπους ελεύθερα εκλεγμένους. **2.** Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να γίνεται δεκτό με ίσους όρους στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας του. **3.** Η λαϊκή θέληση είναι το θεμέλιο της κρατικής εξουσίας. Η θέληση αυτή πρέπει να εκφράζεται με τίμιες εκλογές, οι οποίες πρέπει να διεξάγονται περιοδικά, με καθολική, ισότιμη και μυστική ψηφοφορία ή με αντίστοιχη διαδικασία που να εξασφαλίζει την ελευθερία της εκλογής.

Άρθρο 22. Κάθε άτομο ως μέλος του κοινωνικού συνόλου έχει δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση και δικαιούται, μέσω της εθνικής προσπάθειας και της διεθνούς συνεργασίας και σύμφωνα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, να εξασφαλίζει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Άρθρο 23. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να εργάζεται και να επιλέγει το επάγγελμά του, να έχει κατάλληλες και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας και να προστατεύεται από την ανεργία. **2.** Όλοι, χωρίς καμιά διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίση εργασία. **3.** Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα δίκαιης και ικανοποιητικής αμοιβής, ώστε ο ίδιος και η οικογένειά του να ζουν αξιοπρεπώς, και η οποία συμπληρώνεται, αν είναι απαραίτητο, και με άλλους τρόπους κοινωνικής προστασίας. **4.** Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να ιδρύει μαζί με άλλους συνδικάτα και να συμμετέχει σε συνδικάτα για την υπεράσπιση των συμφερόντων του.

Άρθρο 24. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα στην ανάπαυση και στον ελεύθερο χρόνο, όπως και σε λογικό περιορισμό του χρόνου εργασίας καθώς και σε περιοδικές άδειες μετ' αποδοχών.

Άρθρο 25. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στο ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία, ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη, απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες και κοινωνική ασφάλιση. Έχει επίσης δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την ασθένεια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα για να συντηρηθεί, εξαιτίας περιστάσεων ανεξάρτητων από τη θέλησή του. **2.** Η μητρότητα και η παιδική ηλικία δικαιούνται ειδική μέριμνα και περίθαλψη. Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα αν έχουν γεννηθεί εντός ή εκτός γάμου, απολαμβάνουν την ίδια κοινωνική προστασία.

Άρθρο 26.1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση πρέπει να είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους, ενώ η ανώτατη εκπαίδευση πρέπει να είναι εξίσου προσιτή σε όλους ανάλογα με τις ικανότητές τους.**2.** Η εκπαίδευση πρέπει να αποβλέπει στην πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου και στην ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Πρέπει να προάγει την κατανόηση, την ανεκτικότητα και τη φιλία ανάμεσα σε όλα τα έθνη και όλες τις φυλές και τις θρησκευτικές ομάδες, και να προωθεί την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών για τη διατήρηση της ειρήνης. **3.** Οι γονείς έχουν κατά προτεραιότητα το δικαίωμα να επιλέγουν το είδος της παιδείας που θα δοθεί στα παιδιά τους.

Άρθρο 27. 1. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να απολαμβάνει τις καλές τέχνες και να μοιράζεται την επιστημονική πρόοδο και τα αγαθά της. **2.** Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα προστασίας των ηθικών και υλικών αποκτημάτων του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή.

Άρθρο 28. Κάθε άτομο έχει το δικαίωμα σε μια κοινωνική, διεθνή τάξη, όπου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που αναφέροντα στην παρούσα Διακήρυξη να μπορούν να υλοποιούνται σε όλη τους την έκταση.

Άρθρο 29. 1. Το άτομο έχει υποχρεώσεις απέναντι στην κοινότητα μέσα στο πλαίσιο της οποίας και μόνο είναι δυνατή η ελεύθερη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. **2.** Το άτομο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων του και την απόλαυση των ελευθεριών του στους μόνους περιορισμούς που πρέπει να υπόκειται είναι αυτοί που ορίζονται από τους νόμους, με αποκλειστικό σκοπό την εξασφάλιση

της αναγνώρισης και του σεβασμού των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων ανθρώπων και της ικανοποίησης των δίκαιων απαιτήσεων της ηθικής, της δημόσιας τάξης και της εν γένει ευημερίας σε μια δημοκρατική κοινωνία. 3. Τα δικαιώματα αυτά και οι ελευθερίες δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να ασκούνται αντίθετα προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 30. Καμιά διάταξη της παρούσας Διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευτεί ότι παρέχει σε ένα κράτος, σε μια ομάδα ή σε ένα άτομο οποιοδήποτε δικαίωμα να επιδίδεται σε ενέργειες ή να εκτελεί πράξεις που αποβλέπουν στην άρνηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εξαγγέλλονται σε αυτήν.

Η κοινωνική πολιτική είναι σε άμεση συνάρτηση με τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς σε όλα αυτά βρίσκει εφαρμογή. Οι δράσεις κοινωνικής πολιτικής είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται με γνώμονα το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ενώ παράλληλα αυτά αποτελούν και την αφετηρία απ' όπου ξεκινά η κοινωνική πολιτική.

Σύμφωνα με έναν άλλο ορισμό²¹ που παρατίθεται σε βοηθητικό υλικό του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής, για τη διδασκαλία του μαθήματος Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, κοινωνική πολιτική είναι το σύνολο των δράσεων που υλοποιούνται με σκοπό την κοινωνική ευημερία, ενώ παράλληλα είναι η ακαδημαϊκή μελέτη των δράσεων αυτών. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, δεν έχει καταγραφεί ένας ορισμός που να είναι αποδεκτός από όλους, φαίνεται όμως ότι υπάρχει ένα σημείο που τείνουν να συμφωνήσουν όλοι όσοι ασχολούνται με τη μελέτη της κοινωνικής πολιτικής και αυτό είναι το εξής: ότι αρμόδιος για την άσκηση της κοινωνικής πολιτικής είναι κατά κύριο λόγο η πολιτεία ή το δημόσιο, ότι η εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής εξαρτάται από τις ανάγκες που έχει ο πληθυσμός καθώς ο απώτερος στόχος είναι η επίτευξη της κανονικότητας στην κοινωνία αλλά και η καλυτέρευση του επιπέδου της ζωής των ατόμων που ζουν στην κοινωνία.²²

²¹ Το παρόν υλικό προέρχεται από σημειώσεις στο προπτυχιακό του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου. Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, Ενότητα 1^η Κοινωνική Πολιτική-Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση

²² Μάρδας Δ. Γ. & Βαλκάνος Ι. Ε., Κοινωνική Πολιτική Θεωρία και Πράξη Διοίκηση-Οικονομία-Δίκαιο-Κοινωνιολογία, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2005 (σελ. 32)

2.2. Εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής από τα Υπουργεία

Το ζήτημα των προσφύγων αποτελεί ένα μείζον κοινωνικό πρόβλημα από τη στιγμή που έχουμε να κάνουμε με πόλεμο, με ξεριζωμό, με χιλιάδες θανάτους αθώων ανθρώπων. Η αντιμετώπιση του εν λόγω κοινωνικού προβλήματος συνδέεται άμεσα με τις πολιτικές που ακολουθούνται από τις χώρες όπου παρατηρείται ιδιαίτερη έξαρση του φαινομένου. Με ποιο τρόπο όμως εφαρμόζεται η κοινωνική πολιτική σε μια χώρα. Αρμόδιος φορέας είναι το κράτος. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος είναι υπεύθυνο για τα μέτρα που θα λάβει, για το τι μορφή θα έχουν, τι είδους δράσεις θα πραγματοποιηθούν καθώς επίσης και για τη χρηματοδότηση τους. Η κοινωνική πολιτική όμως σε μια χώρα μπορεί να ασκηθεί τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς, για αυτό και έχουμε από τη μια πλευρά αυτή που ασκείται σε κεντρικό επίπεδο από την άλλη αυτή που ασκείται σε τοπικό αλλά και αυτή που ασκείται σε υπερεθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Στο κεντρικό επίπεδο ανήκουν τα Υπουργεία, όπως το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Τα υπουργεία έχουν κυρίως το ρόλο του φορέα ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διεξαγωγή ενός προγράμματος ή μιας υπηρεσίας, είναι ο φορέας ο οποίος χρηματοδοτεί τις εκάστοτε δράσεις αλλά και αυτός ο οποίος τις ελέγχει. Στα προαναφερθέντα υπουργεία ανήκουν κυρίως κάποιες υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για ζητήματα προσφύγων, για τις οποίες θα γίνει εκτενέστερη ανάλυση παρακάτω. Σε τοπικό επίπεδο τώρα η κοινωνική πολιτική μπορεί να ασκηθεί από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή Δήμους και Περιφέρειες. Στην περίπτωση αυτή οι Δήμοι και οι Περιφέρειες σχεδιάζουν και υλοποιούν κάποια προγράμματα τα οποία αφορούν το κοινωνικό σύνολο. Πολλές φορές η συνεργασία των φορέων αυτών με την Ευρωπαϊκή ένωση κρίνεται απαραίτητη καθώς η τελευταία συνήθως είναι και ο βασικός χρηματοδότης κοινωνικών προγραμμάτων (πχ ΕΣΠΑ κλπ). Τέλος, η κοινωνική μπορεί να ασκείται και σε υπερεθνικό και παγκόσμιο επίπεδο μέσω διεθνών οργανώσεων όπως για παράδειγμα ο ΟΗΕ, ο ΟΟΣΑ, η Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα λέγαμε ότι παίζει

πολύ σημαντικό ρόλο στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής των κρατών μελών, καθώς αποτελεί την κυριότερη πηγή χρηματοδότησης προγραμμάτων.²³

Στο παρόν κεφάλαιο θα αναπτύξουμε κυρίως την κοινωνική πολιτική που ασκείται κυρίως στο κεντρικό και τοπικό επίπεδο, δηλαδή τι ακριβώς κάνει η πολιτεία και οι Δήμοι με σκοπό να ανακουφίσουν και να διευκολύνουν τους πληθυσμούς των προσφύγων που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη χώρα μας. Στο επόμενο κεφάλαιο θα ακολουθήσει η ανάλυση για την κοινωνική πολιτική που ασκείται σε υπερεθνικό και παγκόσμιο επίπεδο με εκτενής αναφορά τόσο στους διεθνείς φορείς και οργανισμούς, οι οποίοι διαθέτουν γραφεία και παραρτήματα στη χώρα μας, όσο και στους αμιγώς ελληνικούς φορείς, που δραστηριοποιούνται πάνω σε θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες.

Ξεκινώντας με το κεντρικό επίπεδο λοιπόν, στην Ελλάδα δύο είναι κυρίως τα αρμόδια υπουργεία που ασχολούνται με τους πρόσφυγες. Το ένα είναι το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και το άλλο είναι το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Το καθένα από αυτά αναπτύσσει διαφορετική δραστηριότητα.

Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης²⁴ με τη μορφή που έχει σήμερα υφίσταται από τον Ιανουάριο του 2015, αλλά γενικά υπάρχει από την αρχή της σύστασης του ελληνικού κράτους. Μέσα στην πάροδο των ετών έχει αλλάξει ονομασίες και καθήκοντα. Αυτή τη στιγμή έχουν προσαρτηθεί σε αυτό τα πρώην Υπουργεία Διοικητικής Μεταρρύθμισης, Δημόσιας Τάξης και Μακεδονίας-Θράκης. Το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ασχολείται με τα εξής: με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις²⁵, με θέματα περί εκλογών και δημοψηφισμάτων, με τη νομοθεσία για την

²³ Το παρόν υλικό σχετικά με τους φορείς καθώς και τα επίπεδα άσκησης κοινωνικής πολιτικής προέρχεται από σημειώσεις στο προπτυχιακό του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου. Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, Ενότητα 1^η Κοινωνική Πολιτική-Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση

²⁴ Στον παρακάτω σύνδεσμο περιλαμβάνονται βασικές πληροφορίες για το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%95%CF%83%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_\(%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%95%CF%83%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_(%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1))

²⁵ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%B5%CE%BD>

ελληνική ιθαγένεια και ζητήματα ομογενών, με θέματα μητρώων, ληξιαρχείων και δημοτολογίων, καθώς επίσης με ότι αφορά ζητήματα ισότητας των φύλων, μεταναστευτικής πολιτικής και νομοθεσία περί αλλοδαπών. Το υπουργείο διαθέτει δύο βασικές υπηρεσίες που αφορούν την υπό μελέτη πληθυσμιακή ομάδα. Αυτές είναι η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και η Υπηρεσία Ασύλου.

➤ **Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής**

Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής²⁶ δημιουργήθηκε με το Ν. 3907/2011. Οι αρμοδιότητες της, ο τρόπος λειτουργίας της, οι σκοποί της και άλλα θέματα καθορίζονται από το Π.Δ. 102/2012. Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στον τομέα Μεταναστευτικής Πολιτικής. Η υπηρεσία ασχολείται με ανθρώπους που έχουν εισέλθει παράτυπα στη χώρα με σκοπό να τους εντάξει σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής (παρακάτω ακολουθεί περαιτέρω ανάλυση των διαδικασιών πρώτης υποδοχής), με γνώμονα πάντοτε το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής αποτελείται από την Κεντρική Υπηρεσία²⁷ αλλά και από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής²⁸. Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής με βάση το Ν.4172/2013 και συγκεκριμένα το άρθρο 110 κα παρ. 3 έχει τη δυνατότητα να ιδρύει Δομές Φιλοξενίας²⁹, όπου θα διαμένουν άτομα τα οποία αιτούνται άσυλο ή υπήκοοι τρίτων χωρών και οι οποίοι ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Οι δομές αυτές θα παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες φιλοξενίας αλλά και θα καλύπτουν και τις εκάστοτε εκπαιδευτικές ανάγκες των ατόμων.

Η Κεντρική Υπηρεσία εδράζει στην Αθήνα και φέρει το ρόλο του σχεδιαστή/συντονιστή αλλά και του φορέα ελέγχου. Αυτό σημαίνει ότι η Κεντρική Υπηρεσία έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων που πραγματοποιούνται ως επί το πλείστον στις Περιφερειακές Υπηρεσίες και παράλληλα είναι υπεύθυνη για την ομαλή διεξαγωγή των δράσεων αυτών. Παράλληλα είναι

<http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=1>

²⁶ Στον ιστότοπο που ακολουθεί περιλαμβάνονται πληροφορίες για την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=1>

²⁷ Πληροφορίες για την Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=12&pid=2>

²⁸ Πληροφορίες για τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου στον παρακάτω ιστότοπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=13&pid=2>

²⁹ Στο σύνδεσμο αυτό παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις δομές φιλοξενίας και το ρόλο που έχουν <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=11>

υπεύθυνη να ελέγχει ώστε οι δράσεις αυτές να είναι σύμφωνες με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης αλλά και τις δεσμεύσεις της χώρας μας σε ότι αφορά τους πληθυσμούς αυτούς. Τέλος η Κεντρική Υπηρεσία διαθέτει μια σειρά πολύ αξιόλογων συνεργασιών με φορείς του εξωτερικού ενώ λαμβάνει μέρος σε προγράμματα που χρηματοδοτεί η Ε.Ε. ή άλλοι οργανισμοί. Μερικές από τις πιο σημαντικές συνεργασίες της είναι με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ), με την διακυβερνητική οργάνωση Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees (IGC) και με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία υποστήριξης για το Άσυλο – EASO.

Στις Περιφερειακές Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής ανήκουν τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.)³⁰, και οι Κινητές Μονάδες Πρώτης Υποδοχής³¹. Οι δύο αυτές δομές παρέχουν υπηρεσίες στους ανθρώπους που εισέρχονται παράτυπα στη χώρα. Οι υπηρεσίες³² που παρέχονται από τις παραπάνω δομές είναι οι εξής: ταυτοποίηση των στοιχείων των ατόμων καθώς και την ιθαγένεια που έχουν, καταγραφή των ατόμων και κυρίως εξακρίβωση της ηλικίας τους (αυτό γιατί υπάρχουν περιστατικά ανηλίκων όπου ακολουθείται ιδιαίτερη διαδικασία), παροχή ιατρικής και φαρμακευτικής βοήθειας καθώς και ψυχοκοινωνική υποστήριξη στους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη, ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ανθρώπων αυτών καθώς και παραπομπή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες ανάλογα με τα αιτήματα που διατυπώνουν.

Τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.) που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στη χώρα μας είναι δυο, το ένα είναι το ΚΕ.Π.Υ Φυλακίου-Έβρου και το άλλο είναι το ΚΕ.Π.Υ. Λέσβου. Κατά την είσοδο τους οι άνθρωποι σε αυτά τα κέντρα υποβάλλονται σε ορισμένες διαδικασίες όπως η ταυτοποίηση και καταγραφή τους, ιατρικές εξετάσεις, ενημέρωση για τα δικαιώματα τους και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Σε αυτά τα κέντρα δίνεται δυνατότητα διαμονής έως και 25 ημερών. Έχουν δημιουργηθεί με βάση τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και έχουν ως σκοπό τη φιλοξενία ατόμων που έχουν συλληφθεί για παράνομη είσοδο ή διαμονή στη χώρα. Στα κέντρα παρέχονται υπηρεσίες διερμηνείας, διαμονή, σίτιση, είδη προσωπικής

³⁰ Στον ιστότοπο αυτό αναφέρεται η λειτουργία των Κέντρων Πρώτης Υποδοχής και οι αρμοδιότητες που έχουν <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=9>

³¹ Η λειτουργία και ο ρόλος των Κινητών Μονάδων Πρώτης Υποδοχής αναλύονται στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=10>

³² Οι διαδικασίες που ακολουθούνται στο πλαίσιο των δομών που αναφέρθηκαν πρωτίτερα περιγράφονται αναλυτικά εδώ: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=4>

υγιεινής και κλινοσκεπάσματα, ενδύματα και υποδήματα, λουτρά, χώροι ψυχαγωγίας και λατρείας, χώροι φροντίδας και παρασκευής παιδικών γευμάτων, πλυντήρια και στεγνωτήρια. Έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης με παρουσία πολιτισμικού διαμεσολαβητή, μπορούν να επικοινωνήσουν με οργανώσεις καθώς και με συγγενικά τους πρόσωπα, έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με εκπροσώπους διεθνών οργανισμών που βρίσκονται στο χώρο.³³

Οι Κινητές Μονάδες Πρώτης Υποδοχής που διαθέτει η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής είναι επίσης δύο και παρέχουν υπηρεσίες πρώτης υποδοχής στα άτομα υπηκόους άλλων χωρών που εισέρχονται στη χώρα με μη νόμιμο τρόπο. Πιο συγκεκριμένα τα καθήκοντα των κινητών μονάδων είναι η ηλεκτρονική καταγραφή των ατόμων, η ταυτοποίηση των στοιχείων τους καθώς επίσης και η καταγραφή των ιδιαίτερων για την αναγνώριση τους μετρήσιμων χαρακτηριστικών (βιομετρικά στοιχεία-δακτυλικά αποτυπώματα, πρόσωπο κλπ). Οι κινητές μονάδες για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους βρίσκονται σε στενή συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία και συγκεκριμένα με τη Διεύθυνση Πληροφορικής, τη Διεύθυνση Αλλοδαπών και τη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών. Οι κινητές μονάδες μετά την αξιολόγηση του κάθε περιστατικού εκδίδουν παραπεμπτικά τα οποία δίνονται στις αρμόδιες υπηρεσίες όπου παραπέμπεται το κάθε άτομο. Η Κινητή Μονάδα Α' βρίσκεται στη Σάμο από το 2013 και η Κινητή Μονάδα Β' η οποία λειτουργεί επίσης από το 2013, βρισκόταν αρχικά στη Χίο και σήμερα πλέον έχει μεταφερθεί στη Λέσβο, εξαιτίας της αυξημένης εισροής ανθρώπων εκεί. Και οι δύο μονάδες παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε χώρους της Ελληνικής Αστυνομίας, ενώ συνεργάζονται και με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αλλά και με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες με σκοπό να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες.³⁴

➤ Υπηρεσία Ασύλου

³³ Επιπλέον πληροφορίες για τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής υπάρχουν και σε αυτό το σύνδεσμο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=14&pid=9>

³⁴ Για περισσότερες πληροφορίες για τις Κινητές Μονάδες Πρώτης Υποδοχής στους συνδέσμους που ακολουθούν: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=10> και <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=16&pid=10> και <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=17&pid=10>

Η Υπηρεσία Ασύλου³⁵ ιδρύθηκε με το Ν. 3907/2011 και ανήκει επίσης στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και πιο συγκεκριμένα στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Βασική της αρμοδιότητα είναι ο έλεγχος των αιτήσεων που κατατίθενται από τους ενδιαφερόμενους για παροχή διεθνούς προστασίας. Στην Υπηρεσία Ασύλου πραγματοποιείται η εξέταση των αιτημάτων και μετά τις απαιτούμενες διαδικασίες ανακοινώνονται οι αποφάσεις σχετικά με το ποιοι ενδιαφερόμενοι είναι δικαιούχοι πολιτικού ασύλου ή άλλων περιπτώσεων διεθνούς προστασίας. Η υπηρεσία οφείλει να συμμορφώνεται με τη νομοθεσία της χώρας και τους διεθνείς κανονισμούς που διέπουν τα ζητήματα ασύλου και με βάση αυτά να εξετάζει τις αιτήσεις και να βγάζει τις αποφάσεις. Συμμετέχει ενεργά επίσης στη δημιουργία της πολιτικής που ακολουθεί η Ελλάδα στα ζητήματα ασύλου, ενώ συνεργάζεται στενά με οργανώσεις του εξωτερικού αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Υπηρεσία Ασύλου αποτελείται από την Κεντρική Υπηρεσία³⁶ και τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου³⁷. Τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ανήκουν στην Κεντρική Υπηρεσία, η οποία έχει το ρόλο του συντονιστή φορέα, καθώς οργανώνει τις δράσεις που υλοποιούνται μέσω των Περιφερειακών Γραφείων και τα εποπτεύει. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου έχει έδρα την Αθήνα. Όπως ήδη αναφέρθηκε είναι ο συντονιστής φορέας. Διαθέτει τα εξής τμήματα: Τμήμα Ανθρωπίνου Δυναμικού, Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, Τμήμα Οικονομικών, Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού Νομοθετικού Έργου και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, Τμήμα Συντονισμού, Τμήμα Τεκμηρίωσης, Σχεδιασμού και Διασφάλισης Ποιότητας, Τμήμα Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων. Τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου είναι αρμόδια να πάρουν τα δακτυλικά αποτυπώματα των αιτούντων, να λάβουν και να ελέγξουν τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων, σε περιπτώσεις προσφυγών σε β' βαθμό για αιτήσεις που απορρίφθηκαν, τα Περιφερειακά Γραφεία είναι υπεύθυνα να αποστέλλουν τις προσφυγές στην Αρχή Προσφυγών, παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πορεία της αίτησης τους και τους ενημερώνουν για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, παρέχουν όλα τα απαιτούμενα έγγραφα που καλείται να έχει ο αιτών (ταξιδιωτικά έγγραφα και άλλα) και διαμεσολαβούν σε ζητήματα υποδοχής σε

³⁵ Η λειτουργία, η διάρθρωση και όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες για την Υπηρεσία Ασύλου περιλαμβάνονται στον παρακάτω σύνδεσμο: http://asylo.gov.gr/?page_id=589

³⁶ Τα τμήματα της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου αναγράφονται αναλυτικά και εδώ: http://asylo.gov.gr/?page_id=78

³⁷ Πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου καθώς επίσης και τις αρμοδιότητες που έχουν περιλαμβάνονται στον ιστότοπο που ακολουθεί: http://asylo.gov.gr/?page_id=83

συνεργασία και με άλλους φορείς. Τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου διαθέτουν τα εξής τμήματα: Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Αττικής, Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Λέσβου, Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Βορείου Έβρου, Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Νοτίου Έβρου, Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Ρόδου, Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Θεσσαλονίκης, Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Αμυγδαλέζας, Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Πάτρας, Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Ξάνθης.

Τέλος, με βάση και πάλι το Ν.3907/2011 ιδρύεται και η Αρχή Προσφυγών³⁸ η οποία έχει ως αρμοδιότητα την εξέταση των προσφυγών σε β' βαθμό κατά των αποφάσεων που εξέδωσε η Υπηρεσία Ασύλου και ουσιαστικά είναι απορριπτικές σε αιτήματα διεθνούς προστασίας. Η Αρχή Προσφυγών λειτουργεί στον ίδιο χώρο με την Υπηρεσία Ασύλου από την οποία λαμβάνει και διοικητική υποστήριξη.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, αιτούντες άσυλο ή διεθνή προστασία είναι τα άτομα που ζητούν να μην απελαθούν επειδή φοβούνται τη δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχή σε κοινωνική ή πολιτική ομάδα, είτε γιατί κινδυνεύουν αν επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητά τους λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης. Αιτούντες διεθνή προστασία είναι και τα άτομα που έχουν μεταφερθεί στην Ελλάδα από χώρες που εφαρμόζουν τον Κανονισμό Δουβλίνο III. Τα άτομα αυτά λοιπόν μπορούν να καταθέσουν αίτηση. Αίτηση στην Υπηρεσία Ασύλου δεν είναι εφικτό να υποβληθεί αν ο αιτών έχει καταθέσει αίτηση στην Αστυνομία που βρίσκεται σε εκκρεμότητα ή αν έχει ήδη την ειδική κάρτα ασύλου, γνωστή και ως ροζ κάρτα.³⁹

Οποιοδήποτε άτομο επιθυμεί να καταθέσει αίτηση για άσυλο μπορεί να το κάνει χωρίς κανένα κόστος. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να καταθέσουν την αίτηση τους στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου της Υπηρεσίας Ασύλου, αυτοπροσώπως. Αν το άτομο είναι κρατούμενο ή βρίσκεται

³⁸ Στον παρακάτω σύνδεσμο αναφέρεται ο ρόλος της Αρχής Προσφυγών http://asylo.gov.gr/?page_id=87

³⁹ Ο παρακάτω σύνδεσμος αναφέρεται στις κατηγορίες ατόμων που μπορούν να καταθέσουν αίτηση για άσυλο http://asylo.gov.gr/?page_id=103

φιλοξενούμενος σε κάποια δομή μπορεί να εκφράσει την επιθυμία του και να ενημερωθεί η αρμόδια αρχή.⁴⁰

Η διαδικασία ασύλου⁴¹ έχει ως εξής: ο ενδιαφερόμενος καταθέτει την αίτηση του στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή στα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου. Έχει τη δυνατότητα να καταθέσει αίτηση και για τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς του, τα οποία είναι στην Ελλάδα. Κατά τη διαδικασία της αίτησης ο ενδιαφερόμενος καλείται να δώσει απαντήσεις στις ερωτήσεις που τίθενται από την υπάλληλο. Υπάρχει η δυνατότητα διερμηνείας. Λαμβάνεται φωτογραφία και δακτυλικά αποτυπώματα του ενδιαφερομένου καθώς και των άλλων μελών της οικογένειάς που είναι άνω των 14 ετών. Στη συνέχεια ο ενδιαφερόμενος καταθέτει όλα τα έγγραφα που έχει, όπως διαβατήριο. Μετά από την αίτηση ο αιτών ειδοποιείται για τη συνέντευξη όπου και λαμβάνει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, που έχει ισχύ για 6 μήνες και ο δικαιούχος πρέπει να το έχει πάντοτε στην κατοχή του.

Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

➤ Τμήμα Προστασίας Ευπαθών Ομάδων, Προσφύγων – Αιτούντων Άσυλο

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης⁴² πήρε την ονομασία αυτή τον Ιανουάριο του 2015 σύμφωνα με το Π.Δ. 24/2015. Αρμοδιότητες του εν λόγω υπουργείου είναι οι εξής: ζητήματα εργασίας, ασφάλιση και ασφαλιστικά ταμεία, θέματα ισότητας, κοινωνικά ευπαθείς ομάδες,

⁴⁰ Πληροφορίες σχετικά με το που μπορεί να κατατεθεί η αίτηση ασύλου http://asylo.gov.gr/?page_id=105

⁴¹ Στο σύνδεσμο που ακολουθεί αναφέρεται η διαδικασία που πραγματοποιείται για την αίτηση ασύλου http://asylo.gov.gr/?page_id=107

⁴² Για περισσότερες πληροφορίες για το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%95%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82_B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82

επαγγελματικός προσανατολισμός, προγράμματα και κοινοτικοί πόροι κ.α. Σε αυτό το υπουργείο υπάρχει και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ). Επιπλέον το υπουργείο είναι επιθεωρητής φορέας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης διαθέτει αρκετές γενικές διευθύνσεις με διαφορετική αρμοδιότητα η κάθε μία. Αυτή που ασχολείται με την πληθυσμιακή ομάδα που μελετάμε είναι η Γενική Διεύθυνση Πρόνοιας⁴³ η οποία αποτελείται από τις παρακάτω διευθύνσεις:

- Διεύθυνση Προστασίας Οικογένειας

Τμήμα Οικογένειας και Δημογραφικής Πολιτικής (Τμήμα Π1α)

Τμήμα Προστασίας Παιδιών και Εφήβων (Τμήμα Π1β)

Τμήμα Προστασίας Ηλικιωμένων (Τμήμα Π1γΓ)

- Διεύθυνση Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης

Τμήμα Προστασίας Ευπαθών Ομάδων (Τμήμα Π2α)

Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας (Τμήμα Π2β)

Τμήμα Εθελοντισμού και Πιστοποίησης Φορέων (Τμήμα Π2γ)

Τμήμα Προστασίας Προσφύγων και Αιτούντων Άσυλο (Τμήμα Π2δ)

- Διεύθυνση Προστασίας Ατόμων με Αναπηρία

Τμήμα Οργάνωσης και λειτουργίας δομών και προγραμμάτων ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας και αποκατάστασης (Τμήμα Π3α)

Τμήμα Οργάνωσης και λειτουργίας δομών και προγραμμάτων αυξημένης φροντίδας (Τμήμα Π3β)

Τμήμα Προσβασιμότητας και Πληροφόρησης Ατόμων με Αναπηρίες (Τμήμα Π3γ)

- Τμήμα Προσωπικού Φορέων Πρόνοιας

⁴³ <http://www.ypakp.gr/> Υπουργείο→Γενική Γραμματεία Πρόνοιας→Διοικητική Διάρθρωση Γ.Γ.Π.-Αρμοδιότητες

Όπως βλέπουμε παραπάνω στη Γενική Διεύθυνση Πρόνοιας και συγκεκριμένα στη Διεύθυνση Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης υπάρχει το Τμήμα Προστασίας Ευπαθών Ομάδων, Προσφύγων-Αιτούντων Άσυλο. Με βάση το Ν.4052-ΦΕΚ Α41-1-3-2012⁴⁴ ορίζονται οι αρμοδιότητες συνολικά της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας καθώς και των επιμέρους τμημάτων της. Ο νόμος αυτός λαμβάνεται μέχρι και σήμερα υπόψη, παρά το γεγονός ότι έχει αλλάξει κάπως η διάρθρωση των τμημάτων της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας. Όπως προβλέπεται στο Κεφάλαιο Γ' και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 του παραπάνω νόμου οι αρμοδιότητες του Τμήματος Προστασίας Ευπαθών Ομάδων, Προσφύγων-Αιτούντων Άσυλο ορίζονται ως εξής: μελέτη, σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση προγραμμάτων που έχουν να κάνουν με την προστασία των προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Αυτό κυρίως σημαίνει την υλοποίηση προγραμμάτων που αφορούν τη σίτιση ή τη στέγαση τους. Είναι υπεύθυνο για την τακτοποίηση των ζητημάτων που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που έχουν καταφύγει στη χώρα μας εξαιτίας πολέμων. Το εν λόγω τμήμα ασχολείται και με αρκετές άλλες κατηγορίες ανθρώπων που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και στις περισσότερες περιπτώσεις είναι κυρίως υπεύθυνο για το σχεδιασμό πολιτικών που αποσκοπούν στην ανακούφιση, στη διευκόλυνση αλλά και στη βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους. Μελετά κοινωνικά ζητήματα όπως αυτό της φτώχειας, προτείνει μέτρα για την εξάλειψη τέτοιων φαινομένων, ενώ είναι υπεύθυνο και για την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης. Σε γενικές γραμμές λειτουργεί σαν συντονιστής και διαχειριστής φορέας. Έχει την ευθύνη συλλογής συγκεκριμένων στατιστικών στοιχείων με βάση τις απογραφές που πραγματοποιούνται στη χώρα. Συνεργάζεται με φορείς και ανθρωπιστικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα αλλά και Διεθνείς Οργανισμούς που ασχολούνται με ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (πρόσφυγες, άστεγοι).

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ιδιαίτερα βοηθητική για την έκβαση της εν λόγω εργασίας υπήρξε και η ενημέρωση⁴⁵ από υπαλλήλους του Τμήματος Προστασίας Ευπαθών Ομάδων, Προσφύγων-Αιτούντων Άσυλο σχετικά με τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του γραφείου τους. Μέσα από συζήτηση που πραγματοποιήθηκε και η οποία επεκτάθηκε γενικότερα στην προσφυγική κρίση που

⁴⁴ Ολόκληρος ο νόμος Ν.4052-ΦΕΚ Α41-1-3-2012 στο σύνδεσμο αυτό: <http://www.hellastax.com/HTML/2012-n/n4052-12.htm>

⁴⁵ Πραγματοποιήθηκε προσωπική συνάντηση με υπάλληλο του Τμήματος Προστασίας Ευπαθών Ομάδων, Προσφύγων-Αιτούντων Άσυλο, όπου συζητήθηκαν όλα τα θέματα που αναφέρονται στη συγκεκριμένη παράγραφο

καλείται να αντιμετωπίσει αυτή τη στιγμή η χώρα μας και στα μέσα που έχει, κατέστη απόλυτα σαφές κυρίως το εξής: τα αρμόδια υπουργεία τα οποία είναι υπεύθυνα για τη συγκεκριμένη ομάδα πληθυσμού λειτουργούν κυρίως σαν συντονιστές και φορείς ελέγχου των δράσεων που υλοποιούνται. Πέραν ορισμένων υπηρεσιών που διαθέτουν, τα υπουργεία είναι οι φορείς που χρηματοδοτούν τα προγράμματα τα οποία φέρνουν σε πέρας ως επί το πλείστον οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Η χρηματοδότηση μιας οργάνωσης πραγματοποιείται μέσω συγκεκριμένων διαδικασιών και αφού ολοκληρωθεί η χρηματοδότηση, το εκάστοτε υπουργείο είναι υπεύθυνο να ελέγξει την πορεία και την εξέλιξη του προγράμματος καθώς επίσης και αν όντως έχουν γίνει τα προβλεπόμενα. Μερικές από τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που χρηματοδοτήθηκαν προκειμένου να υλοποιήσουν κάποιες δράσεις ήταν ο Ερυθρός Σταυρός, η PRAKSIS, η Άρσις, οι Γιατροί του Κόσμου, η Ιατρική Παρέμβαση και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες. Οι δράσεις που πραγματοποιούνται ή έχουν ολοκληρωθεί έχουν να κάνουν τόσο με την υποδοχή, την ένταξη αλλά και την εθελούσια επιστροφή. Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι η Ελλάδα αυτή τη στιγμή διαθέτει 1100 θέσεις σε δομές φιλοξενίας για αιτούντες άσυλο και ασυνόδευτους ανήλικους, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί σε συνεργασία των υπουργείων και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Από αυτές τις 1100, οι 272 έχουν χρηματοδοτηθεί από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (EOX)⁴⁶ Πρόσφατα, εξαιτίας των αυξημένων ροών του εισερχόμενου πληθυσμού στην Ελλάδα δημιουργήθηκε και η Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας Προσφύγων στον Ελαιώνα (Αθήνα) η οποία διαθέτει 700 θέσεις. Όπως αναφέρεται σε άρθρο⁴⁷ που έχει δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα www.refugees.gr η δημιουργία της δομής αυτής αποτελεί μια αρκετά αξιόλογη προσπάθεια για τη στέγαση των προσφύγων και μεταναστών. Λειτουργεί από τον Αύγουστο του 2015 και είναι ανοιχτή από τις 8:00 το πρωί μέχρι τις 22:00 το βράδυ. Για τη λειτουργία του συνεργάζονται πολλές οργανώσεις και φορείς, η πολιτεία, ενώ σημαντική είναι η προσφορά των αναγκαίων ειδών από απλούς πολίτες αλλά και από εταιρίες. Στη δομή παρέχεται διαμονή, σίτιση αλλά και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, καθώς επίσης υπάρχει μέριμνα και για τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών. Τα άτομα φιλοξενούνται εκεί από 2-3 μέρες έως και 5-6. Σύμφωνα πάλι με πληροφορίες από το Τμήμα Προστασίας Ευπαθών

⁴⁶ Όλες οι πληροφορίες για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (EOX) <http://www.eeagrants.gr/el/>

⁴⁷ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-GREEK FORUM OF REFUGEES. (n.d.). *Χρειάζομαστε πολλούς Ελαιώνας ακόμα...* <http://www.refugees.gr/epikairotita/469-2015-09-08-11-49-03>

Ομάδων, Προσφύγων-Αιτούντων Άσυλο, η Ελλάδα είχε δεσμευτεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση να ανοίξουν ακόμη 2.500 θέσεις φιλοξενίας μέχρι το τέλος του 2014, ενώ σύμφωνα με άρθρο⁴⁸ που δημοσιεύτηκε στην επίσημη ιστοσελίδα www.unhcr.gr της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, η οργάνωση πρόκειται να ξεκινήσει άμεσα ένα νέο πρόγραμμα που αφορά το άνοιγμα 20.000 θέσεων φιλοξενίας αιτούντων άσυλο καθώς και ατόμων που πρόκειται να μετεγκατασταθούν. Το νέο αυτό πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με φορείς και οργανισμούς της Ελλάδας. Το πρόγραμμα αυτό θα έχει τη μορφή ενοικίασης διαμερισμάτων και ξενοδοχείων, κουπόνια για ξενοδοχεία και ανάδοχες οικογένειες. Τέλος ένα άλλο θέμα που τέθηκε ήταν αυτό που αφορά τα προγράμματα “Relocation”⁴⁹ και “Resettlement”⁵⁰ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Ελλάδα πρόσφατα ξεκίνησε το πρόγραμμα μετεγκατάστασης αιτούντων άσυλο⁵¹. Συγκεκριμένα στις αρχές Νοεμβρίου του 2015, 30 άτομα κυρίως οικογένειες με παιδιά αναχώρησαν από την Ελλάδα με προορισμό το Λουξεμβούργο, όπου θα φιλοξενηθούν για ένα μικρό χρονικό διάστημα σε κέντρο υποδοχής έως ότου εξεταστεί η αίτηση τους. Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να μετεγκατασταθούν 160.000 άτομα σε χώρες της Ευρώπης από την Ελλάδα και την Ιταλία. Από την άλλη το πρόγραμμα “Resettlement” είναι επίσης πολύ σημαντικό για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης καθώς μέσω αυτού προβλέπεται η απευθείας επανεγκατάσταση των αιτούντων άσυλο από τρίτες χώρες σε χώρες της

⁴⁸ Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (2015). *Η Υ.Α. επιλέγει τις οργανώσεις με τις οποίες θα συνεργαστεί για τη δημιουργία 20.000 θέσεων υποδοχής στην Ελλάδα*. <https://www.unhcr.gr/nea/artikel/12ca7cd411d6eb627fce2e94a490ca76/i-ya-epilegei-tis-or.html>

⁴⁹ Relocation: Η μετεγκατάσταση είναι η μεταφορά των προσώπων που βρίσκονται σε ανάγκη ή ήδη επωφελούνται από μια μορφή διεθνούς προστασίας από ένα Κράτος μέλος της ΕΕ σε άλλο Κράτος μέλος της ΕΕ όπου θα του χορηγηθεί παρόμοια προστασία. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/relocation_and_resettlement_factsheet_en.pdf

⁵⁰ Resettlement: Η επανεγκατάσταση είναι η μεταφορά του υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενών προσώπων που έχει χαρακτηριστεί ως χρήζοντες διεθνούς προστασία σε ένα Κράτος μέλος της ΕΕ όπου γίνονται δεκτοί είτε για ανθρωπιστικούς λόγους ή με την ιδιότητα του πρόσφυγα. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/relocation_and_resettlement_factsheet_en.pdf

⁵¹ Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (2015). *Η πρώτη ομάδα αιτούντων άσυλο ταξιδεύει από την Ελλάδα στο Λουξεμβούργο στο πλαίσιο του προγράμματος επανεγκατάστασης (relocation)* <http://www.unhcr.gr/nea/artikel/be571e03df25aecde334fef125313a51/i-proti-omada-aitoy.html>

Ευρώπης, χωρίς να διακινδυνεύουν οι άνθρωποι τη ζωή τους στη θάλασσα, πράγμα που επεσήμανε και με επιστολή της η Καμπάνια για την Πρόσβαση στο Άσυλο.⁵²

➤ **Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α)**

Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης⁵³ είναι μια πολυδύναμη μονάδα η οποία διαθέτει δομές σε ολόκληρη την Ελλάδα. Στις κύριες αρμοδιότητες του κέντρου είναι η παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε άτομα που το έχουν ανάγκη. Οι ομάδες του πληθυσμού που εξυπηρετεί είναι παιδιά και έφηβοι που κινδυνεύουν ή είναι θύματα trafficking, γονείς, οικογένειες ή και ενήλικες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, γυναίκες, ΑμεΑ, ηλικιωμένους. Οι υπηρεσίες που διαθέτει είναι η Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας «197», η Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107», τα Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης, τα Κέντρα Επείγουσας Υποδοχής, τα Καταφύγια Προστατευμένης Προσωρινής Φιλοξενίας και Φροντίδας, οι Κοινωνικοί Ξενώνες Αστέγων, οι Κινητές Μονάδες Επιτόπιας Παρέμβασης, οι Ομάδες Διαχείρισης Κρίσεων, καθώς και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες για την πληροφόρηση των πολιτών. Αναφορικά με την υπό μελέτη πληθυσμιακή ομάδα, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης διαθέτει μια πιο εξειδικευμένη υπηρεσία και συγκεκριμένα την Υπηρεσία Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης Αιτούντων Άσυλο & Ασυνόδευτων Ανηλίκων⁵⁴. Η υπηρεσία αυτή συλλέγει αλλά και ασχολείται με τα αιτήματα αιτούντων ασύλου και ασυνόδευτων ανηλίκων οι οποίοι έχουν σταλεί στο συγκεκριμένο φορέα από άλλες αρμόδιες οργανώσεις. Επιπλέον διατηρεί αρχείο μέσω του οποίου επιβλέπει την πορεία και εξέλιξη των αιτημάτων που κατατίθενται για στέγαση και από αυτό μπορεί να λαμβάνει και ενημέρωση το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα πάντα με τα προβλεπόμενα από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Τέλος, παρέχει υποστήριξη στην αρχή που ασχολείται με τις μετακινήσεις των πληθυσμών αυτών από τα νησιά και τις παραμεθόριες περιοχές στις δομές όπου πρόκειται να φιλοξενηθούν.

⁵² Για περισσότερες πληροφορίες για την Καμπάνια για την Πρόσβαση στο Άσυλο στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <http://asylum-campaign.blogspot.gr/>

⁵³ Ενημερωτικό φυλλάδιο του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης σχετικά με τις υπηρεσίες και τα παραρτήματα του <http://www.ekka.org.gr/files/filadia41213.pdf>

⁵⁴ Πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης Αιτούντων Άσυλο & Ασυνόδευτων Ανηλίκων παρέχονται από τον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.ekka.org.gr/files/keimeno.pdf>

2.3. Εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής από τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι και Περιφέρειες)

Προχωρώντας, θα συνεχίσουμε με την ανάλυση της κοινωνικής πολιτικής που ασκείται σε τοπικό επίπεδο, δηλαδή σε επίπεδο Δήμων και Περιφερειών. Όπως αναφέρει και σε εισήγησή⁵⁵ της η Καθηγήτρια Όλγας Στασινοπούλου για το Νέο Κοινωνικό Ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Από την Αποκέντρωση στην Ενδυνάμωση των πολιτών

η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να δράσει τουλάχιστον σε επίπεδα: αφενός να ανταποκριθεί άμεσα σε κρίσιμες καταστάσεις που δημιουργούν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα και πλήττουν θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, όπως η προστασία προσφύγων, αστέγων, παιδιών που υφίστανται στυγνή εκμετάλλευση και αφετέρου να παρέχει ένα φάσμα υπηρεσιών στους δημότες της, στα πλαίσια της εθνικής κοινωνικής πολιτικής, αλλά και των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, εντός όμως των ορίων που προδιαγράφουν η κυρίαρχη μορφή πελατειακών σχέσεων και η λειτουργία δικτύων συμφερόντων που την ανταγωνίζονται (σελ. 53)

Σε αυτή την ενότητα θα αναφερθούμε περισσότερο σε δράσεις κοινωνικής πολιτικής που πραγματοποιήθηκαν και συνεχίζουν ακόμη να γίνονται, όσο το φαινόμενο της εισροής προσφύγων γίνεται ολοένα και πιο έντονο. Ενδεικτικά θα αναφέρουμε ορισμένες από τις δράσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη τη δεδομένη στιγμή, σε κάποιους από τους μεγαλύτερους Δήμους και Περιφέρειες της χώρας.

Δήμος Αθηναίων-Γραφείο Αλλοδαπών, Προσφύγων και Ρομά του Δήμου Αθηναίων⁵⁶

Η κυριότερη δράση του Δήμου Αθηναίων, ως προς το ζήτημα το προσφύγων, είναι η παροχή υποστήριξης στην Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας στον Ελαιώνα. Πιο συγκεκριμένα, στηρίζει τη Δομή με την τεχνική υπηρεσία που διαθέτει καθώς επίσης και με το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών⁵⁷ και τους εθελοντές που

⁵⁵ Στασινοπούλου Ο., Φάκελος Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Αθήνα, 2009 (σελ. 53)

⁵⁶ Οι πληροφορίες για τη δράση του Δήμου Αθηναίων ελήφθησαν μετά από επικοινωνία με αρμόδιο υπάλληλο του Γραφείου Αλλοδαπών, Προσφύγων και Ρομά της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Υγείας του Δήμου Αθηναίων

⁵⁷ Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών θεσμοθετήθηκαν με το Ν. 3852/2010. Το άρθρο που προβλέπει τη δημιουργία, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες τους είναι το Άρθρο 78

δραστηριοποιούνται σε αυτό. Επιπλέον σε συνεργασία με την Έπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, πρόκειται να υλοποιήσει ένα πρόγραμμα φιλοξενίας 2.500 προσφύγων (αυτό το πρόγραμμα θα έχει τη μορφή της ενοικίασης καταλυμάτων όπου θα φιλοξενοούνται αιτούντες άσυλο οι οποίοι βρίσκονται στη διαδικασία του relocation/μετεγκατάστασης σε άλλες χώρες). Αναφορικά με άλλες σχετικές υπηρεσίες του Δήμου σύμφωνα με το οργανόγραμμα του Δήμου προβλέπεται να υπάρχει το Γραφείο Αλλοδαπών, Προσφύγων και Ρομά και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών οι οποίες ανήκουν στη Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Υγείας του Δήμου Αθηναίων. Πρόκειται για δύο υπηρεσίες που ουσιαστικά έχουν συγχωνευθεί σε μια και αυτή που λειτουργεί είναι το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών. Οι κύριες αρμοδιότητες της υπηρεσίας αυτής είναι η κοινωνική ένταξη των πληθυσμών αυτών καθώς επίσης και ο σχεδιασμός και η εφαρμογή πολιτικών με σκοπό την ένταξη τους. Παράλληλα στο πλαίσιο των εργασιών της υπηρεσίας αυτής, πραγματοποιούνται κοινωνικές έρευνες, δράσεις για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξеноφοβίας καθώς και πλήθος διαπολιτισμικών εκδηλώσεων. Τέλος συνεργάζεται και με πολλούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ο Δήμος μέσα στα τελευταία δύο χρόνια ανταποκρινόμενος στις τεράστιες ανάγκες του πληθυσμού που εισέρχεται στη χώρα μας έχει πραγματοποιήσει δράσεις σίτισης και διανομής ειδών πρώτης ανάγκης σε πρόσφυγες που βρίσκονταν σε διάφορους χώρους (π.χ. Πεδίον του Άρεως)

Δήμος Θεσσαλονίκης⁵⁸

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης έχει καταρτίσει μια λίστα η οποίας είναι αναρτημένη στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου με τα στοιχεία των φορέων, συλλόγων και συλλογικοτήτων καθώς επίσης και τους τρόπους επικοινωνίας μαζί τους, οι οποίες συγκεντρώνουν τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης. Η λίστα είναι άκρως αναλυτική καθώς αναφέρει την ονομασία του διοργανωτή, τους τρόπους επικοινωνίας, τη

http://web1.eetaa.gr/kallikratis/nomosxedio/Fek_html/index.html Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών σύμφωνα με το νόμο πρέπει να υφίστανται σε όλους τους Δήμους της χώρας, παρόλα αυτά απ' ότι φαίνεται κάτι τέτοιο τελικά δε συμβαίνει. Από μια έρευνα που πραγματοποίησε το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών το 2011, μόνο οι 14 Δήμοι από τους 22 που ανταποκρίθηκαν στο ερωτηματολόγιο είχαν πραγματοποιήσει ενέργειες για τη σύσταση του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών http://www.ekke.gr/projects/sem/resources/parousiaseis/SEM_Linardis.pdf

⁵⁸ Ολόκληρος ο κατάλογος με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλονίκη βρίσκεται στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου: http://www.thessaloniki.gr/portal/page/portal/DimosThessalonikis/Refugees/city_for_refugees

διεύθυνση όπου οργανώνεται η δράση και τις ώρες λειτουργίας, καθώς και τις ανάγκες που υπάρχουν.

Δήμος Ορεστιάδας⁵⁹

Σύμφωνα με δηλώσεις του Δημάρχου Ορεστιάδας το Σεπτέμβριο του 2015 στο Radio Evros 97, 1 ο Δήμος ήταν έτοιμος να υποδεχτεί τους πρόσφυγες αν και εφόσον έφταναν στην περιοχή διαθέτοντας για την προσωρινή φιλοξενία τους δύο μεγάλες αίθουσες. Παράλληλα είχε ήδη ξεκινήσει δράση συγκέντρωσης τροφίμων, ενδυμάτων και ειδών πρώτης ανάγκης με σκοπό να παρασχεθούν στους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, ενώ είχε ενισχυθεί και το τοπικό αστυνομικό τμήμα με επιπλέον προσωπικό.

Δήμος Δοξάτου⁶⁰

Ο Δήμος Δοξάτου σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους διοργάνωσε τον Οκτώβριο του 2015 δράση συγκέντρωσης τροφίμων, βρεφικών ειδών και ειδών πρώτης ανάγκης ανταποκρινόμενος στις αυξημένες ανάγκες που έχουν οι πρόσφυγες που διασχίζουν τη χώρα μας.

Δήμος Κορυδαλλού⁶¹

Είδη πρώτης ανάγκης, τρόφιμα, βρεφικά είδη και ενδύματα συγκέντρωσε και ο Δήμος Κορυδαλλού σε συνεργασία με εθελοντικές οργανώσεις, τον Οκτώβριο του 2015. Τα είδη που θα συγκεντρώνονταν επρόκειτο να προσφερθούν σε χώρους όπου φιλοξενούνται πρόσφυγες.

Δήμος Αμαρουσίου⁶²

⁵⁹ Ράδιο Έβρος 97.1 (2015). *Ετοιμος ο Δήμος Ορεστιάδας να υποδεχτεί πρόσφυγες αν χρειαστεί.* <http://www.radioevros.gr/2015/09/proetoimasia-tou-dimou-orestiadas-en-opsei-tou-prosfugikou-kumatos/>

⁶⁰ Localit.gr (2015). *Συγκέντρωση τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης στο Δήμο Δοξάτου.* http://www.localit.gr/archives/94159?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

⁶¹ Παπασταθοπούλου Χ.(2015). *Βοήθεια για τους πρόσφυγες από το δήμο Κορυδαλλού.* <http://www.efsyn.gr/arthro/voitheia-gia-toys-prosfyges-apo-dimo-korydalloy>

⁶² ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). *Μαρούσι: Αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στο κέντρο υποδοχής της Μόρια.* <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=760551>

Ο Δήμος Αμαρουσίου απέστειλε 8 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας στο κέντρο υποδοχής προσφύγων και μεταναστών στη Μόρια της Λέσβου το Δεκέμβριο του 2015. Τα είδη συγκεντρώθηκαν από έναν φιλανθρωπικό αγώνα μπάσκετ που διοργάνωσε ο Δήμος μεταξύ του Συλλόγου Βετεράνων Καλαθοσφαιριστών Ελλάδας και της Ένωσης Αστυνομικών Υπαλλήλων Βορειοανατολικής Αττικής.

Δήμος Κηφισιάς⁶³

Ο Δήμος Κηφισιάς σε συνεργασία με τους Παιδικούς Σταθμούς της περιοχής πραγματοποίησε το Νοέμβριο του 2015 δράση συγκέντρωσης ειδών πρώτης ανάγκης, τα οποία θα αποστέλλονταν σε χώρους φιλοξενίας στη Μυτιλήνη.

Δήμος Χαλανδρίου⁶⁴

Ο Δήμος Χαλανδρίου διοργάνωσε επίσης δράσης συγκέντρωσης τροφίμων μακράς διάρκειας τα οποία θα αποστέλλονταν στους πρόσφυγες στην Ειδομένη. Η δράση πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 2015.

Δήμος Πυλαίας-Χορτιάτη⁶⁵

Στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη σε συνεργασία με εθελοντές του Δήμου πραγματοποιήθηκε δράση συλλογής τροφίμων και ειδών ένδυσης και υπόδησης, τα οποία προορίζονταν και αυτά για την περιοχή της Ειδομένης. Η δράση έλαβε χώρα τον Οκτώβριο του 2015.

Δήμος Παλλήνης⁶⁶

Ο Δήμος Παλλήνης συγκέντρωσε επίσης ανθρωπιστική βοήθεια για τους πρόσφυγες που φιλοξενούνταν στο κλειστό γυμναστήριο του Γαλατσίου. Η δράση πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2015.

⁶³ ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Συγκέντρωση ειδών για τους πρόσφυγες στην Κηφισιά. <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=755033>

⁶⁴ ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Συλλογή τροφίμων για τους πρόσφυγες στο Χαλάνδρι. <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=751908>

⁶⁵ ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Συλλογή ειδών σε Πυλαία-Χορτιάτη για τους πρόσφυγες. <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=744049>

⁶⁶ Enallaktikos.gr (2015). Ο Δήμος Παλλήνης παρατείνει τη συγκέντρωση ειδών για τους πρόσφυγες. <http://www.enallaktikos.gr/ar19328el-o-dimos-pallinis-parateinei-ti-sygkentrwsi-eidwn-gia-toys-prosfyges.html>

Δήμος Κομοτηνής⁶⁷

Ο Δήμος Κομοτηνής σε συνεργασία με τοπικούς φορείς διοργάνωσε επίσης δράση συγκέντρωσης απαραίτητων ειδών με σκοπό να προσφερθούν όπου υπάρχουν πρόσφυγες που έχουν ανάγκη. Η δράση αυτή πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2015.

Δήμος Δράμας⁶⁸

Ανταποκρινόμενος και ο Δήμος Δράμας στις αυξημένες ανάγκες των προσφύγων αυτή την περίοδο συγκέντρωσε το Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο, είδη πρώτης ανάγκης για τους ανθρώπους που βρίσκονταν στην περιοχή της Ειδομένης.

Δήμος Καλαμαριάς⁶⁹

Ανθρωπιστική βοήθεια που παραδόθηκε στους πρόσφυγες στην Ειδομένη, συγκέντρωσε και ο Δήμος Καλαμαριάς. Επιπλέον σύλλογοι και τοπικοί φορείς κινητοποιήθηκαν με τον ίδιο τρόπο.

Αυτή είναι μια ενδεικτική λίστα με τους Δήμους που κινητοποιήθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα με σκοπό να συγκεντρώσουν είδη πρώτης ανάγκης, ενδύματα, υποδήματα και τρόφιμα για τους χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες που διασχίζουν αυτή την περίοδο τη χώρα μας ή φιλοξενούνται προσωρινά σε δομές φιλοξενίας. Φυσικά η λίστα, με τους ευαισθητοποιημένους δήμους που προσπάθησαν να βοηθήσουν με αυτόν τον τρόπο τους ανθρώπους που το έχουν ανάγκη, δεν τελειώνει εδώ. Σχεδόν όλοι οι Δήμοι της Ελλάδας, σε συνεργασία με συλλόγους και τοπικούς φορείς κινητοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Παράλληλα αξιοσημείωτη στάθηκε και η προσπάθεια συλλόγων και εθελοντικών οργανώσεων να συνδράμουν με τον ίδιο

⁶⁷ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ. (2015). Συλλογή ειδών πρώτης ανάγκης για τους πρόσφυγες. <http://paratiritis-news.gr/details.php?id=174745>

⁶⁸ Μάρκου Γ. (2015). Συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης από τον Δήμο Δράμας για τους πρόσφυγες της Ειδομένης <http://www.followdrama.gr/topika/item/452-sygkentrosi-eidon-protis-anagkis-apo-ton-dimo-dramas-gia-tous-prosfyges-tis-eidomenis.html%2033>

⁶⁹ Δήμος Καλαμαριάς. (n.d.). Ανθρωπιστική βοήθεια από τον Δήμο Καλαμαριάς στους πρόσφυγες. http://www.kalamaria.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=4523&Itemid=593

τρόπο, οργανώνοντας τέτοιες δράσεις και από μόνοι τους. Φυσικά η απαρίθμηση τέτοιων φορέων θα ήταν και εδώ ατελείωτη.

Οι Περιφέρειες της Ελλάδας κινήθηκαν επίσης με τον ίδιο τρόπο με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας⁷⁰ η οποία διοργάνωσε συναυλία αλληλεγγύης με σκοπό την συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης τον περασμένο Οκτώβριο, την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας⁷¹ που συνέλεξε επίσης ανθρωπιστική βοήθεια την οποία απέστειλε στους πρόσφυγες στην περιοχή της Ειδομένης το Σεπτέμβριο, την Περιφέρεια Αττικής⁷² η οποία σε συνεργασία με το Δήμο Παλαιού Φαλήρου εξασφάλισε για κάποιες ημέρες προσωρινή φιλοξενία σε πρόσφυγες στο χώρο του ΤΑΕ KWON DO στο Παλαιό Φάληρο, ενώ αντίστοιχη ενέργεια πραγματοποιήθηκε πάλι σε συνεργασία με τους Δήμους Αλίμου και Ελληνικού-Αργυρούπολης ώστε να φιλοξενηθούν προσωρινά οι πρόσφυγες στο γήπεδο χόκεϋ στο Ελληνικό, επίσης σημαντική βοήθεια σε τρόφιμα προσέφερε η Περιφέρεια Αττικής⁷³ και στη δομή φιλοξενίας στον Ελαιώνα και την Περιφέρεια Κρήτης⁷⁴ να στηρίζει δυναμικά την

⁷⁰ Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. (2015). *Συναυλία αλληλεγγύης και συγκέντρωσης ειδών πρώτης ανάγκης για τους πρόσφυγες στην Ειδομένη και event γνωριμίας*. <http://www.pkm.gov.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=35&pressid=12975>

⁷¹ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. (2015). *Αποστολή Βοήθειας και Αλληλεγγύης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην Ειδομένη για τους Σύριους Πρόσφυγες*. <http://www.pdm.gov.gr/%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BB%CE%AE-%CE%B2%CE%BF%CE%AE%CE%B8%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%B7/>

⁷² ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ. (2015). *Πρωτοβουλίες και δράση της Περιφέρειας Αττικής για το προσφυγικό ζήτημα*. http://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=16667:protovoulies-kai-drasi-tis-perifereias-attikis-gia-to-prosfygiko-zitima&catid=3:2008-09-06-21-42-59&Itemid=31

⁷³ Πληροφορίες σχετικά με δράση διάθεσης τροφίμων από την Περιφέρεια Αττικής http://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=16391:diathesitrofimon-se-prosfyges&catid=480:%CE%BD%CE%AD%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B8%CE%B5%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%81%CF%87%CF%8E%CE%BD&Itemid=650

⁷⁴ Crete News. (2015). *Η Κρήτη βοηθάει τους πρόσφυγες και ζητάει την βοήθεια όλων μας*. <http://www.crete-news.gr/%CE%B7-%CE%BA%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7-%CE%B2%CE%BF%CE%B7%CE%B8%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B6%CE%B7%CF%84%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B2%CE%BF%CE%AE%CE%B8%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CF%8C%CE%BB%CF%89%CE%BD-%CE%BC%CE%B1%CF%82>

δράση που διοργάνωσε ο Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Ηρακλείου και ο Ναυτικός Όμιλος Αμφιθέας με σκοπό την ανεύρεση και διάσωση ανθρώπων που βρίσκονταν σε κίνδυνο στο Αιγαίο (η δράση αυτή είχε προγραμματιστεί για το Δεκέμβριο του 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ

Στην Ελλάδα σήμερα δραστηριοποιούνται αρκετοί φορείς και οργανισμοί που παρέχουν βοήθεια σε διάφορα ζητήματα στους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Οι φορείς αυτοί είναι ως επί το πλείστον Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Κάποιες από τις δραστηριότητες των οργανώσεων αυτών είναι: η στέγαση και η σίτιση των προσφύγων, η παροχή νομικής βοήθειας, η ψυχολογική και συμβουλευτική στήριξη, οι υπηρεσίες συνοδείας ανηλίκων κ.α. Παρακάτω θα γίνει μια εκτενής αναφορά στους φορείς που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στη χώρα και στις υπηρεσίες που προσφέρουν. Πέρα από τις οργανωμένες δομές που υπάρχουν, έχουν δημιουργηθεί και κάποιοι σύλλογοι και συλλογικότητες. Πιο αναλυτικά λοιπόν οι οργανώσεις που ασχολούνται με τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο είναι οι εξής:

- Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR GREECE)
- Διεθνής Αμνηστία-Ελληνικό Τμήμα
- ΑΡΣΙΣ, Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων
- Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (GCR)
- Συνήγορος του Πολίτη
- PRAKSIS
- Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων
- ΚάρITAS Αθήνας
- Γιατροί του Κόσμου
- Μ.Κ.Ο. ΑΙΤΗΜΑ
- Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός
- Ομάδα Δικηγόρων για τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών
- ΜΕΤΑδραση-Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη
- Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Μεταναστών & Προσφύγων
- Γιατροί Χωρίς Σύνορα

- Ιατρική Παρέμβαση
- Κέντρο Συμπαράστασεως Παλιννοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων

Κάθε φορέας αναπτύσσει διαφορετική δραστηριότητα, ενώ η δράση τους εκτείνεται σε όλη τη χώρα, γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία σε αυτό το σημείο να δούμε πιο αναλυτικά με τι ασχολείται ο καθένας.

Η **Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες**⁷⁵ λειτουργεί από το 1951 και έχει ως έδρα τη Γενεύη της Ελβετίας. Δημιουργήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και αρχικός στόχος του οργανισμού ήταν η παροχή υποστήριξης στους πρόσφυγες που είχε δημιουργήσει ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Σήμερα διαθέτει πάνω από 7.000 άτομα προσωπικό σε 120 χώρες ενώ ο πληθυσμός που εξυπηρετεί ξεπερνά τα 36.000.000 και βέβαια οι ομάδες ανθρώπων που λαμβάνουν βοήθεια δεν είναι μόνο πρόσφυγες, αλλά και αιτούντες άσυλο, επαναπατριζόμενοι πρόσφυγες, ανιθαγενείς και άτομα εκτοπισμένα μέσα στις ίδιες τους τις χώρες, που έχουν επίσημα αναγνωριστεί ως εσωτερικά εκτοπισμένοι πληθυσμοί. Η κυριότερη αρμοδιότητα της Υ.Α., γνωστή ως "διεθνής προστασία", είναι να διασφαλίζει το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφύγων, περιλαμβανομένης της δυνατότητάς τους να αιτούνται άσυλο, και το δικαίωμά τους να μην επιστρέφονται χωρίς τη θέλησή τους σε χώρα όπου έχουν λόγους να φοβούνται δίωξη. Ο οργανισμός προάγει τις διεθνείς συμφωνίες για τους πρόσφυγες, παρακολουθεί τη συμμόρφωση των κυβερνήσεων με το διεθνές δίκαιο και παρέχει υλική βοήθεια όπως τροφή, νερό, στέγη και ιατρική περίθαλψη σε κατατρεγμένους αμάχους. Η χρηματοδότηση του οργανισμού προέρχεται κυρίως από τις κυβερνήσεις, αλλά και ιδιωτικούς οργανισμούς, καθώς επίσης και από τον ΟΗΕ. Το Γραφείο της Ελλάδας λειτουργεί από το 1952 ως Αντιπροσωπεία και από τον Ιανουάριο του 2007 λειτουργεί ως Εθνικό Γραφείο, υπό την εποπτεία της Περιφερειακής Αντιπροσωπείας της Ύπατης Αρμοστείας για τη Νότια Ευρώπη που εδρεύει στη Ρώμη. Κύριες δραστηριότητες του είναι η παροχή βοήθειας και προστασίας στους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο καθώς και σε όλες τις κοινωνικές ομάδες που υποστηρίζει ο οργανισμός, καθώς

⁷⁵ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ύπατη Αρμοστεία στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.unhcr.gr/genikes-pliροφοries/poioi-eimaste-ti-kanoyme.html>

επίσης και η ενημέρωση του κοινού πάνω στο ζήτημα των προσφύγων⁷⁶. Επίσης, λόγω του ότι η Ελλάδα εδώ και κάποια χρόνια βρίσκεται σε φάση μεταρρύθμισης του συστήματος ασύλου και υποδοχής νέων αφίξεων, η Ύπατη Αρμοστεία υποστηρίζει πολύ ενεργά και αυτό το κομμάτι, μέσα από τη διάθεση ειδικών ομάδων που συνδράμουν στο έργο της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου, των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών⁷⁷. Τέλος, μέσω εκστρατειών που διοργανώνει αλλά και συμμετέχοντας με διάφορες δραστηριότητες στα ΜΜΕ προσπαθεί να ευαισθητοποιήσει το κοινό τόσο στα θέματα των προσφύγων, όσο και σε θέματα όπως η ξеноφοβία και η ρατσιστική βία. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ το 1954 κέρδισε το Νόμπελ Ειρήνης για την προσφορά της στους πρόσφυγες στην Ευρώπη, κάτι το οποίο επαναλήφθηκε το 1981, αυτή τη φορά όμως για την προσφορά της στους πρόσφυγες όλου του κόσμου.

Η **Διεθνής Αμνηστία**⁷⁸ είναι ένα παγκόσμιο κίνημα που απαρτίζεται από περίπου 3.000.000 μέλη, υποστηρικτές και ακτιβιστές σε 150 χώρες ανά τον κόσμο και έχει ως στόχο την προστασία των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η δράση της Διεθνούς Αμνηστίας ουσιαστικά ξεκίνησε το 1961, με πρωταρχικό το βρετανό δικηγόρο Πίτερ Μπένενσον. Πιο αναλυτικά η δραστηριότητα⁷⁹ που αναπτύσσει η Διεθνής Αμνηστία είναι η εξής: αναλαμβάνει δράση για τον τερματισμό των σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η σωματική και ψυχική ακεραιότητα, η ελευθερία της έκφρασης και της συνείδησης, η ελευθερία από διακρίσεις. Υπερασπίζεται τους κρατούμενους της συνείδησης, της βίας, αλλά και της φτώχειας. Αγωνίζεται για τον τερματισμό της βίας κατά των γυναικών, την κατάργηση της θανατικής ποινής, των βασανιστηρίων και του περιορισμού των ελευθεριών στο όνομα του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας.» Τέλος, ασχολείται με την καταπολέμηση των διακρίσεων που υφίστανται οι πρόσφυγες, οι μετανάστες, οι μειονότητες, αλλά και οι υπερασπιστές των

⁷⁶ Πληροφορίες σχετικά με τη δράση του Γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας στην Ελλάδα <http://www.unhcr.gr/genikes-plirofories/ellada.html?L=%255C%255C%255C%5C%5C%5C%5C%5C%5C%5C%27wbhcrwrgjkatl>

⁷⁷ Οι πληροφορίες προέρχονται από ενημερωτικό δελτίο που εξέδωσε το Γραφείο της Ελλάδας της Ύπατης Αρμοστείας <http://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/Extras/Factsheet/FACTSHEETGREECE0614EL.pdf>

⁷⁸ Ο παρακάτω σύνδεσμος περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη Διεθνής Αμνηστία <http://www.amnesty.org.gr/what-is-amnesty-international>

⁷⁹ Αναλυτικά οι δράσεις της Διεθνούς Αμνηστίας αναφέρονται στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <https://www.amnesty.gr/action>

ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο οργανισμός στηρίζεται οικονομικά στη συνδρομή των ανθρώπων. Το 1977 τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης «για τη συνεισφορά της στην εξασφάλιση της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και, κατ' επέκταση, της ειρήνης στον κόσμο.»⁸⁰

Η ΑΡΣΙΣ⁸¹, Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων είναι μια κοινωνική μη κυβερνητική οργάνωση, που δραστηριοποιείται από το 1992 για την υποστήριξη των παιδιών και των νέων και την προάσπιση των δικαιωμάτων τους. Λειτουργεί με κέντρα στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, το Βόλο, την Κοζάνη και την Αλεξανδρούπολη, ενώ έχει αναπτύξει δραστηριότητες και σε πολλές άλλες πόλεις. Η πληθυσμιακή ομάδα με την οποία ασχολείται κυρίως η οργάνωση είναι οι νέοι από 15-21 ετών, οι οποίοι βιώνουν καταστάσεις όπως η ανεπαρκής υποστήριξη από την οικογένεια, η παραμέληση, η κακοποίηση, η εκμετάλλευση, η απόρριψη από το εκπαιδευτικό σύστημα, η μετανάστευση, η προσφυγιά, η έλλειψη στέγης, η ανεργία, η σύγκρουση με το νόμο, η διαβίωση σε ιδρύματα ή σωφρονιστικά καταστήματα, κ.α. Η οργάνωση έχει αναπτύξει πολλές δράσεις και υπηρεσίες όπως Κέντρα Υποστήριξης Νέων, Ξενώνες Φιλοξενίας, Υπνωτήριο Αστεγών, ενώ έχει διοργανώσει αρκετές καμπάνιες για πολύ σημαντικά κοινωνικά ζητήματα, όπως αυτή για το Trafficking και την Παιδική Εργασία και παράλληλα συμμετέχει και σε παγκόσμιες όπως αυτή με την ονομασία ‘‘Destination Unknown’’⁸² που αφορά παιδιά τα οποία βρίσκονται σε κίνηση ανά τον κόσμο. Λόγω του γεγονότος ότι η εν λόγω εργασία πραγματεύεται το ζήτημα των προσφύγων, στο παρόν σημείο θα γίνει αναφορά αποκλειστικά στη συγκεκριμένη δράση της οργάνωσης. Χρησιμοποιώντας τον όρο ‘‘παιδιά που βρίσκονται σε κίνηση’’ παραπάνω εννοούμε τα παιδιά που είναι μετανάστες, πρόσφυγες, νομάδες, αιτούντες άσυλο, θύματα απαγωγής κ.α. Αυτή η κατηγορία ανθρώπων αντιμετωπίζει ιδιαίτερο κίνδυνο, είτε συνοδεύονται είτε όχι, επομένως η κινητοποίηση και η ευαισθητοποίηση του κοινού και των αρχών καθίσταται αναγκαία. Σύμφωνα με στοιχεία (τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της οργάνωσης) 33 εκατομμύρια παιδιά και νέοι, κάτω από 20 χρονών, αφήνουν το σπίτι

⁸⁰ Ιστορική αναδρομή για τη δημιουργία και την πορεία της Διεθνούς Αμνηστίας <https://www.amnesty.gr/about/amnesty-international/istoria>

⁸¹ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ΑΡΣΙΣ στο σύνδεσμο αυτό: <http://arsis.gr/pii-imaste/i-arsis/>

⁸² Στον παρακάτω ιστότοπο γίνεται λεπτομερής αναφορά σχετικά με τη δράση DESTINATION UNKNOWN <http://arsis.gr/drasis-ke-ipiresies/kampania-destination-unknown/>

του για να διασχίσουν τα σύνορα και να μεταναστεύσουν, 20 εκατομμύρια από αυτά διαμένουν σε χώρες με χαμηλά εισοδήματα (60%), 13 εκατομμύρια διαμένουν σε αναπτυγμένες χώρες (40%). Η εκστρατεία ‘‘Destination Unknown’’ διοργανώθηκε από την TerredesHommes και πλαισιώνεται από διάφορους φορείς από όλο τον κόσμο. Με την Εκστρατεία DestinationUnknown, η TerredesHommes με τους εταίρους:

- Ευαισθητοποιεί, δίνοντας προτεραιότητα στα παιδιά που έχουν αφήσει τα σπίτια τους και γνωστοποιώντας τις ιστορίες τους.
- Εργάζεται μέσω προγραμμάτων πεδίου που προάγουν λύσεις για την προστασία των παιδιών.
- Συνηγορεί παράγοντας εμπειρογνωμοσύνη, έρευνα και παρατήρηση στο πεδίο, για να επηρεάσει τις πολιτικές, την πρακτική και τη νομοθεσία. 10 αιτήματα θα καθοδηγήσουν την εκστρατεία για αλλαγή πολιτικής.

Για να καταστεί αυτό εφικτό, η TerredesHommes απασχολείται απευθείας με τα παιδιά και τους νέους για να δώσει προτεραιότητα στις οπτικές και τις απόψεις των συγκεκριμένων παιδιών.

Η DestinationUnknown είναι μια πολυετής διεθνής εκστρατεία που διευθύνεται από την TerredesHommes. Υποστηρίζεται από εταίρους που θα ενώσουν τις δυνάμεις τους για να προάγουν μηχανισμούς προστασίας για τα παιδιά, να ευαισθητοποιήσουν και να υπερασπιστούν τα μηνύματα της εκστρατείας.

Το **Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ-GCR)**⁸³ είναι μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση, η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της στην Ελλάδα το 1989 και ο τομέας με τον οποίο ασχολείται είναι το άσυλο και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Διαθέτει τρεις βασικές υπηρεσίες⁸⁴: την Υπηρεσία Αρχικής Υποδοχής και Διερμηνέων, την Κοινωνική και τη Νομική Υπηρεσία. Πέραν των παραπάνω διαθέτει και το Διαπολιτισμικό Κέντρο προώθησης της Ένταξης Προσφύγων, ‘‘Πυξίδα’’, στο οποίο οι ωφελούμενοι έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν δωρεάν μαθήματα ελληνικών, αγγλικών, Η/Υ, ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές ελληνικών σχολείων και επιπλέον μπορούν να συμμετέχουν σε διάφορες πολιτιστικές, μορφωτικές,

⁸³ Στο σύνδεσμο που ακολουθεί υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες <http://www.gcr.gr/index.php/el/about-gcr>

⁸⁴ Σε αυτό τον ιστότοπο περιγράφονται οι υπηρεσίες που διαθέτει το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες <http://www.gcr.gr/index.php/el/about-gcr/what-we-do>

καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες. Έχει συνάψει αρκετές συνεργασίες με φορείς που ασχολούνται με παρόμοια ζητήματα, ενώ είναι μέλος πολλών διεθνών οργανισμών, όπως η Εκτελεστική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για Πρόσφυγες και Εξόριστους (ECRE) ή του Ευρωπαϊκού Προγράμματος για τα Παιδιά που έχουν Χωριστεί από τις οικογένειες τους (SCEP). Οι υπηρεσίες που προσφέρονται από το ΕΣΠ είναι κυρίως νομικές και κοινωνικές συμβουλές αλλά και άλλες υπηρεσίες σε πρόσφυγες και σε άτομα προερχόμενα από τρίτες χώρες και οι οποίοι είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα. Οι ομάδες πληθυσμού στις οποίες παρέχονται οι παραπάνω υπηρεσίες είναι για παράδειγμα οι πρόσφυγες, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, τα θύματα trafficking, τα θύματα βασανιστηρίων κ.α. Κυριότερο μέλημα⁸⁵ του ΕΣΠ είναι η κοινωνική ένταξη των ευπαθών αυτών ομάδων στη χώρα μας. Οι υπηρεσίες του ΕΣΠ παρέχονται δωρεάν και κυρίως σε περιοχές όπου υπάρχει ιδιαίτερα αυξημένη εισροή ανθρώπων που δικαιούνται διεθνή προστασία, δηλαδή Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Έβρος (Ορεστιάδα, Αλεξανδρούπολη, Ροδόπη) αλλά και σε οποιοδήποτε άλλο μέρος της Ελλάδας εισέρχονται άνθρωποι είτε δια ξηράς, είτε δια θαλάσσης. Οι εξυπηρετούμενοι της υπηρεσίας λαμβάνουν υποστήριξη, από άριστα εκπαιδευμένο επιστημονικό προσωπικό, σε διάφορα ζητήματα που αντιμετωπίζουν ερχόμενοι εδώ, ώστε να καταφέρουν να επαναδιαμορφώσουν τη ζωή τους. Παράλληλα το ΕΣΠ πέρα από την παροχή βοήθειας που προσφέρει στους πρόσφυγες, διοργανώνει συχνά ή συμμετέχει σε εκδηλώσεις με στόχο την ενημέρωση και κινητοποίηση του κοινού σε ότι αφορά ζητήματα ξενοφοβίας ή ρατσιστικής βίας στα οποία πέφτουν θύματα οι πρόσφυγες και μετανάστες, ενώ παρεμβαίνει δραστικά καταγγέλλοντας τέτοια περιστατικά και βοηθώντας τα θύματα να τα αντιμετωπίσουν. Κάθε χρόνο το ΕΣΠ σε συνεργασία με άλλους φορείς πραγματοποιεί δεκάδες προγράμματα⁸⁶ που αφορούν τόσο τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των προσφύγων όσο και την ένταξη τους στην κοινωνία. Ειδικά τα τελευταία δύο έτη έχουν πραγματοποιηθεί τα εξής προγράμματα:

2014	2015
1.Υπηρεσίες μιας στάσης: ενδυνάμωση και ένταξη προσφύγων	1.Monitoring of Entry Points, Asylum and Reception Conditions and Procedures

⁸⁵ Στο σημείο αυτό περιγράφεται ουσιαστικά ο σκοπός που έχει το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες <http://www.gcr.gr/index.php/el/about-gcr/our-mission>

⁸⁶ Αναλυτικές πληροφορίες για τα προγράμματα που έχουν υλοποιηθεί παλιότερα αλλά και τώρα <http://www.gcr.gr/index.php/el/action/gcr-projects>

	for Refugees in Greece
2. Νομική Συνδρομή σε αιτούντες άσυλο και σε άτομα που απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας – Δράση 1.Α.3	2. Promoting alternatives to detention
3. Κοινωνική Αρωγή για την Ένταξη των Προσφύγων	3. Immediate Refugee Relief
4. Παροχή νομικών και ψυχο-κοινωνικών υπηρεσιών σε αιτούντες άσυλο στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αμυνδαλέζας	4. Παροχή νομικής και ψυχοκοινωνικής στήριξης στη Θεσ/νίκη
5. Κέντρο υποδοχής ευάλωτων ατόμων αιτούντων άσυλο στο κέντρο της Αθήνας/Reception Center for vulnerable asylum seekers in Athens center	5. Ενδυνάμωση του διαπολιτισμικού διαλόγου και ενίσχυση των κοινοτήτων Υπηκόων Τρίτων Χωρών για την προάσπιση και άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους
6. Υποδοχή & Έκτακτη στεγαστική συνδρομή αιτούντων άσυλο και δικαιούχων διεθνούς προστασίας - 2014	6. Καλές πρακτικές στην διαπίστωση και εφαρμογή διαρκών και μόνιμων λύσεων για παιδιά που έχουν χωριστεί από τις οικογένειες τους
7. Γραφείο ΕΣΠ Θεσσαλονίκης/Operating Grant – GCR Office in Thessaloniki	7. Κέντρο Ενημέρωσης για Αναγνωρισμένους Πρόσφυγες, δικαιούχους επικουρικής και ανθρωπιστικής προστασίας
8. Δημιουργώντας Εναλλακτικές στην Κράτηση στην Ευρώπη μια Πραγματικότητα μέσω Ανταλλαγής, Ευαισθητοποίησης και Εκπαίδευσης/Making Alternatives to Detention in Europe a Reality by Exchanges, Advocacy and Learning – The MADE-REAL project	8. Παροχή νομικής υποστήριξης σε άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας σε χώρους κράτησης
9. Βάση Δεδομένων Ασύλου/Asylum Information Database (AIDA)	9. Υποδοχή νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο
10. Sigrid Rausing Trust Grant	10. Υπηρεσίες μιας στάσης: ενδυνάμωση και ένταξη προσφύγων

11. EDAL «Μαθαίνοντας από την πρακτική δύο: Ευρωπαϊκή Βάση Δεδομένων της νομοθεσίας για το άσυλο»	11. Βάση Δεδομένων Ασύλου/Asylum Information Database (AIDA)
12. Νομική συνδρομή σε αιτούντες άσυλο και άτομα που απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας	12. Κέντρο υποδοχής ευάλωτων ατόμων αιτούντων άσυλο στο κέντρο της Αθήνας
	13. Νομική Συνδρομή σε αιτούντες άσυλο και σε άτομα που απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας – Δράση 1.Α.3
	14. Δημιουργώντας Εναλλακτικές στην Κράτηση στην Ευρώπη μια Πραγματικότητα μέσω Ανταλλαγής, Ευαισθητοποίησης και Εκπαίδευσης
	15. Sigrid Rausing Trust Grant
	16. ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ II: Ενισχύοντας την Αποκατάσταση Θυμάτων Βασανιστηρίων στην Ελλάδα

Ο **Συνήγορος του Πολίτη**⁸⁷ είναι Ανεξάρτητη Αρχή κατοχυρωμένη στο Σύνταγμα. Η λειτουργία της Αρχής ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 1998 και οι υπηρεσίες της προσφέρονται δωρεάν. Ο Συνήγορος του Πολίτη επεξεργάζεται αιτήματα φυσικών ή νομικών προσώπων, τα οποία έχουν προσφύγει εκεί για περιπτώσεις όπου καταπατώνται τα δικαιώματά τους ή θίγονται τα συμφέροντά τους από δημόσιους φορείς. Ερευνώνται όμως και υποθέσεις ιδιωτικές, όταν έχουν να κάνουν με παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών ή με διαφορετική αντιμετώπιση ανδρών-γυναικών σε ότι αφορά εργασιακά θέματα. Ο Συνήγορος του Πολίτη συνεργάζεται με μια σειρά εξειδικευμένων επιστημόνων, για κάθε ένα από τα θέματα

⁸⁷ Πληροφορίες για το Συνήγορο του Πολίτη υπάρχουν εδώ: <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.who>

που ασχολείται ο φορέας. Πιο αναλυτικά ασχολείται⁸⁸ με ζητήματα όπως τα παρακάτω:

- του δημοσίου, όπως υπουργεία, εφορίες, τελωνεία, πολεοδομίες, αστυνομικά τμήματα, φυλακές, σχολεία, πρεσβείες της Ελλάδας κ.λπ.
- των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους
- των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), όπως ασφαλιστικά ταμεία, νοσοκομεία, πανεπιστήμια κ.λπ.
- των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας (ΕΥΔΑΠ, ΔΕΗ, ΕΛΤΑ κ.λπ.)
- των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ), των δημοσίων επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων των οποίων τη διοίκηση ορίζει άμεσα ή έμμεσα το δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος.

Για τους μετανάστες, πρόσφυγες και ομογενείς ο Συνήγορος του Πολίτη παρεμβαίνει δυναμικά, προκειμένου να βοηθηθούν οι άνθρωποι αυτοί σε τρέχοντα θέματα που αντιμετωπίζουν. Πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τους πρόσφυγες ο Συνήγορος του Πολίτη ασχολείται με ζητήματα όπως η υποδοχή, η διεθνής προστασία γενικότερα, οι ανήλικοι. Επιπλέον η Αρχή μπορεί να κάνει προτάσεις σε ότι αφορά τη νομοθεσία, ενώ αναπτύσσει συνεργασίες και με τους αρμόδιους φορείς. Μια από τις σημαντικότερες δράσεις ίσως του Συνηγόρου του Πολίτη είναι η παρέμβαση σε ζητήματα ασύλου. Πιο συγκεκριμένα, με επιτόπιες επισκέψεις σε χώρους φιλοξενίας επιχειρεί να διασφαλίσει ότι προστατεύονται τα δικαιώματα των πληθυσμών αυτών, προτείνοντας παράλληλα μέτρα για την καλυτέρευση των συνθηκών στους χώρους όπου διαμένουν προσωρινά τα άτομα αυτά. Τέλος έχει καταθέσει προτάσεις για την αντιμετώπιση των κωλυμάτων που έχουν παρατηρηθεί κατά τη διαδικασία χορήγησης του ασύλου στους δικαιούχους.⁸⁹

⁸⁸ Στο σημείο αυτό περιγράφονται οι αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.responsibilities>

⁸⁹ Αναλυτικότερα για τις δράσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ως προς τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο υπάρχουν στο σύνδεσμο που ακολουθεί: http://www.synigoros.gr/?i=foreigner.el.parembaseis_gen_prosf

Η PRAKSIS⁹⁰ (Προγράμματα Ανάπτυξης Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας) είναι ένα μια ανεξάρτητη Μη Κυβερνητική Οργάνωση, η οποία από το 1996 μέχρι και σήμερα οργανώνει και πραγματοποιεί προγράμματα ανθρωπιστικού και ιατρικού χαρακτήρα με αποδέκτες κοινωνικά ευπαθείς ομάδες πληθυσμού όπως: άστεγους, ασυνόδευτους ανήλικους, πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο, οροθετικούς, θύματα trafficking, μετανάστες, χρήστες ναρκωτικών ουσιών, άπορους, ανασφάλιστους κ.α. Οι υπηρεσίες από την οργάνωση παρέχονται δωρεάν στους λήπτες και είναι κυρίως: ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη, συμβουλευτική σε νομικά ζητήματα αλλά και σε θέματα απασχόλησης, υπηρεσίες συνοδείας και στέγαση. Η έδρα της Οργάνωσης βρίσκεται στην Αθήνα, αλλά οι δραστηριότητες της εκτείνονται σε ολόκληρη τη χώρα. Έχει αναπτύξει συνεργασίες τόσο με κρατικούς φορείς όσο και με άλλες οργανώσεις. Αυτή τη στιγμή διαθέτει τις παρακάτω δομές:

- ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ
- ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΑΣΤΕΓΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ
- ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΑΣΤΕΓΩΝ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ
- ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΑΣΤΕΓΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΑΘΗΝΑΣ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΣΤΕΓΗ / ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΣΕ ΑΤΤΙΚΗ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΛΕΣΒΟ
- ΣΤΕΓΗ PLUS (+) / ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΘΗΝΑΣ
- ΣΤΕΓΗ PLUS (+) / ΞΕΝΩΝΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΠΑΤΡΑΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ
- ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

⁹⁰ Όλες οι πληροφορίες για το έργο, το σκοπό και τη δραστηριότητα της PRAKSIS περιλαμβάνονται στον παρακάτω ιστότοπο: <http://www.praksis.gr/el/%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CE%B9-%CE%B5%CE%B9%CE%BC%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B5>

- ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ
- ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ HIV ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ C
- ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΗΠΑΤΙΤΙΔΕΣ (B ΚΑΙ C) ΚΑΙ HIV
- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ (STREET WORK) ΓΙΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ ΑΝΗΛΙΚΑ
- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ (STREET WORK) ΓΙΑ ΑΣΤΕΓΟΥΣ
- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ (STREET WORK) ΓΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑΣ (TRAFFICKING VICTIMS)
- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ (STREET WORK) ΓΙΑ ΧΡΗΣΤΕΣ ΟΥΣΙΩΝ

Τα τελευταία χρόνια και λόγω της έντασης του ζητήματος των προσφύγων στη χώρα μας η ΜΚΟ PRAKSIS πραγματοποιεί διάφορα προγράμματα⁹¹ σε ολόκληρη τη χώρα, σε συνεργασία συνήθως και με άλλους φορείς, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων και την αντιμετώπιση των αναγκών τους. Μερικά από αυτά τα προγράμματα είναι τα εξής:

<i>Τρέχοντα προγράμματα (που έχουν ξεκινήσει τα προηγούμενα έτη και συνεχίζονται μέχρι σήμερα αλλά και νέες παρεμβάσεις)</i>
1.Κέντρο Αλληλεγγύης Αθήνας στο Φρουραρχείο
2.Κέντρο Αλληλεγγύης Θεσσαλονίκης
3.«ΣΤΕΓΗ PLUS (+)»
4."PRAKSIS II"-Κέντρο Φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων
5.ERF – ΣΤΕΓΗ (ΔΡΑΣΗ Α.1)
6.Ασυνόδευτα Παιδιά εν Κινήσει (Protecting Children on the Move in Patras)
7.Υποστήριξη πληθυσμών στα Σύνορα με την ΠΓΔΜ (Ειδομένη-Γευγελή)

⁹¹ Αναλυτικός κατάλογος με πληροφορίες για το κάθε πρόγραμμα που υλοποιεί η PRAKSIS υπάρχει σε αυτό το σύνδεσμο: <http://www.praksis.gr/el/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/%CF%84%CF%81%CE%B5%CF%87%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82>

8.Υποστήριξη προσφυγικών πληθυσμών στον καταυλισμό του Ελαιώνα

9.Mobile Medical Units

10.Protection Assistance for Children on the Move in Lesvos

11.Κέντρα Νομικής Αρωγής (Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Πάτρα)

Το **Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων**⁹² είναι ένα Σωματείο που δραστηριοποιείται στη χώρα μας από το 2010 ως άτυπη ομάδα, ενώ ουσιαστικά ιδρύθηκε στα τέλη του 2012. Η οργάνωση στοχεύει πρώτα απ' όλα στο να αποτελέσει το συνδετικό κρίκο που θα φέρει κοντά τους πρόσφυγες που βρίσκονται στην Ελλάδα, καθώς επίσης να προστατεύσει τα δικαιώματα του πληθυσμού αυτού ενώ βασικό μέλημα είναι και η ενσωμάτωση τους στην ελληνική κοινωνία. Πιο αναλυτικά, μερικές από τις πιο σημαντικές δράσεις που πραγματοποιεί το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων είναι οι εξής: η προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα που αφορούν την ομάδα στόχο, η προώθηση της ενσωμάτωσης και ένταξης των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και η συνεργασία με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού για τα ζητήματα που αφορούν τη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα. Επιπλέον το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων ανήκει μαζί με άλλους φορείς της χώρας στο Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών ρατσιστικής βίας⁹³, με σκοπό την καταγραφή, ανάλυση και αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών, ενώ παράλληλα συνεργάζεται με κοινότητες προσφύγων και μέσα από δράσεις που συνδιοργανώνουν επιδιώκεται η αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες. Κατά τα τελευταία έτη το Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων έχει υλοποιήσει αρκετά προγράμματα (οι πληροφορίες για αυτά αντλήθηκαν από προσωπική επικοινωνία με υπεύθυνους του φορέα) τα οποία είναι τα εξής:

Τρέχοντα προγράμματα (που έχουν ξεκινήσει τα προηγούμενα έτη και συνεχίζονται μέχρι σήμερα αλλά και νέες παρεμβάσεις)

⁹² <http://www.refugees.gr/> Οι πληροφορίες για τον εν λόγω φορέα αντλήθηκαν τόσο μετά από ιστοσελίδα όσο και από αποστολή ενημερωτικού υλικού κατόπιν προσωπικής επικοινωνίας με υπάλληλο του φορέα

⁹³ Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το τι είναι το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας καθώς και τη δραστηριότητα που έχει στον σύνδεσμο που ακολουθεί: <http://rvrn.org/%CF%84%CE%BF-%CE%B4%CE%AF%CE%BA%CF%84%CF%85%CE%BF/>

1.Social Assistance for the Integration of Refugees
2.European Voluntary Service – Erasmus+
3.Support and legal services for victims of hate crime
4.One Stop Shop: empowerment and integration of refugees
5.Passion Project: Upholding Refugee and Asylum Seekers’ Rights in Greece
6.“Voice of refugees”: An advocacy campaign for the social inclusion and the respect of rights of refugees
7.Information on integration to beneficiaries of international protection through the operation of an One stop shop Information Centre
8.Solidarity and Support of Refugee Communities

Η **Κάριτας Αθήνας-Προσφυγικό Έργο**⁹⁴ μέλος της Κάριτας Ελλάς η οποία ανήκει στην Caritas International, με διεθνή παρουσία σε πάνω από 200 χώρες, ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1978. Στόχο έχει να προσφέρει βοήθεια σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες τόσο σε είδη ένδυσης όσο και σε τρόφιμα. Πιο συγκεκριμένα μερικά από τα πιο γνωστά προγράμματα της Κάριτας Αθήνας είναι το “Πρόγραμμα Γευμάτων”, με παροχή 400 μερίδων έτοιμων γευμάτων και το “Πρόγραμμα Οικογενειακών Πακέτων” στο οποίο διανέμονται πακέτα με απαραίτητα είδη σε οικογένειες κάθε μήνα. Άλλες υπηρεσίες που παρέχονται είναι η ψυχολογική υποστήριξη, η διανομή ειδών ρουχισμού αλλά και προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού. Η Κάριτας Αθήνας έχει αναπτύξει και προσφυγικό έργο, προσφέροντας υπηρεσίες σε πρόσφυγες και μετανάστες που βρίσκονται στη χώρα μας και συγκεκριμένα στο κέντρο της Αθήνας. Πιο αναλυτικά οι δράσεις⁹⁵ της οργάνωσης έχουν ως εξής:

- Καθημερινή σίτιση παραπάνω από 300 ατόμων καθώς επίσης και 70-80 παιδιών (το 2015 χορηγήθηκαν 48.165 γεύματα)

⁹⁴ Στο σύνδεσμο αυτό <http://timafoundation.org/el/grants/?nid=2939> αναφέρονται κάποιες πληροφορίες για την Κάριτας Αθήνας

⁹⁵ Οι πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις της οργάνωσης αντλήθηκαν από την αποστολή ενημερωτικού υλικού κατόπιν προσωπικής επικοινωνίας με υπάλληλο της οργάνωσης

- Εβδομαδιαία διανομή κλινοσκεπασμάτων και ειδών ένδυσης (το 2015 4.020 άτομα πήραν ρούχα και κουβέρτες)
- Μηνιαία χορηγία κουπονιών για αγορά απαραίτητων ειδών σε οικογένειες (το 2015 διανεμήθηκαν 1.200 κουπόνια)
- Εβδομαδιαία διδασκαλία ελληνικών και αγγλικών σε 123 πρόσφυγες και μετανάστες
- Δυνατότητα χρήσης των χώρων προσωπικής υγιεινής (ντουζιέρες) από ανθρώπους που έχουν ανάγκη (οι χώροι λειτουργούν από το Δεκέμβριο του 2015 και ήδη έχουν εξυπηρετηθεί 118 άτομα)
- Λειτουργία κοινωνικής υπηρεσίας η οποία παρέχει ατομικές συνεδρίες (το 2015 διεξήχθησαν 1.720 ατομικές συνεδρίες), παροχή πληροφόρησης σε ομάδες γονέων και παροχή απαραίτητων ειδών για τα παιδιά (το 2015 940 οικογένειες έλαβαν πάνες και γάλα), λειτουργία ομάδας γυναικών προσφύγων για θέματα κοινωνικά, νομικά και υγιεινής, διοργάνωση δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων όπως η χριστουγεννιάτικη γιορτή όπου δόθηκαν δώρα σε 80 παιδιά, δημιουργική απασχόληση για παιδιά σε σχεδόν καθημερινή βάση
- Ανάπτυξη συνεργασιών με άλλες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
- Ανάληψη και συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Συμμετοχή σε εκδηλώσεις που έχουν να κάνουν με το θεσμό της Κάριτας αλλά και εκδηλώσεις που αφορούν το προσφυγικό ζήτημα
- Δημόσιες παρουσιάσεις σε μαθητές με σκοπό να τους πληροφορήσουν για το έργο της Κάριτας αλλά και τη δραστηριότητα που έχει η οργάνωση σε ότι αφορά το προσφυγικό

Οι **Γιατροί του Κόσμου-Ελλάδας**⁹⁶ είναι μια ιατρική ανθρωπιστική Μη Κυβερνητική Οργάνωση που δημιουργήθηκε στη χώρα μας το 1990. Σαν οργανισμός ανήκει στο Διεθνές Δίκτυο των Γιατρών του Κόσμου. Οι Γιατροί του Κόσμου προσφέρουν ιατρικές υπηρεσίες σε άτομα τα οποία δεν έχουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Οι Γιατροί του Κόσμου-Ελλάδας αυτή τη στιγμή βρίσκονται στην πρώτη γραμμή σε ότι αφορά την υποδοχή προσφύγων, παρέχοντας τις υπηρεσίες τους όπου υπάρχει ανάγκη. Καταρχήν διαθέτουν τα Ανοιχτά Πολυϊατρεία, τα οποία υπάρχουν

⁹⁶ Πληροφορίες σχετικά με το ποιοι είναι οι Γιατροί του Κόσμου στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://mdmgreece.gr/our-mission/>

στην Αθήνα, στο Πέραμα, στη Θεσσαλονίκη, στα Χανιά και στην Πάτρα παρέχουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς επίσης και ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη σε άτομα που είναι αποκλεισμένα από το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Επιπλέον μέσα στα Πολυιατρεία λειτουργούν και Κοινωνική Υπηρεσία καθώς επίσης και τμήμα Ψυχολογικής υποστήριξης. Μέσω του προγράμματος Κοινωνικές Δομές Αντιμετώπισης της Φτώχειας στο Δήμο Αθηναίων, λειτουργεί μεταξύ άλλων και η δομή Κοινωνικού Φαρμακείου από όπου οι ωφελούμενοι από κοινωνικά ευπαθείς μπορούν να προμηθεύονται δωρεάν τα φάρμακα που έχουν ανάγκη. Άλλο ένα πολύ σημαντικό έργο που υλοποιούν οι Γιατροί του Κόσμου σε συνεργασία με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, είναι ο ξενώνας αιτούντων άσυλο (Κέντρου Υποδοχής Ευάλωτων Αιτούντων Άσυλο) ο οποίος διαθέτει 70 θέσεις. Στο πλαίσιο της λειτουργίας του κέντρου παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μέσω των δομών που διαθέτουν οι Γιατροί του Κόσμου και αναφέρθηκαν παραπάνω, υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, διερμηνεία, εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά, σίτιση και μαθήματα ελληνικών μέσω του προγράμματος “Πυξίδα” καθώς επίσης και νομική υποστήριξη. Πέραν των παραπάνω και λόγω της μεγάλης έντασης των προσφυγικών ροών, οι Γιατροί του Κόσμου δραστηριοποιούνται και σε μέρη της Ελλάδας όπου παρατηρείται αυξημένη είσοδος προσφύγων, όπως σε Λέσβο, Χίο, Σάμο, Λέρο, Έβρο πραγματοποιώντας δράσεις⁹⁷ που στόχο έχουν τη βελτίωση της υγείας των νεοεισερχόμενων πληθυσμών. Πιο συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ήταν ολοκληρωμένες και περιλάμβαναν κυρίως τα εξής: ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εξετάσεις, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη, στήριξη με απαραίτητα είδη, διερμηνεία, ενημέρωση για δομές όπου μπορούν να απευθυνθούν και να ζητήσουν βοήθεια. Τέλος, οι Γιατροί του Κόσμου πραγματοποιούν συχνά και εκδηλώσεις με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού πάνω σε ζητήματα που αφορούν τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Η **M.K.O. ΑΙΤΗΜΑ**⁹⁸ είναι μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση που στοχεύει κυρίως στη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Λειτουργεί από το 2008 και

⁹⁷ Γιατροί του Κόσμου. (2015). Ενημερωτικό Σημείωμα_Προσφυγική Κρίση στην Ελλάδα. http://mdmgreece.gr/app/uploads/2015/10/EL_Concept-Note_Refugees-Crisis_MdM-Greece_01.11.2015.pdf

⁹⁸ Στο σύνδεσμο που ακολουθεί παρατίθενται πληροφορίες σχετικά με τη δράση και το σκοπό της M.K.O. ΑΙΤΗΜΑ <http://www.aitima.gr/index.php/gr/aitima-mko>

οι υπηρεσίες που προσφέρει είναι η συμβουλευτική και νομική υποστήριξη σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες όπως πρόσφυγες, μετανάστες κ.α. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της, η Μ.Κ.Ο. ΑΙΤΗΜΑ πραγματοποιεί πληθώρα ενημερωτικών εκδηλώσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων είτε συμμετέχει σε δράσεις άλλων φορέων, αναπτύσσει συνεργασίες με άλλους φορείς της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού με σκοπό την ανάδειξη και επίλυση/βελτίωση σημαντικών κοινωνικών ζητημάτων, υλοποίησε σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις πολύ σημαντικά προγράμματα⁹⁹ όπως το πιλοτικό πρόγραμμα με σκοπό τη δημιουργία της ελληνικής καμπάνιας “Λέμε Όχι στο Ρατσισμό” ή την καμπάνια για την πρόσβαση στο άσυλο, ενώ δραστηριοποιείται και μόνη της υλοποιώντας αυτή τη στιγμή το πρόγραμμα Παρακολούθησης του Συστήματος Κράτησης Παράτυπων Μεταναστών και Αιτούντων Άσυλο. Παράλληλα με αυτό τρέχει και ένα ακόμη που αφορά τη νομική και υλική βοήθεια σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Τέλος η οργάνωση πραγματοποιεί ενημερωτικές επισκέψεις σε σχολεία καθώς επίσης και συναντήσεις με κυβερνητικούς και τοπικούς φορείς ώστε να συζητηθούν θέματα που αφορούν ομάδες πληθυσμού όπως οι πρόσφυγες.

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός¹⁰⁰ είναι μη κυβερνητικός οργανισμός και στην Ελλάδα λειτουργεί από το 1877. Είναι μέλος του Διεθνούς Κινήματος Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου. Η δράση του στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στους εθελοντές του. Παρέχει βοήθεια σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες τόσο σε περιόδους πολέμου όσο και σε περιόδους ειρήνης, υποστηρίζοντας τραυματίες, ασθενείς, πρόσφυγες, ηλικιωμένους, ανθρώπους με οικονομικά προβλήματα. Στο πλαίσιο των εργασιών του και με σκοπό την υποστήριξη των προσφύγων διαθέτει τη δομή Πολυδύναμο Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης και Ενσωμάτωσης Προσφύγων¹⁰¹, το οποίο ανήκει στον Τομέα Κοινωνικής Πρόνοιας του Ε.Ε.Σ.. Το Πολυδύναμο Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης και Ενσωμάτωσης Προσφύγων είναι συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων και το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας και λειτουργεί από το 1997 (αρχικά

⁹⁹ Ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο <http://www.aitima.gr/index.php/gr/> στα δεξιά της αρχικής σελίδας υπάρχει αναλυτική ενημέρωση σχετικά με τα προγράμματα που υλοποιεί η Μ.Κ.Ο ΑΙΤΗΜΑ

¹⁰⁰ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δράση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού στον ιστότοπο που ακολουθεί: <http://www.redcross.gr/default.asp?pid=7&la=1>

¹⁰¹ Στο σύνδεσμο αυτό <https://eespolydynamo.wordpress.com/about/> καταγράφεται αναλυτικά η δράση του Πολυδύναμου Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης και Ενσωμάτωσης Προσφύγων

συγχρηματοδοτούνταν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι και το 2001 που άλλαξε και πλέον συγχρηματοδοτείται από τα παραπάνω). Οι υπηρεσίες που παρέχονται από το Κέντρο έχουν ως στόχο αφενός τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ωφελουμένων και αφετέρου την ενσωμάτωση τους στην ελληνική κοινωνία. Το Κέντρο στελεχώνεται από εξειδικευμένο προσωπικό ενώ σημαντικό ρόλο στη λειτουργία του διαδραματίζουν και οι ίδιοι οι ωφελούμενοι. Μια πολύ σημαντική υπηρεσία που διαθέτει το Κέντρο είναι η Τηλεφωνική Γραμμή Πληροφόρησης & Υποστήριξης Προσφύγων¹⁰². Η γραμμή αυτή λειτουργεί από Δευτέρα-Παρασκευή (8:00-20:00) και παρέχει ενημέρωση σε θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο (νομικά ζητήματα, διαδικασία ασύλου, φορείς και παρεχόμενες υπηρεσίες), προσφέρει βοήθεια και διαμεσολάβηση σε ότι αφορά υπηρεσίες, μπορεί να γίνει τηλεφωνική διερμηνεία ενώ υπάρχει η δυνατότητα απάντησης σε πολλές γλώσσες καθώς υπάρχουν εξειδικευμένοι υπάλληλοι για γλώσσες όπως ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, αραβικά, κουρδικά, φαρσί, παστού, νταρί, ρωσικά, σουαχίλι, kinyarwanda και kirundi. Οι υπόλοιπες υπηρεσίες που διαθέτει το Κέντρο είναι ψυχολογική και συμβουλευτική στήριξη, παροχή απαραίτητων αγαθών και επιδότηση ενοικίου, συμβουλευτική σε θέματα απασχόλησης, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες για ενήλικες και παιδιά καθώς επίσης και ομάδες ενηλίκων ή παιδιών με στόχο την υποστήριξη τους σε διάφορα άλλα θέματα. Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την Ελλάδα, έχοντας Τοπικά Τμήματα σε πολλές πόλεις. Κάθε τμήμα διαθέτει και τη δική του Κοινωνική Υπηρεσία. Ανταποκρινόμενος στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που βρίσκονται αυτή τη στιγμή οι πρόσφυγες που βρίσκονται στη χώρα μας, ο Ε.Ε.Σ. διοργανώνει πολλές δράσεις¹⁰³ όπως η συγκέντρωση και η διανομή αγαθών πρώτης ανάγκης σε κέντρα φιλοξενίας, η αποστολή κλιμακίων για παροχή βοήθειας στη Λέρο (αναζήτηση θυμάτων στη θάλασσα), στην περιοχή της Ειδομένης (όπου παρατηρήθηκε μεγάλη συγκέντρωση προσφύγων και μεταναστών) αλλά και σε άλλους προσωρινούς χώρους φιλοξενίας (Ελαιώνας, Γαλάτσι, Ελληνικό, ΤΑΕ KWON DO Φαλήρου), διοργάνωση εκδηλώσεων με σκοπό τη συγκέντρωση ανθρωπιστικής βοήθειας

¹⁰² Οι βασικές πληροφορίες σχετικά με την Τηλεφωνική Γραμμή Πληροφόρησης & Υποστήριξης Προσφύγων παρέχονται εδώ: <http://www.redcross.gr/default.asp?pid=34&la=1>

¹⁰³ Οι δράσεις του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού ανά έτος στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.redcross.gr/default.asp?la=1&pid=31&etos=2015>

Η Ομάδα Δικηγόρων για τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών¹⁰⁴ είναι μια εθελοντική ομάδα δικηγόρων η οποία συγκροτήθηκε το Φεβρουάριο του 2006 και έχει ως στόχο την προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων και των μεταναστών και την παροχή βοήθειας σε νομικά ζητήματα. Πιο αναλυτικά η Ομάδα Δικηγόρων για τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών δραστηριοποιείται ως προς τα εξής: ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με το νόμους που τους αφορούν, προσφορά νομικής υποστήριξης σε περιπτώσεις ανθρώπων που το έχουν ανάγκη και συμμετοχή στη δημόσια συζήτηση σχετικά με τα θέματα που σχετίζονται με τους πρόσφυγες/μετανάστες. Παράλληλα με τα παραπάνω η Ομάδα διοργανώνει εκδηλώσεις, συζητήσεις, εκστρατείες.

Η METAδραση – Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη¹⁰⁵ είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε το 2009, έχει ως ομάδα στόχο τους μετανάστες, τους πρόσφυγες και τους ασυνόδευτους ανήλικους. Βρίσκεται σε άμεση συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σε θέματα που έχουν να κάνουν με το άσυλο, ενώ έχει αναπτύξει συνεργασίες με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού. Οι κυριότερες δράσεις¹⁰⁶ της οργάνωσης είναι: η προσφορά υπηρεσιών διερμηνείας σε νοσοκομεία αλλά και κατά τη διαδικασία ασύλου ή πρώτης υποδοχής, η εκπαίδευση και πιστοποίηση διερμηνέων, η συνοδεία και επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων, νομική υποστήριξη, πιστοποίηση θυμάτων βασανιστηρίων, μαθήματα ελληνικής γλώσσας και δημιουργία λεξικού σε 5 γλώσσες. Η METAδραση είναι μια από τις οργανώσεις που βρίσκονται στην καρδιά των γεγονότων αυτό τον καιρό υποστηρίζοντας με τις υπηρεσίες της τους πρόσφυγες σε διάφορα μέρη της Ελλάδας. Διοργανώνει εκδηλώσεις και εκπαιδευτικά σεμινάρια, συμμετέχει σε καμπάνιες και εκστρατείες, υποστηρίζει με αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας, ενώ διαθέτει και κάποιες μεταβατικές δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων

¹⁰⁴ Ο παρακάτω σύνδεσμος <https://www.blogger.com/profile/06828334487706305290> αφορά το προφίλ που διατηρεί η Ομάδα Δικηγόρων για τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών σε κοινωνικό δίκτυο

¹⁰⁵ Πληροφορίες σχετικά με το ποια είναι η οργάνωση METAδραση στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.metadrasi.org/content/whoweare1>

¹⁰⁶ Όλες οι δράσεις της METAδρασης καταγράφονται αναλυτικά εδώ: <http://www.metadrasi.org/content/actions>

ανηλίκων σε σημεία της χώρας όπου παρατηρούνται μεγαλύτερα ποσοστά εισερχόμενου πληθυσμού (δηλ. νησιά Αιγαίου).¹⁰⁷

Το Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών¹⁰⁸ ιδρύθηκε το 1995 με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα που αφορούν τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, την προστασία των δικαιωμάτων αυτών των ανθρώπων αλλά και ότι έχει να κάνει με το δικαίωμα τους στο άσυλο, την καταπολέμηση του ρατσισμού που υφίστανται, τη στήριξη τους ως προς το κομμάτι της αυτοοργάνωσης, την κινητοποίηση της πολιτείας και της κοινωνίας με σκοπό τη δημιουργία δομών αλληλεγγύης αλλά και την παρέμβαση με σκοπό τη βελτίωση της νομοθεσίας που αφορά τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Μια από τις βασικότερες δράσεις του Δικτύου είναι η καμπάνια για τη νομιμοποίηση των μεταναστών, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία δημόσιου διαλόγου πλέον που αφορά τόσο τη νομιμοποίηση όσο και το πολιτικό άσυλο. Άλλη μια εξίσου σημαντική δράση του Δικτύου είναι η δημιουργία του Στεκιού των Μεταναστών το 1997, ένας χώρος ουσιαστικά εκπαίδευσης και πολιτισμού, αλλά και κέντρο του μεταναστευτικού και αντιρατσιστικού κινήματος. Στο Στέκι Μεταναστών πραγματοποιούνται μαθήματα ελληνικών, δράση την οποία οργάνωσε η εθελοντική ομάδα δασκάλων ‘‘Τα Πίσω Θρανία’’, τα οποία μπορούν να παρακολουθήσουν όλοι οι μετανάστες και πρόσφυγες. Υπάρχουν και άλλες δραστηριότητες όπως μαθήματα χορού και υπολογιστών. Τέλος στο Στέκι λειτουργεί επίσης το Γραφείο Ενημέρωσης Μεταναστών, το οποίο παρέχει πληροφόρηση σε μετανάστες και πρόσφυγες για διάφορα ζητήματα που τους αφορούν. Το Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών συνεργάζεται και με άλλες αντίστοιχες οργανώσεις και μάλιστα έχει δημιουργήσει το Συντονιστικό των Μεταναστευτικών και Αντιρατσιστικών Οργανώσεων, που ουσιαστικά αποτελεί το όργανο συσπείρωσης και συνεργασίας όλων των φορέων που εμπλέκονται με το μεταναστευτικό κίνημα. Το Συντονιστικό των Μεταναστευτικών και Αντιρατσιστικών Οργανώσεων επίσης κάθε χρόνο διοργανώνει το Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ με διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

¹⁰⁷ Στη σελίδα με τα νέα της METAdrasiς <http://www.metadrasi.org/news> υπάρχουν πληροφορίες και για τα προγράμματα που υλοποιεί

¹⁰⁸ Όλες οι πληροφορίες για τις δράσεις και τους σκοπούς του Δικτύου Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών σε αυτό το σύνδεσμο: <http://migrant.diktio.org/node/66>

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα¹⁰⁹ είναι μια ανθρωπιστική ιατρική οργάνωση που στόχο έχει να παράσχει ιατρικές υπηρεσίες σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη και οι οποίοι δε μπορούν να προσεγγίσουν το σύστημα υγείας. Τέτοιες ομάδες πληθυσμού είναι τα θύματα πολέμου, βίας ή γενικότερων καταστροφών. Οι υπηρεσίες των Γιατρών Χωρίς Σύνορα παρέχονται σε όλους τους ανθρώπους, χωρίς καμία διάκριση. Ένας ακόμη πολύ σημαντικός σκοπός της οργάνωσης είναι η κινητοποίηση και η ενημέρωση του κόσμου αναφορικά με τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι ανά τον κόσμο. Η οργάνωση ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1971 από γιατρούς και δημοσιογράφους και σήμερα πλέον μετρούν 21 τμήματα σε ολόκληρο τον κόσμο, 32.500 χιλιάδες επιστημονικό προσωπικό και άλλα στελέχη και παροχή βοήθειας σε πάνω από 65 χώρες. Το τμήμα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στην Ελλάδα ιδρύθηκε το 1990, συμμετέχοντας σε δράσεις σε όλο τον κόσμο όπου υπήρξε ανάγκη. Αναφορικά με τη δράση¹¹⁰ τους στο ζήτημα των προσφύγων, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα περιέθαλψαν πάνω από 12.000 άτομα στα Δωδεκάνησα. Παρείχαν επίσης ιατρικές υπηρεσίες αλλά και ψυχολογική υποστήριξη στους επιζώντες από το ναυάγιο στο Φαρμακονήσι. Κλιμάκιο των Γιατρών Χωρίς Σύνορα βρέθηκε και στην περιοχή της Ειδομένης προκειμένου να παράσχει τις υπηρεσίες του, ενώ η οργάνωση έχει συμμετάσχει και σε επιχειρήσεις διάσωσης στη θάλασσα.

Η Ιατρική Παρέμβαση¹¹¹ είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρία, η οποία ξεκίνησε να λειτουργεί στην Αθήνα από το 2004. Στελεχώνεται από γιατρούς, νοσηλευτές και εθελοντές και σκοπός της είναι να προσφέρει ιατροφαρμακευτική κάλυψη, σίτιση και στέγαση σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες οι οποίες είναι αποκλεισμένες από αυτά τα αγαθά. Δραστηριοποιείται τόσο εντός Ελλάδας όσο και εκτός. Τις προσφερόμενες υπηρεσίες μπορούν να λάβουν πρόσφυγες, μετανάστες αλλά και άτομα από άλλες ομάδες που έχουν ανάγκη. Οι υπηρεσίες παρέχονται σε όλους τους ανθρώπους, χωρίς διακρίσεις. Κατά τη διάρκεια ειδικά των τελευταίων

¹⁰⁹ Πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση Γιατροί Χωρίς Σύνορα εδώ: <http://www.msf.gr/about-us>

¹¹⁰ Οι πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις των Γιατρών Χωρίς Σύνορα αντλήθηκαν από την επίσημη ιστοσελίδα της οργάνωσης και συγκεκριμένα στην καρτέλα με τα νέα εδώ: <http://www.msf.gr/news/%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%CE%B9-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CE%B8%CF%85%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%AF>

¹¹¹ Για περισσότερη ενημέρωση για την Ιατρική Παρέμβαση στον ιστότοπο που ακολουθεί: <http://medin.gr/index.php/id.html>

χρόνων έχει υλοποιήσει προγράμματα¹¹² που αφορούν την ομάδα που μελετούμε στην παρούσα εργασία. Μερικά από αυτά είναι το πρόγραμμα Παροχής Ιατρικών και Ψυχοκοινωνικών Υπηρεσιών στο Κέντρο Ταυτοποίησης Μεταναστών και Προσφύγων στο Βαθύ της Σάμου, το οποίο ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2015 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το Μάιο του 2016. Στο πρόγραμμα αυτό συνδικαιούχος είναι η Ιατρική Παρέμβαση ενώ συντονιστής είναι η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής. Μέσω του προγράμματος αυτού παρέχονται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ψυχοκοινωνική στήριξη, ενώ διατίθενται επίσης φάρμακα και είδη πρώτης ανάγκης στους ωφελούμενους. Ένα άλλο πρόγραμμα είναι αυτό της Παροχής Ιατρικών και Ψυχοκοινωνικών Υπηρεσιών στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.) Φυλακίου Ορεστιάδας το οποίο ξεκίνησε το 2013 και ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο του 2015. Και σε αυτό το πρόγραμμα παρασχέθηκαν ιατρικές υπηρεσίες καθώς και ψυχοκοινωνική στήριξη στους ωφελούμενους.

Το Κέντρο Συμπαράστασως Παλιννοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων¹¹³ είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρία της Εκκλησίας της Ελλάδος και ιδρύθηκε το 2012 σε συνέχεια του Κέντρου Συμπαράστασως Παλιννοστούντων Μεταναστών, το οποίο λειτουργούσε από το 1978. Το Κέντρο Συμπαράστασως Παλιννοστούντων και Μεταναστών - Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων παρέχει υπηρεσίες σε πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, μετανάστες, δικαιούχους επικουρικής προστασίας, άτομα με ανθρωπιστικό καθεστώς όπως νομική, συμβουλευτική και κοινωνική υποστήριξη, στήριξη σε θέματα που αφορούν τα δικαιώματά τους. Ακόμη ασχολείται με συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά θέματα Ελλήνων παλιννοστούντων, μελετά και πραγματοποιεί έρευνες που αφορούν το μεταναστευτικό ζήτημα και προτείνει μεταρρυθμίσεις όσον αφορά τη νομοθεσία, ενώ επιχειρεί να ευαισθητοποιήσει το ευρύ κοινό σε θέματα προσφύγων και μεταναστών. Από το 2012 και μετά έχει υλοποιήσει αρκετά προγράμματα¹¹⁴ που

¹¹² Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα που υλοποιεί ή έχει υλοποιήσει η Ιατρική Παρέμβαση υπάρχουν εδώ: <http://medin.gr/index.php/apostoles/greece.html>

¹¹³ Σχετικά με την ιστορία του Κέντρου στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.ecclesia.gr/greek/koinonia/kspm.html>

¹¹⁴ Αναλυτικές πληροφορίες για το κάθε πρόγραμμα, τις δραστηριότητες του Κέντρου, αλλά και εκθέσεις πεπραγμένων των τελευταίων ετών στον ιστότοπο που ακολουθεί: http://www.ecclesia.gr/greek/koinonia/kspm_drasi.html

αφορούν τις συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού. Ειδικά τα τελευταία χρόνια (2014-2015) έχει πραγματοποιήσει τα εξής προγράμματα:

<i>Προγράμματα που έχουν υλοποιηθεί μέχρι και σήμερα</i>
1. «Family Reunification, Legal & Social Interventions for Children»
2. «Ιλισός II»
3. «Σκέπη II»
4. «Family Reunification, Legal & Social Interventions for Children, Syria situation response»
5. «bring families together»
6. «Safe Passage» (συμμετοχή σε αυτό)
7. “building a bridge”

3.1. Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός ως μέσο ένταξης των προσφύγων και αιτούντων άσυλο-Οργανώσεις που εντάσσουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό στα προγράμματα δράσης τους

Στην παρούσα ενότητα θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τη χρησιμότητα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού στο άτομο και πως μπορεί μια διαδικασία σαν αυτή να τον βελτιώσει σαν άνθρωπο και παράλληλα να καλυτερεύσουν και οι συνθήκες ζωής του. Πιο συγκεκριμένα, θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε πως ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός στους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο ένταξης και ενσωμάτωσης στην κοινωνία στην οποία εγκαθίστανται. Πρώτα απ’ όλα όμως είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό τι εννοούμε όταν μιλάμε για Επαγγελματικό Προσανατολισμό.

Σήμερα, υπάρχουν αρκετές έννοιες¹¹⁵ που περιγράφουν κατά κάποιο τρόπο τη διαδικασία που συνδέεται με την αναζήτηση της επαγγελματικής πορείας που επιθυμεί να ακολουθήσει κάποιος, το επάγγελμα ή την εκπαίδευση που επιλέγει, όπως

¹¹⁵ Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Θεωρία και Πράξη, Μιχ.Ι.Κασσωτάκης, Τυπωτήω-Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα, 2004 (σελ. 44)

Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Επαγγελματική Συμβουλευτική, Συμβουλευτική και Προσανατολισμός, Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας, Αγωγή Σταδιοδρομίας, Επαγγελματική Διαπαιδαγώγηση. Οι παραπάνω όροι λίγο πολύ χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν την επιλογή επαγγέλματος, την ένταξη στον εργασιακό στίβο και άλλα σχετικά με την εργασία ζητήματα. Παρόλα αυτά δεν έχουν όλοι μεταξύ τους την ίδια σημασία και αυτό γιατί ο καθένας ασχολείται με διαφορετικές πτυχές του εν λόγω θέματος.

Σε αυτό το σημείο θα μας απασχολήσει κυρίως η έννοια του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Αυτό που πρέπει να αναφερθεί αρχικά είναι ότι ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός χαρακτηρίζεται από διεπιστημονικότητα¹¹⁶. Αυτό σημαίνει ότι αφορά πολλές επιστήμες μερικές από αυτές είναι η Κοινωνιολογία, η Ψυχολογία, η Οικονομία και η Παιδαγωγική. Έτσι λοιπόν λόγω αυτού του χαρακτήρα που έχει, δεν υπάρχει μέχρι σήμερα κάποιος ορισμός στον οποίο να συμφωνούν όλες οι επιστήμες, ακριβώς επειδή η κάθε μία τον προσεγγίζει υπό διαφορετικό πρίσμα. Το ότι δεν υπήρχε βέβαια συμφωνία ως προς τον ορισμό του, φαίνεται να βρίσκει εξήγηση και στο γεγονός ότι εξελισσόταν εννοιολογικά αλλά και ως προς το πεδίο δράσης του ανάλογα με τις κοινωνικοοικονομικές αλλαγές. Σε γενικές γραμμές πάντως ως Επαγγελματικός Προσανατολισμός¹¹⁷ νοείται η διαδικασία κατά την οποία ένα άτομο λαμβάνει βοήθεια από εξειδικευμένο επαγγελματία, προκειμένου να έχει την ικανότητα να λάβει αποφάσεις που αφορούν την επιλογή του επαγγέλματος που πρόκειται να ακολουθήσει στο μέλλον, αλλά και να πράξει όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να πάρει η επιλογή του σάρκα και οστά και εν τέλει να ενταχθεί στην αγορά εργασίας.

Από τον ορισμό και μόνο μπορούμε να αντιληφθούμε πόσο μεγάλη σημασία μπορεί να έχει για έναν άνθρωπο ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Είναι φανερό ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία το άτομο έχει τη δυνατότητα να ανακαλύψει με τι του αρέσει να ασχολείται, αλλά και να γνωρίσει πτυχές της προσωπικότητάς του. Επιπλέον μέσω αυτής της διαδικασίας, γνωρίζοντας το άτομο με τι επιθυμεί να ασχοληθεί, αλλά και κατανοώντας τι πρέπει να κάνει προκειμένου να επιτύχει αυτό που θέλει, έχει όλα τα απαραίτητα εφόδια ώστε να διεκδικήσει τη θέση του στον

¹¹⁶ Κασσωτάκης Μιχ. Ι., Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Θεωρία και Πράξη, Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα, 2004 (σελ. 51-52)

¹¹⁷ Κασσωτάκης Μιχ. Ι., Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Θεωρία και Πράξη, Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα, 2004 (σελ. 52-53)

εργασιακό στίβο. Η εργασία είναι ένα κομμάτι πολύ σημαντικό της ζωής γιατί μέσω αυτής αυτοεκπληρώνεται και δημιουργεί και παράλληλα επιβραβεύεται μέσω των οικονομικών απολαβών, οι οποίες του επιτρέπουν να εξασφαλίσει τη διαβίωση του.

Αρκετοί φορείς στην Ελλάδα, μέσα στα προγράμματα που υλοποιούν και αφορούν τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, εντάσσουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό, με σκοπό τα άτομα αυτά να μπορούν να ενσωματωθούν στον κοινωνικό ιστό. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε τους εξής:

ΑΡΣΙΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ: Η ΑΡΣΙΣ ξεκίνησε το 2010 να λειτουργεί την Εστία Προσφύγων¹¹⁸, η οποία είναι μια Μονάδα Υποδοχής και Φιλοξενίας Οικογενειών Αιτούντων Άσυλο και χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων και το τότε Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Πρόνοιας. Η εν λόγω δομή είναι μικρής χωρητικότητας και μπορούν να φιλοξενηθούν για διάστημα 6 μηνών οικογένειες με ανήλικα παιδιά ως 12 ετών. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο παρέχονται υπηρεσίες που αφορούν τόσο τα ενήλικα όσο και τα ανήλικα μέλη μιας οικογένειας. Πιο συγκεκριμένα παρέχεται ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε όλα τα μέλη της οικογένειας, υποστήριξη σε οικογένειες που έχουν τον έναν ή και τους δύο γονείς, παροχή συμβουλευτικής σε ζητήματα νομικής φύσεως ή σε ότι αφορά τη διαδικασία του ασύλου ή την εργασία στην Ελλάδα, συμβουλευτική σε θέματα απασχόλησης και *επαγγελματικός προσανατολισμός* και διοργάνωση πληθώρας εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων για τους γονείς και τα παιδιά. Ο στόχος αφενός είναι να παρασχεθεί στέγη σε αυτά τα άτομα σε πρώτη φάση αλλά σε ένα δεύτερο επίπεδο σκοπός είναι μέσα από τέτοιου είδους προγράμματα να καταφέρουν να ενταχθούν στην κοινωνία. Ακριβώς επειδή πρόκειται για μια δομή μικρής χωρητικότητας δίνεται προτεραιότητα σε ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (GREEK COUNCIL FOR REFUGEES): Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες ξεκίνησε το Νοέμβριο του 2014 τη λειτουργία του έργου ‘Υπηρεσίες μιας στάσης: ενδυνάμωση

¹¹⁸ Οι πληροφορίες για την Εστία Προσφύγων-Μονάδα Υποδοχής και Φιλοξενίας Οικογενειών Αιτούντων Άσυλο αντλήθηκαν από εδώ: <http://arsis.gr/estia-prosfigon/>

και ένταξη προσφύγων’’¹¹⁹. Το έργο αυτό αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Απρίλιο του 2016 και είναι μέρος του προγράμματος ‘‘Είμαστε όλοι πολίτες’’ το οποίο χρηματοδοτείται από τον ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος-Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία). Το συγκεκριμένο έργο έχει ως βασικό στόχο την ενσωμάτωση των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και να αποτραπεί ο κοινωνικός αποκλεισμός από τον οποίο κινδυνεύουν αυτές οι ομάδες του πληθυσμού. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στους ωφελούμενους, μέσω των οποίων επιχειρούνται οι παραπάνω σκοποί είναι η κοινωνική συμβουλευτική, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, συμβουλευτική σε νομικά θέματα και ζητήματα ασύλου. Επιπλέον πραγματοποιούνται και εκδηλώσεις πληροφόρησης του κοινού. Από το πρόγραμμα αναμένεται να ωφεληθούν 1.200 άτομα. Το εν λόγω πρόγραμμα υλοποιείται με τη στήριξη του Ελληνικού Φόρουμ Προσφύγων.

PRAKSIS: Η Μη Κυβερνητική Οργάνωση PRAKSIS ένα από τα προγράμματα που υλοποιεί είναι το ‘‘ΣΤΕΓΗ(+)’’¹²⁰. Μέσω του προγράμματος αυτού έχουν δημιουργηθεί κέντρα φιλοξενίας σε Αθήνα και Πάτρα, τα οποία απευθύνονται σε ασυνόδευτα ανήλικα και αιτούντες άσυλο που ανήκουν σε ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες όπως μονογονεϊκές οικογένειες και γυναίκες. Τα άτομα που φιλοξενούνται σε αυτές τις δομές έχουν τη δυνατότητα να λάβουν ψυχοκοινωνική υποστήριξη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, υπηρεσίες διαμεσολάβησης, συμβουλευτική σε νομικά θέματα. Προσφέρονται επίσης μαθήματα ελληνικής γλώσσας, δημιουργική απασχόληση, πρόσθετη διδακτική στήριξης για τους ανήλικους καθώς επίσης διοργανώνονται διαπολιτισμικές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο των δομών ουσιαστικά καλύπτονται όλα τα απαραίτητα για τη διαβίωση αγαθά (σίτιση, καθαριότητα, ασφάλεια, εκπαίδευση). Τέλος παρέχεται υποστήριξη σε θέματα απασχόλησης για τους ενήλικες, ενώ προσφέρονται εκπαίδευση και κατάρτιση αλλά και *προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού* για τα ασυνόδευτους ανήλικους. Καθ’ όλη τη διάρκεια του έργου πρόκειται να φιλοξενηθούν περίπου 150 άτομα που ανήκουν σε

¹¹⁹ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα που υλοποιεί το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες στο σύνδεσμο που ακολουθεί: <http://www.gcr.gr/index.php/el/action/gcr-projects/2015/item/447-ypiresies-mias-stasis-endynamosi-kai-entaksi-prosfygon>

¹²⁰ Αναλυτική ενημέρωση σχετικά με το πρόγραμμα ΣΤΕΓΗ(+) εδώ: <http://www.praksis.gr/el/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/%CF%84%CF%81%CE%B5%CF%87%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/item/%C2%AB%CF%83%CF%84%CE%B5%CE%B3%CE%B7-plus-%C2%BB>

ευπαθείς ομάδες αιτούντων άσυλο και 300 ασυνόδευτα παιδιά. Τη χρηματοδότηση του προγράμματος έχει αναλάβει ο ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος-Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία).

Οι οργανώσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω πραγματοποιούν ολοκληρωμένα προγράμματα, εντάσσοντας μέσα σε αυτά τον επαγγελματικό προσανατολισμό ως μέσο κοινωνικής ενσωμάτωσης των ωφελουμένων. Υπηρεσίες όπως ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η σύνδεση με την αγορά εργασίας και την εκπαίδευση είναι απαραίτητα για να καταφέρουν οι ενδιαφερόμενοι να ξαναχτίσουν μια καινούρια ζωή, στις χώρες όπου εγκαθίστανται. Αυτό που μπορούμε να παρατηρήσουμε στο σημείο αυτό και μπορεί να γίνει αντικείμενο προβληματισμού είναι το γεγονός ότι ελάχιστοι είναι οι φορείς στη χώρα μας οι οποίοι εντάσσουν τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό στα προγράμματα δράσης τους, παρά το γεγονός ότι η χρησιμότητα του όπως περιγράφηκε παραπάνω είναι τεράστια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΚΡΙΤΙΚΗ

Ολοκληρώνοντας πλέον την εκπόνηση αυτής της μελέτης, ερχόμαστε και στο δεύτερο ζητούμενο, όπως έχει αναφερθεί και στην εισαγωγή, που δεν είναι άλλο από την αξιολόγηση της κοινωνικής πολιτικής που ακολουθεί η Ελλάδα σε σχέση με τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

Στα προηγούμενα κεφάλαια, αρχικά επιχειρήθηκε η ανάδειξη του ζητήματος της εισροής προσφύγων στην Ελλάδα και τα αίτια που έχουν οδηγήσει σε αυτό, παραθέτοντας και στατιστικά στοιχεία που βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση του φαινομένου, ενώ στη συνέχεια καταγράφηκε η κοινωνική πολιτική που ασκείται τόσο σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο, όσο και σε υπερεθνικό, δηλαδή από τα Υπουργεία, τους Δήμους και τις Περιφέρειες αλλά και τους ιδιωτικούς φορείς. Από τα όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα είναι φανερό ότι η κοινωνική πολιτική μπορεί να ασκηθεί από πολλούς φορείς τόσο ιδιωτικούς όσο και δημόσιους. Το θέμα βέβαια είναι τελικά πόσο αποτελεσματικές είναι οι πολιτικές που εφαρμόζονται για τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που έρχονται στη χώρα και αποτελεί ζήτημα ελλειπών κοινωνικής πολιτικής από πλευράς Ελλάδας είναι το θέμα με τους χώρους φιλοξενίας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενα κεφάλαια οι δομές φιλοξενίας που διαθέτει η Ελλάδα αυτή τη στιγμή και ο αριθμός των θέσεων σε αυτές είναι ελάχιστος, τέτοιος που δεν ανταποκρίνεται σε καμία περίπτωση στις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού. Όταν κάθε μήνα προσεγγίζουν την Ελλάδα μέσω θαλάσσης χιλιάδες άτομα, οι λιγοστές θέσεις στις δομές φιλοξενίας ουσιαστικά δε λύνουν το πρόβλημα. Βέβαια το πρόβλημα δε λύνεται ούτε με την προσωρινή φιλοξενία των ανθρώπων αυτών σε κλειστούς χώρους όπως γυμναστήρια ή γήπεδα για μερικές ημέρες. Δεν είναι λίγες οι φορές μάλιστα που βλέπουμε τους ανθρώπους αυτούς να διαμένουν σε εξωτερικούς χώρους, μην έχοντας που αλλού να πάνε (π.χ. Πλατεία Βικτωρίας, Πεδίον του Άρεως, λιμάνι Μυτιλήνης). Η λύση σε αυτό το ζήτημα είναι η δημιουργία περισσότερων χώρων φιλοξενίας τόσο στις περιοχές εισόδου, όσο και στα αστικά κέντρα όπου

παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση του πληθυσμού αυτού. Οι δομές φιλοξενίας που είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν, είναι σημαντικό να παρέχουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες στους ωφελούμενους, δηλαδή διαμονή, διατροφή, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ψυχοκοινωνική στήριξη και όλα όσα έχουν ανάγκη οι πληθυσμιακές αυτές ομάδες. Κάτι τέτοιο βέβαια προϋποθέτει την ύπαρξη των απαιτούμενων οικονομικών πόρων, οι οποίοι θα εκμεταλλευτούν με σκοπό τη δημιουργία των χώρων αυτών. Και εδώ ερχόμαστε αντιμέτωποι με ένα άλλο ζήτημα, το κατά πόσο έχει την ικανότητα η χώρα εν μέσω μιας βαθιάς οικονομικής ύφεσης που αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια, να ανταποκριθεί και στις ανάγκες αυτού του πληθυσμού. Η πραγματικότητα είναι ότι η χώρα από μόνη της δεν έχει τη δυνατότητα να στηρίζει τέτοιου είδους δράσεις. Οι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση προγραμμάτων προέρχονται κατά κύριο λόγο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως ήδη αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο. Εξαιτίας του αυξημένου αριθμού εισροής προσφύγων και μεταναστών στη χώρα ειδικά τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα ανάγκη περισσότερο από να ενισχυθεί σε οικονομικό επίπεδο από την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να υλοποιηθούν περισσότερες δράσεις που αφορούν τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Επομένως, είναι απαραίτητο πλέον η Ευρώπη να σκύψει πάνω από το πρόβλημα της Ελλάδας και όλες οι χώρες μαζί να εργαστούν ώστε να βρεθούν βιώσιμες λύσεις για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης.

Ένα άλλο ζήτημα που έχει σημασία να σχολιάσουμε είναι η κοινωνική πολιτική που ασκείται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα, παρατηρούμε ότι ελάχιστοι Δήμοι σε συνεργασία με άλλους φορείς ασχολήθηκαν με τη δημιουργία προσωρινών δομών φιλοξενίας, ενώ οι περισσότεροι Δήμοι και Περιφέρειες της Ελλάδας κινητοποιήθηκαν στο να συγκεντρώσουν ανθρωπιστική βοήθεια για τους πρόσφυγες. Αυτή η δράση σαν κίνηση είναι σαφέστατα βοηθητική, καθώς οι άνθρωποι αυτοί έχουν μεγάλη ανάγκη τόσο σε ενδύματα και υποδήματα όσο και από τρόφιμα και άλλα είδη πρώτης ανάγκης. Όμως και αυτό σαν μέτρο από μόνο του δε μπορούμε να πούμε ότι είναι αρκετό, ώστε να θεωρηθεί ότι μπορεί να στηρίξει επαρκώς την υπό μελέτη πληθυσμιακή ομάδα. Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε ότι ελάχιστοι επίσης είναι οι Δήμοι οι οποίοι έχουν υιοθετήσει το θεσμό των Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών (σύμφωνα με μια έρευνα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία παρατίθεται σε προηγούμενο κεφάλαιο). Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών τα οποία εργάζονται

κυρίως σε θέματα ενσωμάτωσης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία, θα μπορούσαν να φανούν πολύ χρήσιμα και ως προς την ένταξη των προσφύγων και αιτούντων άσυλο οι οποίοι επιθυμούν να μείνουν στην Ελλάδα. Διευρύνοντας τις αρμοδιότητες του το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών, θα μπορούσε να είναι σωτήριο προτείνοντας λύσεις, μέτρα, προγράμματα και για τις κοινότητες των προσφύγων. Απαραίτητη προϋπόθεση βέβαια για να πραγματοποιηθεί μια ολοκληρωμένη δουλειά, είναι να υιοθετηθεί ο θεσμός αυτών από όλους τους Δήμους της χώρας και ακόμη περισσότερο στους Δήμους όπου η συγκέντρωση προσφυγικών πληθυσμών είναι μεγαλύτερη.

Ιδιαίτερη αίσθηση προκαλεί και ένα ακόμη ζήτημα, ή ακόμα καλύτερα πληροφορία, που ανέκυψε μέσα από τη μελέτη των δράσεων που υλοποιούνται από ιδιωτικούς φορείς και οργανώσεις. Όπως είδαμε μέχρι στιγμής, οι περισσότεροι φορείς ασχολούνται με την παροχή βοήθειας στους ανθρώπους, κυρίως κατά τη στιγμή της εισόδου τους στη χώρα και σε ένα δεύτερο επίπεδο στα θέματα που έχουν να αντιμετωπίσουν αφού εισέλθουν πλέον στη χώρα. Είναι γεγονός ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται στην πρώτη φάση, δηλαδή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σίτιση, ένδυση και διαμονή είναι απαραίτητες για τη διαβίωση των ανθρώπων αυτών. Είναι όμως σημαντικό να μελετήσουμε όμως και τι υπάρχει σε δεύτερο επίπεδο για αυτές τις ομάδες. Φυσικά και οι δομές φιλοξενίας είναι αναγκαίες και σημαντικές, καθώς μέσω αυτών παρέχονται όλα εκείνα τα αγαθά που προαναφέρθηκαν. Μια όμως εξίσου σημαντική υπηρεσία είναι και αυτή του επαγγελματικού προσανατολισμού. Οι άνθρωποι που έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους, καλούνται να θέσουν τη ζωή τους σε νέες βάσεις. Ένα μέσο επίτευξης αυτής της αλλαγής στη ζωή είναι και η παροχή υποστήριξης στο θέμα της εργασίας, μιας και μέσω της εργασίας οι άνθρωποι κερδίζουν τα απαραίτητα εφόδια για την επιβίωση τους. Παρόλα αυτά, προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι είναι λίγες οι οργανώσεις οι οποίες εντάσσουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό μέσα στα προγράμματα δράσης τους, παρά την αναγκαιότητα και τη χρησιμότητα του. Επομένως είναι σημαντικό αφενός η επιστημονική κοινότητα που ασχολείται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό να επιχειρήσει να ευαισθητοποιήσει και να ενημερώσει τις οργανώσεις που ασχολούνται με ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, για τη χρησιμότητα και την αναγκαιότητα του επαγγελματικού προσανατολισμού και αφετέρου και οι ίδιοι οι φορείς να αναλάβουν και να υλοποιήσουν προγράμματα, στα οποία θα έχει ενσωματωθεί ως δράση ο

επαγγελματικός προσανατολισμός. Τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να έχει η παροχή υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού στην ομάδα στόχο, έχουν αναφερθεί διεξοδικά και σε προηγούμενο κεφάλαιο και είναι ως επί το πλείστον η ενσωμάτωση του ατόμου στον ιστό της κοινωνίας που τον φιλοξενεί καθώς επίσης και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του ατόμου.

Ένα ακόμη θέμα που είναι απαραίτητο να αναδειχθεί και έχει μεγάλη σημασία για την αντιμετώπιση του ζητήματος των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, είναι η εφαρμογή των προγραμμάτων “Relocation” και “Resettlement”. Το πρώτο πρόγραμμα που αφορά περισσότερο τη χώρα μας και έχει να κάνει με τη μετεγκατάσταση των αιτούντων άσυλο σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ξεκίνησε να λειτουργεί μόλις πριν δύο μήνες, οπότε και μεταφέρθηκε ένας μικρός αριθμός αιτούντων άσυλο στο Λουξεμβούργο. Αυτό το πρόγραμμα αποτελεί μια αξιολογη βάση για την αντιμετώπιση του προσφυγικού ζητήματος στη χώρα μας, όμως για να έχει πιο ουσιαστικά αποτελέσματα είναι απαραίτητο όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συνεργαστούν. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι είναι αναγκαίο όλες οι χώρες να δεχθούν να συμμετάσχουν σε αυτό το πρόγραμμα και να δέχονται περισσότερους ανθρώπους. Η αντιμετώπιση του προβλήματος (και όχι η οριστική λύση) θα καταστεί δυνατή αν οι αιτούντες άσυλο που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης, μοιραστούν (όσο βέβαια είναι κάτι τέτοιο εφικτό) σε όλες τις χώρες της Ευρώπης. Αυτό βέβαια προϋποθέτει την αποδοχή από μέρους της Ευρώπης μιας κοινής πολιτικής όσον αφορά τους πρόσφυγες. Εν συνεχεία θα πρέπει όλες οι χώρες να δημιουργήσουν δομές υποδοχής και φιλοξενίας, ώστε να εξυπηρετηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι ανάγκες του πληθυσμού αυτού. Αναφορικά με το πρόγραμμα Resettlement (επανεγκατάστασης), αν εφαρμοζόταν όπως έπρεπε και πράγματι οι αιτούντες άσυλο επανεγκαθίσταντο απευθείας από τις τρίτες χώρες σε χώρες της Ευρώπης, δε θα χρειαζόταν να διασχίσουν την Ελλάδα και να εισέλθουν σε αυτή με παράτυπους και επικίνδυνους τρόπους. Αυτόματα θα μειωνόταν κατά πολύ ο αριθμός των εισερχόμενων, οι αιτήσεις ασύλου και οι αιτήσεις για φιλοξενία. Τέλος, όπως τόνισε και ο νέος επικεφαλής της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α.) Filippo Grandi¹²¹, είναι σημαντικό η Ευρώπη να μη δίνει το

¹²¹ Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. (2016). F.Grandi: Απαραίτητο να βρεθούν λύσεις για να περιοριστεί η προσφυγική κρίση. <https://www.unhcr.gr/nea/artikel/5cba5e16792bab19411d0f0b2fbfb266/f-grandi-aparaitito-na.html?L=0>

παράδειγμα των κλειστών συνόρων, ως προς τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις πατρίδες και τις οικείες τους, αλλά να επιχειρήσει οργανωμένες κινήσεις ώστε να τους παράσχει τη βοήθεια που χρειάζονται.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να πούμε ότι η μελέτη του προσφυγικού ζητήματος δεν τελειώνει εδώ. Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε η ενασχόληση μόνο με το ζήτημα το κοινωνικής πολιτικής. Ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που αξίζει επίσης να ερευνηθεί είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, με κυριότερο βέβαια την ασφαλή μεταφορά τους από τη μια χώρα στην άλλη (ένα θέμα πολύ προβληματικό αν κρίνουμε από τα στατιστικά στοιχεία με τους χιλιάδες θανάτους στη θάλασσα). Επανερχόμενοι όμως στο ζήτημα της κοινωνικής πολιτικής συνοπτικά να πούμε ότι η κοινωνική πολιτική που ασκεί η Ελλάδα ως προς το ζήτημα των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, χωλαίνει σε αρκετά σημεία της. Όπως επισημαίνει και μια πρόσφατη έκθεση¹²² των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, η Ευρώπη απέτυχε πλήρως να φανεί αντάξια των περιστάσεων και να παρέχει τα αναγκαία στους ανθρώπους που προσέγγισαν τα σύνορα της. Σε ένα σημείο της έκθεσης αναφέρεται ότι: ‘‘Η απουσία ασφαλών και νόμιμων επιλογών για τη φυγή των ανθρώπων, οι φράχτες με αγκαθωτά συρματοπλέγματα, το κλείσιμο των συνόρων κατά το δοκούν, οι απάνθρωπες συνθήκες υποδοχής και οι πολύπλοκες, διαρκώς μεταβαλλόμενες διαδικασίες καταγραφής, επιδείνωσαν τις ήδη άθλιες συνθήκες που επιβάλλονται σε χιλιάδες ανθρώπους που προσπαθούν να γλιτώσουν από τον πόλεμο, τη φτώχεια και την καταπίεση, με αποτέλεσμα να γίνεται πιο επικίνδυνη η φυγή και να αυξάνεται η δυστυχία όσων μετακινούνται’’. Ενώ σε άλλο σημείο που αφορά συγκεκριμένα την Ελλάδα, αναφέρεται ότι οι συνθήκες υποδοχής ήταν χειρίστες, καθώς σε ορισμένα μέρη δεν υπήρχαν καν εγκαταστάσεις, ενώ σε άλλα που υπήρχαν η διαβίωση εκεί δεν ήταν αξιοπρεπής, σύμφωνα με μαρτυρίες των πρωταγωνιστών αυτής της τραγικής ιστορίας που λέγεται προσφυγικό. Με βάση τα παραπάνω, καθίσταται αναγκαίο πια να πραγματοποιηθούν ορισμένες ουσιαστικές αλλαγές και προσθήκες στην κοινωνική πολιτική της χώρας, ώστε να βελτιωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο το παρασχεθέν έργο και παράλληλα να καλυτερέψουν και οι συνθήκες ζωής των ανθρώπων που εισέρχονται στη χώρα. Φυσικά η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να κατανοήσει ότι το προσφυγικό δεν είναι κάτι το οποίο έχει την

¹²² Ολόκληρη η έκθεση είναι διαθέσιμη εδώ: <http://www.msf.gr/publications/obstacle-course-europe> ενώ η περίληψη στα ελληνικά είναι διαθέσιμη εδώ: http://www.msf.gr/sites/default/files/mediabriefing_-_finalversion_gr_edit2.pdf

ευθύνη μόνο η Ελλάδα να αντιμετωπίσει, ενώ είναι απαραίτητο να διαφοροποιήσει από ότι φαίνεται τη νοοτροπία της σε σχέση με την αντιμετώπιση του προσφυγικού ζητήματος. Χρειάζεται συλλογική προσπάθεια από όλους, αν θέλουμε να ελπίζουμε σε ένα καλύτερο αύριο τόσο για τους ανθρώπους αυτούς όσο και για ολόκληρη την Ευρώπη και τον κόσμο.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.Βιβλία

Σημειώσεις προπτυχιακού Κοινωνικής Πολιτικής, Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική, Ενότητα 1^η Κοινωνική Πολιτική-Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση

Μάρδας Δ. Γ. & Βαλκάνος Ι. Ε. (2005). Κοινωνική Πολιτική Θεωρία και Πράξη Διοίκηση-Οικονομία-Δίκαιο-Κοινωνιολογία. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση

Στασινοπούλου Ο. (Επιμ.) (2009). Φάκελος Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αθήνα

Κασσωτάκης Ι. Μ. (2004). Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Θεωρία και Πράξη. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος

2.Πηγές από το διαδίκτυο

The Huffington Post. (2015). Εξηγώντας την προσφυγική κρίση σε 6 λεπτά και 16 δευτερόλεπτα. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο του The Huffington Post http://www.huffingtonpost.gr/2015/09/21/prosfygikh-krish-syria_n_8170808.html (6/10/2015)

Κορεντίνη Δ. (2012). Ιστορία του Τύπου. Η εγκατάσταση των Μικρασιατών προσφύγων μέσα από τον Τύπο 1922-1930. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο του Κέντρου Μικρασιατικού Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής <http://www.kemipokessariani.gr/index.php/14-sample-data-articles/145-hegkatastash-tvn-mikrasiatvn-prosfygyn-mesa-apo-ton-typo-1922-1930>. (6/10/2015)

ΕΛΛΑΔΑ 1922-National Geographic-Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ. (2012). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο του You Tube https://www.youtube.com/watch?v=h_UZk_rpU7I. (6/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/General/Geneva1951faq.pdf> (6/10/2015)

Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο <https://www.unric.org/html/greek/pdf/refugeeconvention-GRE.pdf> (9/10/2015)

UNITED NATIONS Brussels Office. (2014). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο του ISSUU http://issuu.com/unric_publications/docs/refugeeconvention-gre/28?e=9525974/6514511 (9/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=103 (9/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-GREEK FORUM OF REFUGEES. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.refugees.gr/nomika-ergaleia/nomika-ergaleia/2014-12-24-10-39-21> (10/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-GREEK FORUM OF REFUGEES. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.refugees.gr/nomika-ergaleia/2014-12-29-12-53-30> (10/10/2015)

Eur-Lex-Europa. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=URISERV%3A133176> (10/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://www.unhcr.gr/prostasia/nomiki-prostasia/o-nomos-stin-ellada.html> (20/1/2016)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://www.amnesty.gr/erwtiseis-kai-apantiseis> (10/10/2015)

Τσακλάγκανου Γ. (2001). Η ΔΙΕΘΝΙΚΗ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑ-TRAFFICKING. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας: http://www.kethi.gr/attachments/153_DIETHNIKI_SOMATEMPORIA.pdf (12/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://data.unhcr.org/mediterranean/country.php?id=83> (12/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (2015). SYRIAN REFUGEE ARRIVALS IN GREECE. PRELIMINARY QUESTIONNAIRE FINDINGS APRIL - SEPTEMBER 2015. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://data.unhcr.org/mediterranean/download.php?id=248> (12/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=615 (8/11/2015)

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ. (2014-2015). Στατιστικά της Υπηρεσίας Διαχείρισης αιτημάτων στέγασης Αιτούντων Άσυλο και Αsynόδευτων Ανηλίκων του Ε.Κ.Κ.Α. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης: <http://www.ekka.org.gr/PressOfficeNewsShow.action> (8/11/2015)

ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.humanrights.com/el/what-are-human-rights.html> (3/1/2016)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://www.amnesty.gr/universal-declaration-of-human-rights> (3/1/2016)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ-Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. (n.d.) Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: [https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%95%CF%83%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_\(%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%95%CF%83%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_(%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1)) (2/11/2015)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ-Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια (n.d.) Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CF%82_%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%83%CE%B5

%CE%B9%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82 (2/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=1> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=12&pid=2> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=13&pid=2> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=11> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=9> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=10> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=4> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=14&pid=9> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=10>, <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=16&pid=10>, <http://www.firstreception.gov.gr/content.php?id=17&pid=10> (3/11/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=589 (5/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=78 (5/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=83 (5/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=87 (5/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=103 (5/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=105 (6/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Υπηρεσία Ασύλου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://asylo.gov.gr/?page_id=107 (5/12/2015)

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ-Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. (n.d.) Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A5%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF_%CE%95%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82,_%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%

CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CF%83%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82_%CE%91%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82 (1/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.ypakp.gr/> (1/12/2015)

HellasTax. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.hellastax.com/HTML/2012-n/n4052-12.htm> (2/12/2015)

Χρηματοδοτικός Μηχανισμός ΕΟΧ - EEA Grants. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.eeagrants.gr/el/> (2/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-GREEK FORUM OF REFUGEES. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.refugees.gr/epikairotita/469-2015-09-08-11-49-03> (20/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (2015). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες: <https://www.unhcr.gr/nea/artikel/12ca7cd411d6eb627fce2e94a490ca76/i-ya-epilegei-tis-or.html>. (7/12/2015)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/relocation_and_resettlement_factsheet_en.pdf (5/1/2016)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες-UNCHR The UN Refugee Agency Greece. (2015). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες: <http://www.unhcr.gr/nea/artikel/be571e03df25aecde334fef125313a51/i-proti-omada-aitoy.html> (5/1/2016)

Καμπάνια για την πρόσβαση στο άσυλο-Campaign for the access to asylum. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://asylum-campaign.blogspot.gr/> (13/11/2015)

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.ekka.org.gr/files/filadia41213.pdf> (17/12/2015)

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.ekka.org.gr/files/keimeno.pdf> (17/12/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://web1.eetaa.gr/kallikratis/nomosxedio/Fek_html/index.html (17/12/2015)

Απόστολος Λιναρδής. (2011). Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών: ένας νέος θεσμός ένταξης των μεταναστών στις τοπικές κοινωνίες. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.ekke.gr/projects/sem/resources/parousiaseis/SEM_Linardis.pdf (2/1/2016)

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.thessaloniki.gr/portal/page/portal/DimosThessalonikis/Refugees/city_for_refugees (20/12/2015)

Ράδιο Έβρος 97.1 (2015). Έτοιμος ο Δήμος Ορεστιάδας να υποδεχτεί πρόσφυγες αν χρειαστεί. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.radioevros.gr/2015/09/proetoimasia-tou-dimou-orestiadas-en-opsei-tou-prosfugikou-kumatos/> (20/12/2015)

Localit.gr (2015). Συγκέντρωση τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης στο Δήμο Δοξάτου. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.localit.gr/archives/94159?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter (20/12/2015)

Παπασταθοπούλου Χ.(2015). Βοήθεια για τους πρόσφυγες από το δήμο Κορυδαλλού. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.efsyn.gr/arthro/voitheia-gia-toys-prosfyges-apo-dimo-korydalloy> (20/12/2015)

ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Μαρούσι: Αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στο κέντρο υποδοχής της Μόρια. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=760551> (20/12/2015)

ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Συγκέντρωση ειδών για τους πρόσφυγες στην Κηφισιά. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=755033> (20/12/2015)

ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Συλλογή τροφίμων για τους πρόσφυγες στο Χαλάνδρι. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=751908> (20/12/2015)

ΤΟ ΒΗΜΑ. (2015). Συλλογή ειδών σε Πυλαία-Χορτιάτη για τους πρόσφυγες. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.tovima.gr/afieromata/solidarity/article/?aid=744049> (20/12/2015)

Enallaktikos.gr (2015). Ο Δήμος Παλλήνης παρατείνει τη συγκέντρωση ειδών για τους πρόσφυγες. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:

<http://www.enallaktikos.gr/ar19328el-o-dimos-pallinis-parateinei-ti-sygkentrwsi-eidwn-gia-toys-prosfyges.html> (20/12/2015)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ. (2015). Συλλογή ειδών πρώτης ανάγκης για τους πρόσφυγες. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://paratiritis-news.gr/details.php?id=174745> (20/12/2015)

Μάρκου Γ. (2015). Συγκέντρωση ειδών πρώτης ανάγκης από τον Δήμο Δράμας για τους πρόσφυγες της Ειδομένης. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.followdrama.gr/topika/item/452-sygkentrosi-eidon-protis-anagkis-apo-ton-dimo-dramas-gia-tous-prosphyges-tis-eidomenis.html> (20/12/2015)

Δήμος Καλαμαριάς. (n.d.). Ανθρωπιστική βοήθεια από τον Δήμο Καλαμαριάς στους πρόσφυγες. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.kalamaria.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=4523&Itemid=593 (20/12/2015)

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. (2015). Συναυλία αλληλεγγύης και συγκέντρωσης ειδών πρώτης ανάγκης για τους πρόσφυγες στην Ειδομένη και event γνωριμίας. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.pkm.gov.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=35&pressid=12975> (20/12/2015)

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. (2015). Αποστολή Βοήθειας και Αλληλεγγύης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην Ειδομένη για τους Σύριους Πρόσφυγες. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.pdm.gov.gr/%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BB%CE%AE-%CE%B2%CE%BF%CE%AE%CE%B8%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%B7/> (20/12/2015)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ. (2015). Πρωτοβουλίες και δράση της Περιφέρειας Αττικής για το προσφυγικό ζήτημα. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=16667:protovoulies-kai-drasi-tis-perifereias-attikis-gia-to-prosfygiko-zitima&catid=3:2008-09-06-21-42-59&Itemid=31 (20/12/2015)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ. (n.d.). Διάθεση τροφίμων σε πρόσφυγες. Διαθέσιμο στο
 δικτυακό τόπο:
[http://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=16391:
 diathesi-trofimon-se-prosfyges&catid=480:%CE%BD%CE%AD%CE%B1-
 %CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8E%
 CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-
 %CE%B8%CE%B5%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CF%BD-](http://www.patt.gov.gr/site/index.php?option=com_content&view=article&id=16391:diathesi-trofimon-se-prosfyges&catid=480:%CE%BD%CE%AD%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B8%CE%B5%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CF%BD-)

%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%B5%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%81%CF%87%CF%8E%CE%BD&Itemid=650 (20/12/2015)

Crete News. (2015). Η Κρήτη βοηθάει τους πρόσφυγες και ζητάει την βοήθεια όλων μας. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.crete-news.gr/%CE%B7-%CE%BA%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7-%CE%B2%CE%BF%CE%B7%CE%B8%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B6%CE%B7%CF%84%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B2%CE%BF%CE%AE%CE%B8%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CF%8C%CE%BB%CF%89%CE%BD-%CE%BC%CE%B1%CF%82> (20/12/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.unhcr.gr/genikes-plirofories/poioi-eimaste-ti-kanoyme.html> (17/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.unhcr.gr/genikes-plirofories/ellada.html?L=%255C%255C%255C%5C%5C%5C%5C%5C%5C%5C%5C%5C%27wbhcrwrgjlkatl> (17/10/2015)

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες Γραφείο Ελλάδας. (2014). FACTSHEET. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/Extras/Factsheet/FACTSHEETGREECE0614EL.pdf> (17/10/2015)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.amnesty.gr/about/amnesty-international> (18/10/2015)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.amnesty.gr/action> (18/10/2015)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.amnesty.gr/about/amnesty-international/istoria> (18/10/2015)

ΑΡΣΙΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://arsis.gr/pii-imaste/i-arsis/> (18/10/2015)

ΑΡΣΙΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://arsis.gr/drasis-ke-ipiresies/kampania-destination-unknown/> (18/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.gcr.gr/index.php/el/about-gcr> (19/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.gcr.gr/index.php/el/about-gcr/what-we-do> (19/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.gcr.gr/index.php/el/about-gcr/our-mission> (19/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.gcr.gr/index.php/el/action/gcr-projects> (19/10/2015)

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ-ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.who> (19/10/2015)

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ-ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.synigoros.gr/?i=stp.el.responsibilities> (19/10/2015)

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ-ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.synigoros.gr/?i=foreigner.el.parembaseis_gen_prosf (19/10/2015)

PRAKSIS (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.praksis.gr/el/%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CE%B9-%CE%B5%CE%B9%CE%BC%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B5> (20/10/2015)

PRAKSIS (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.praksis.gr/el/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/%CF%84%CF%81%CE%B5%CF%87%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82> (20/10/2015)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ-GREEK FORUM OF REFUGEES. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.refugees.gr/> (20/10/2015)

Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://rvrn.org/%CF%84%CE%BF-%CE%B4%CE%AF%CE%BA%CF%84%CF%85%CE%BF/> (20/10/2015)

TIMA CHARITABLE FOUNDATION ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ ΙΔΡΥΜΑ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://timafoundation.org/el/grants/?nid=2939> (21/10/2015)

Γιατροί του Κόσμου. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://mdmgreece.gr/our-mission/> (21/10/2015)

Γιατροί του Κόσμου. (2015). Ενημερωτικό Σημείωμα_Προσφυγική Κρίση στην Ελλάδα. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:

http://mdmgreece.gr/app/uploads/2015/10/EL_Concept-Note_Refugees-Crisis_MdM-Greece_01.11.2015.pdf (21/10/2015)

Αίτημα Μη Κυβερνητική Οργάνωση. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.aitima.gr/index.php/gr/aitima-mko> (21/10/2015)

Αίτημα Μη Κυβερνητική Οργάνωση. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.aitima.gr/index.php/gr/> (Προγράμματα δεξιά στην αρχική σελίδα). (21/10/2015)

Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.redcross.gr/default.asp?pid=7&la=1> (22/10/2015)

Πολυδύναμο Κέντρο Προσφύγων Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός-Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://eespolydynamo.wordpress.com/about/> (22/10/2015)

Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.redcross.gr/default.asp?pid=34&la=1> (22/10/2015)

Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.redcross.gr/default.asp?la=1&pid=31&etos=2015> (22/10/2015)

Ομάδα Δικηγόρων για τα Δικαιώματα των Μεταναστών και των Προσφύγων. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <https://www.blogger.com/profile/06828334487706305290> (22/10/2015)

ΜΕΤΑδραση ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.metadrasi.org/content/whoweare1> (23/10/2015)

ΜΕΤΑδραση ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.metadrasi.org/content/actions> (23/10/2015)

ΜΕΤΑδραση ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. (n.d.). Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://www.metadrasi.org/news> (23/10/2015)

ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ & ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ. (2010). Ταυτότητα. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://migrant.diktio.org/node/66> (23/10/2015)

Γιατροί Χωρίς Σύνορα (n.d.) Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.msf.gr/about-us> (20/1/2016)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://medin.gr/index.php> (20/1/2016)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://medin.gr/index.php/apostoles/greece.html> (20/1/2016)

Εκκλησία της Ελλάδος-Κέντρο Συμπαραστάσεως Παλινοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.ecclesia.gr/greek/koinonia/kspm.html> (20/1/2016)

Εκκλησία της Ελλάδος-Κέντρο Συμπαραστάσεως Παλινοστούντων και Μεταναστών – Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.ecclesia.gr/greek/koinonia/kspm_drasi.html (20/1/2016)

ΑΡΣΙΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://arsis.gr/estia-prosfigon/> (5/1/2016)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.gcr.gr/index.php/el/action/gcr-projects/2015/item/447-ypiresies-mias-stasis-endynamosi-kai-entaksi-prosfygon> (5/1/2016)

PRAKSIS (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.praksis.gr/el/%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%AC%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1/%CF%84%CF%81%CE%B5%CF%87%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B5%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/item/%C2%AB%CF%83%CF%84%CE%B5%CE%B3%CE%B7-plus-%C2%BB> (5/1/2016)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. (2016). F.Grandi: Απαραίτητο να βρεθούν λύσεις για να περιοριστεί η προσφυγική κρίση. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.unhcr.gr/nea/artikel/5cba5e16792bab19411d0f0b2fbbf266/f-grandi-aparaitito-na.html?L=0> (10/1/2016)

Γιατροί Χωρίς Σύνορα. (2016). Obstacles Course to Europe-Πορεία μετ' εμποδίων προς την Ευρώπη. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.msf.gr/publications/obstacle-course-europe> και http://www.msf.gr/sites/default/files/mediabriefing_-_finalversion_gr_edit2.pdf (20/1/2016)

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. (2015). ΔΟΜΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/Extras/RCs/listof_reception_facilities2015.doc (10/1/2016)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ- ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (UNHCR GREECE)

Ταγιαπιέρα 12, 115 25 Αθήνα

Τηλ. 210 - 67 26 462/3

fax. 210 - 67 56 800

E-mail: great@unhcr.org

2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Σίνα 30, 106 72 Αθήνα

T: 210.36.00.628

Φ: 210.36.38.016

Email: athens@amnesty.org.gr

Τα γραφεία είναι ανοιχτά για το κοινό από Δευτέρα έως Παρασκευή, 10:00 – 15:00

3. ΑΡΣΙΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ

ΑΘΗΝΑ

Μαυρομματαίων 43

T.K.10434

Τηλ./Fax: 210 8259880

Email: arsisathina@gmail.com

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πτολεμαίων 35 & Συγγρού

T.K.546 30

Τηλ: 2310-526150, Fax: 2310-552813

Email: infothes@arsis.gr

ΒΟΛΟΣ

Μακρινίτσα

T.K.37011

Τηλ./Fax: 24280-99939,44

Email: arsis.xenonas@hotmail.com

ΚΟΖΑΝΗ

Αγ. Χριστοφόρου 6

T.K.50100

Τηλ./Fax:24610-49799

Email: infokoz@arsis.gr

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Κωνσταντινουπόλεως 34

T.K.68100

Τηλ.: 2551038952, Fax: 2551038947

Email: arsisalex@gmail.com

4. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ-GCR**ΑΘΗΝΑ**

Σολωμού 25, Τ.Κ 10682, Αθήνα

(+30)210-3800990-1

F: (+30)210-3803774

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Κασσάνδρου 37Α, Τ.Κ. 54633, Θεσ/κη

(+30)2310-250045

F: (+30)2310-250045

5. ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χαλκοκονδύλη 17

Τ.Κ. 104 32 Αθήνα

(+30) 213 1306 600

Φαξ:

(+30)2131306800

(+30) 210 7292 129

μέσω [email](#)

Ωράριο λειτουργίας για το κοινό

Δευτέρα - Παρασκευή 08.30 π.μ-14:00 μ.μ και κάθε Τετάρτη έως 16:30 μ.μ

6. PRAKSIS

ΑΘΗΝΑ

- Κεντρικά Γραφεία
Στουρνάρη 57, 10432, Αθήνα 210 5205200
- Πολυιατρείο Αθήνας
Παιωνίου 5, 10440, Πλ. Βικτωρίας, Αθήνα 210 8213704

- Κοινωνική Κατοικία
Στουρνάρη 57, 10432, Αθήνα 210 5205200
- Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων
Δεληγιώργη 26-28, Μεταξουργείο, Αθήνα 210 5244574, 210 5244576, 210 5244578
- Κέντρο Φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων - ΣΤΕΓΗ PLUS (+)
Σκιάθου 89, 11 255 Αθήνα 210 2022388

ΠΕΙΡΑΙΑΣ

- Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων
Ζωσιμάδων 44, Πειραιάς 6985 866432

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

- Πολυϊατρείο Θεσσαλονίκης
Αρκαδιουπόλεως 1 & Αγ. Δημητρίου, 54632, Θεσσαλονίκη 2310 556145
- Κοινωνική Κατοικία
Μοναστηρίου 17, Θεσσαλονίκη 2310 502777
- Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων Θεσσαλονίκη
Μοναστηρίου 62, Θεσσαλονίκη 2310527938

ΠΑΤΡΑ

- Κέντρο Ημέρας (Drop in Center)
Τσαμαδού 38, Πάτρα 2610 321933
- Κέντρο Φιλοξενίας ευάλωτων πληθυσμών και ασυνόδευτων ανηλίκων
ΣΤΕΓΗ PLUS (+)
Σατωβριάνδου 17 και Ρήγα Φεραίου 18, 26223, Πάτρα 2610 277706

7. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Γραβιάς 9-13 Αθήνα TK: 10678

Τηλ: 2130282976

8. ΚΑΡΙΤΑΣ ΕΛΛΑΣ-CARITAS HELLAS

Καποδιστρίου 52, Αθήνα 104 32, Ελλάδα

Τηλ: 210 5246637, 210 5249564 Φαξ: 210 5246646

E-mail: caritasref@caritas-athens.gr

9. ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΑΘΗΝΑ

Σαπφούς 12

T.K. 105 53

T: 210 32 13 150

F: 210 32 13 850

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πτολεμαίων 29Α (εντός στοάς),

T.K. 546 30,

T/F: 2310.56.66.41

T/F: 2315.31.42.06

e-mail: thessaloniki@mdmgreece.gr

ΠΕΡΑΜΑ

Αριστείδου 5 & Ξενοφώντος

T.K. 188 63

T: 210.44.14.788

T: 216.70.01.596

e-mail: perama@mdmgreece.gr

ΚΡΗΤΗ

Μπόνιαλη 11,

T.K. 73 133 Χανιά

T: 28210.23.110

e-mail: chania@mdmgreece.gr

ΚΑΒΑΛΑ

Καράνου 13,

T.K. 65 302

T/F: 2510.227.224

e-mail: kavala@mdmgreece.gr

ΠΑΤΡΑ

Παναχαϊκού 50,

T.K. 26 224

T: 2610.31.03.66

e-mail: patras@mdmgreece.gr

10. "ΑΙΤΗΜΑ" ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Τρίπου 4 - 6, Αθήνα 117 41

Τηλέφωνο: 210 9241677

E-mail: aitima@freemail.gr

11. ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Λυκαβηττού 1, 106 72 Αθήνα

Τηλ.: 210-3613848

e-mail: informatics@redcross.gr

Ιστοσελίδα: www.redcross.gr

12. ΟΜΑΔΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Ρεθύμνου 11 και Ιουλιανού

κάθε Τετάρτη 18.00-20.00

e-mail επικοινωνίας: omadadikigorwn@lists.riseup.net

13. ΜΕΤΑΔΡΑΣΗ-ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Θεσπρωτίας 8, Αθήνα

Τηλ: 210 5201792

210 5201794

210 5138404

Fax: 210 5126442

210 5126456

E-mail: metadrasi@gmail.com

14. ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ & ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Το γραφείο κοινωνικής υποστήριξης μεταναστών/μεταναστριών λειτουργεί καθημερινά από τις 16:00-20:00, στην οδό Τσαμαδού 13, Εξάρχεια (τ.κ. 11472)

Τηλ: 210-3813928, φαξ:210-3830098

e-mail: metanaston@diktio.org

15. ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

Ξενίας 15, 115 27 Αθήνα,

Τηλ.: +30 210 5200500, Fax.: +30 210 5200503

16. ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Μιχαλακοπούλου 99, TK 11527, Αθήνα

Τηλ. 210 7778770

e-mail info@medin.gr

17. ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ – ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Το Κέντρο διατηρεί δύο γραφεία στην Αθήνα:

- Διοικητικό και Λογιστικό Γραφείο καθώς και το Γραφείο Μελετών και Ερευνών:

Ιασίου 1, 11521, Αθήνα, τηλ. **210 7272270** (πρόσωπα επικοινωνίας: Λέλα

Χριστοδούλου, Ευαγγελία Δουρίδα), φαξ 210 7272280, e-mail

address: kessypame@gmail.com , ωράριο εργασίας 08:00-16:00

• Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων: Ηριδανού 20, 11528, Ιλίσια, τηλ. **210 7295926/7** (πρόσωπο επικοινωνίας: Ευθαλία Παππά), φαξ. 210 7295928, e-mail: ecrpath@gmail.com , ωράριο εργασίας 09:00-17:00

και ένα γραφείο στη Θεσσαλονίκη:

• Γραφείο Ασφαλιστικής Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης Παλιννοστούντων: Συντριβανίου 4, 54621, Θεσσαλονίκη, τηλ. **2310 280848** (πρόσωπο επικοινωνίας: Αγγελική Καρόζα), e-mail: kspm.thessaloniki@gmail.com, ωράριο εργασίας 08:00-16:00.

Ώρες κοινού

Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων (Γραφείο Νομικής Προστασίας, Κοινωνικής Στήριξης και Συνηγορίας Αιτούντων Άσυλο, Προσφύγων και Μεταναστών):

Τετάρτη από τις 10:00 – 15:00, και

Παρασκευή από τις 10:00 – 14:00

(For reception hours, please click [here](#))

Διευκρινίζεται ότι τις υπόλοιπες εργάσιμες ημέρες της εβδομάδος τα στελέχη δέχονται κοινό στη βάση προγραμματισμένων ραντεβού.

Δυνατότητα διερμηνείας από Αγγλικά, Γαλλικά, Αραβικά, Νταρί, Φαρσί στα Ελληνικά και αντίστροφα.

Γραφείο Ασφαλιστικής Συμβουλευτικής και Κοινωνικής Στήριξης Παλιννοστούντων:

Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 – 13:00

18. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Συγγρού 83 11745 Αθήνα

Τηλ. 210-9285120

Fax : 210-9233119

e-mail : firstreception@firstreception.gov.gr

19. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

Τηλεφωνικό κέντρο: 210 69 88 500

Τηλεφωνική γραμμή με ηχογραφημένες πληροφορίες για αιτούντες άσυλο σε 10 γλώσσες: 210 69 88 660

Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου

Π. Κανελλοπούλου 2, Τ.Κ. 101 77, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 69 88 500

Email: asylo@asylo.gov.gr

Αρχή Προσφυγών

Π. Κανελλοπούλου 2, Τ.Κ. 101 77, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 69 88 512

Email: appealsauthority@asylo.gov.gr

Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Αττικής

Π. Κανελλοπούλου 2, Τ.Κ. 101 77, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 69 88 500

Email: pga.athina@asylo.gov.gr

Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Βόρειου Έβρου

Ειδικός Χώρος Παραμονής Αλλοδαπών (ΕΧΠΑ) Φυλακίου Ορεστιάδας, Τ.Κ. 68006

Τηλ: 25520-95180

Fax: 25520-95180

Email: pga.evrrou@asylo.gov.gr

Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Νοτίου Έβρου

Λ.Μάκρης 1-Β, Νέα Χιλή Αλεξανδρούπολης, Τ.Κ 68100

Τηλ: 25510-35170

Fax: 25510-35168

Email: pga.alexandroupolis@asylo.gov.gr

Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Λέσβου

Κέντρο Ταυτοποίησης Υπηκοότητας, Μόρια Μυτιλήνης, Τ.Κ. 81100

Τηλ: 22510-32323

Fax: 22510-32883

Email: pga.lesvou@asylo.gov.gr

Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Ρόδου

Πλατεία Ελευθερίας 1, κτίριο Τροχαίας Ρόδου (είσοδος από Ιερού Λόχου), Ρόδος, Τ.Κ. 85100

Τηλ: 22410-30278

Fax: 22410-30278

Email: pga.rodou@asylo.gov.gr

Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Θεσσαλονίκης

Πρώην ακίνητο Β ΚΤΕΟ

Πόντου-περιοχή Λαχαναγοράς

540 01- Καλοχώρι Θεσσαλονίκης (Το σημείο εξυπηρετείται από τη γραμμή 9 του ΟΑΣΘ, στάση «Αναψυκτήριο»)

Τηλ: 2310-751775

Fax: 2310-267722

Email: pga.thessalonikis@asylo.gov.gr

Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Αμυγδαλέζας

Ειδικός Χώρος Παραμονής Αλλοδαπών (ΕΧΠΑ) Αμυγδαλέζας

Τηλ: 210-2444495

Fax: 210-2466647

Email: aka.amygdalezas@asylo.gov.gr

Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Πάτρας

Γούναρη 52, Τ.Κ. 26110, Πάτρα (Γ' Αστυνομικό Τμήμα Πάτρας, 3^{ος} ορ.)

Τηλ: 2610-318171

Fax: 2610-318177

Email: pga.patras@asylo.gov.gr

Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Ξάνθης

2ο χλμ. Ε.Ο Ξάνθης-Καβάλας, Τ.Κ. 67100, Ξάνθη

Τηλέφωνο: 25410-20030

Email: pga.alexandroupolis@asylo.gov.gr

Εάν έχετε κάποια απορία σχετικά με αίτηση που έχει υποβληθεί στην Ελληνική Αστυνομία μπορείτε να απευθυνθείτε στις παρακάτω Διευθύνσεις και Τμήματα Ασφαλείας.

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Π.Ράλλη 24, Τ.Κ. 177 78, Τάυρος

Τμήμα Ασύλου τηλ. 210 3420192

Γραμματεία τηλ. 210 3405887, 210 3405815, 210 3405817

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μοναστηρίου 326, Τ.Κ. 541 21, Θεσσαλονίκη

Τμήμα Ασύλου τηλ. 2310 388186, 2310 388187

3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κτίριο 10 Διεθν. Αερολιμένας, Τ.Κ. 19004

Τμήμα Ασφαλείας τηλ. 210 3536941, 210 3536943, 210 3536945

4. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κρατικός Αερολιμένας Θεσσαλονίκης «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», Τ.Κ. 551 03
Τμήμα Ασφαλείας Κρατ.Αερολιμένος Θεσσαλονίκης
Γραμματεία τηλ. 2310 471393, 2310 985171

5. ΥΠΟΔ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Κυριαζή, Τ.Κ. 30100, Αγρίνιο
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 26410 30166

6. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Ελευθερίας 1-2, Τ.Κ. 21 100, Ναύπλιο
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 27520 98748

7. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Αλ. Σούτσου 29 και Γ. Σαχτούρη 20, Τ.Κ. 221 00, Τρίπολη
Γραφείο Όπλων & Αλλοδαπών τηλ. 2710 230562

8. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΡΤΑΣ

Αγίου Αρτεμίου & Ειρήνης, Τ.Κ. 471 00
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 26810 80150

9. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ

Ερμού 95, Τ.Κ. 26110, Πάτρα
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 2610 695107
Γραμματεία τηλ. 2610 695102

10. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ

Φίλωνος 53, Τ.Κ 321 00, Λιβαδειά
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 22610 88853

11. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Μητροπόλεως 4, Τ.Κ. 51100, Γρεβενά
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 24620 87859

12. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΡΑΜΑΣ

Γ.Παπανδρέου 35Α, Τ.Κ. 66100, Δράμα
Γραφείο Αλλοδαπών 25210 55287

13. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΡΟΔΟΥ

Εθ. Δωδεκανησίων 43, Τ.Κ. 85100, Ρόδος
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 22410 27612

14. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Καραϊσκάκη 6, Τ.Κ. 68100, Αλεξανδρούπολη
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 25510 66270

15. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ

Βασ. Κων/νου 4, Τ.Κ. 682 00, Ορεστιάδα
Γραφείο Αλλοδαπών-Δημόσιας Ασφάλειας τηλ. 25520 81827

16. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Αρεθούσης 153, Τ.Κ 341 00, Χαλκίδα
Γραμματεία τηλ. 22210 37031

17. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Εθνικής Αντιστάσεως 9, Τ.Κ 361 00, Καρπενήσι
Γραμματεία τηλ. 22370 89170

18. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Λομβάρδου 62, Τ.Κ 291 00 Ζάκυνθος
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 26950 24492

19. ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΥΡΓΟΥ

Διονύσου 1, Τ.Κ 27 100, Πύργος
Αξιωματικός Υπηρεσίας 26210 81740

20. ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Σ. Πέτρουλα 2, Τ.Κ 511 00, Βέροια
Γραφείο Αλλοδαπών τηλ. 23310 76656

20. ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Βασ. Σοφίας 135 & Ζαχάρωφ Αμπελόκηποι Αθήνα

Ταχ. Κώδικας: 115 21

Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας "197" (λειτουργεί όλο το 24ωρο)

E-mail: helpline197@ekka.org.gr

Η Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας "1107" (λειτουργεί όλο το 24ωρο)

E-mail: childline1107@ekka.org.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΟΜΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ¹²³

Το αρχείο αυτό είναι ο πιο ενημερωμένος κατάλογος (Ιούλιος 2015) που υπάρχει σχετικά με τα κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας που λειτουργούν αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα.

1. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αλλοδαπών Ανωγείων, Κρήτη

Φορέας: Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης -INEΔΙΒΙΜ

Χωρητικότητα: 25 άτομα

Χρηματοδότηση: INEΔΙΒΙΜ

Τηλ: 28340 31738/31015

2. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αλλοδαπών, Αγριά Βόλου

Φορέας: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Χωρητικότητα: 48 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 24280 92202, 24210 91284

3. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Μακρινίτσα Βόλου

Φορέας: ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων

Χωρητικότητα: 30 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 24280 99944, 24280 99939

¹²³ Το ενημερωτικό αυτό αρχείο βρίσκεται διαθέσιμο στην επίσημη ιστοσελίδα της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε.
https://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/Extras/RCs/listof_reception_facilities2015.doc

4. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης

Φορέας: ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων

Χωρητικότητα: 30 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 2310. 526150

5. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αλλοδαπών ,Αθήνα

Φορέας: Σύλλογος Μερίμνης Ανηλίκων

Χωρητικότητα: 15 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 210. 3813290

6. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Αλλοδαπών, Αθήνα

Φορέας: Αποστολή της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών

Χωρητικότητα: 20 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 210. 9701530

7. Ξενώνας Υποδοχής και Στήριξης Ασυνόδευτων Κοριτσιών, Γυναικών και Μονογονεϊκών Οικογενειών, Αθήνα

Φορέας: Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης- INEΔΙΒΙΜ

Χωρητικότητα: 70 άτομα

Χρηματοδότηση: INEΔΙΒΙΜ

Τηλ: 210. 2311079

8. Ξενώνας φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων, Αλεξανδρούπολη

Φορέας: ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Χωρητικότητα: 25 άτομα

Τηλ: 25510 38952

9. Διαμερίσματα σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Λέσβο- 25 διαμερίσματα

Φορέας: PRAKSIS

Χωρητικότητα: 120 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 210. 8822066

10. Εστία Προσφύγων - Ξενώνας Υποδοχής Μονογονεϊκών Οικογενειών και Οικογενειών, Αθήνα

Φορέας: ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων

Χωρητικότητα: 48 άτομα και επιπλέον 10 σε δύο (2) κοινωνικά διαμερίσματα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 210. 9416210

11. Ξενώνας Υποδοχής Αιτούντων Ασυλο, Αθήνα

Φορέας: Γιατροί του Κόσμου και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες

Χωρητικότητα: 70 άτομα

Χρηματοδότηση: Ενιαίος Οικονομικός Χώρος (Πρόγραμμα SOAM)

Τηλ: 210.32.13.150.

12. Ξενώνας Υποδοχής Αιτούντων Ασυλο και Οικογενειών, Αθήνα

Φορέας: Μ.Κ.Ο Νόστος

Χωρητικότητα: 70 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 210.2232545

13. Κέντρο Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο Λαυρίου

Φορέας: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Χωρητικότητα: 260 άτομα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 22920 27744

14. Ξενώνας Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο «Μέλλον», Αθήνα

Φορέας: Νόστος, Ίσσις Εργοερευνητική και ΕΑΔΑΠ

Χωρητικότητα: 102 άτομα (60 ανήλικοι και 42 μονογονεϊκές)

Χρηματοδότηση: Ενιαίος Οικονομικός Χώρος (Πρόγραμμα SOAM)

Τηλ: 213 0296414

15. ΣΤΕΓΗ PLUS - Ξενώνας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Αθήνα

Φορέας: Praksis και Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Χωρητικότητα: 30 ασυνόδευτοι ανήλικοι

Χρηματοδότηση: Ενιαίος Οικονομικός Χώρος (Πρόγραμμα SOAM)

Τηλ: 210 2022388

16. ΣΤΕΓΗ PLUS - Ξενώνας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και Αιτούντων Άσυλο, Πάτρα

Φορέας: Praksis και Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Χωρητικότητα: 70 άτομα (30 ασυνόδευτοι ανήλικοι και 40 κυρίως μονογονεϊκές)

Χρηματοδότηση: Ενιαίος Οικονομικός Χώρος (Πρόγραμμα SOAM)

Τηλ: 2610 277706

17. Δομή Φιλοξενίας για Αιτούντες Άσυλο, Λέσβος

Φορέας: Ηλιακτίδα

Χωρητικότητα: 10 άτομα σε τρία (3) διαμερίσματα

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 22510 45577

18. Ξενώνας Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Παιδιών, Αθήνα

Φορέας: Praksis

Χωρητικότητα: 24 ασυνόδευτοι ανήλικοι

Χρηματοδότηση: Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση

Τηλ: 210 3428481, 210 3454883

19. Φιλοξενείο Αιτούντων Άσυλο του Δήμου Θεσσαλονίκης

Φορέας: Δήμος Θεσσαλονίκης, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Άρσις

Χωρητικότητα: 28 άτομα (7 οικογένειες)

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Εργασίας

Τηλ: 2310920670